

3771

22

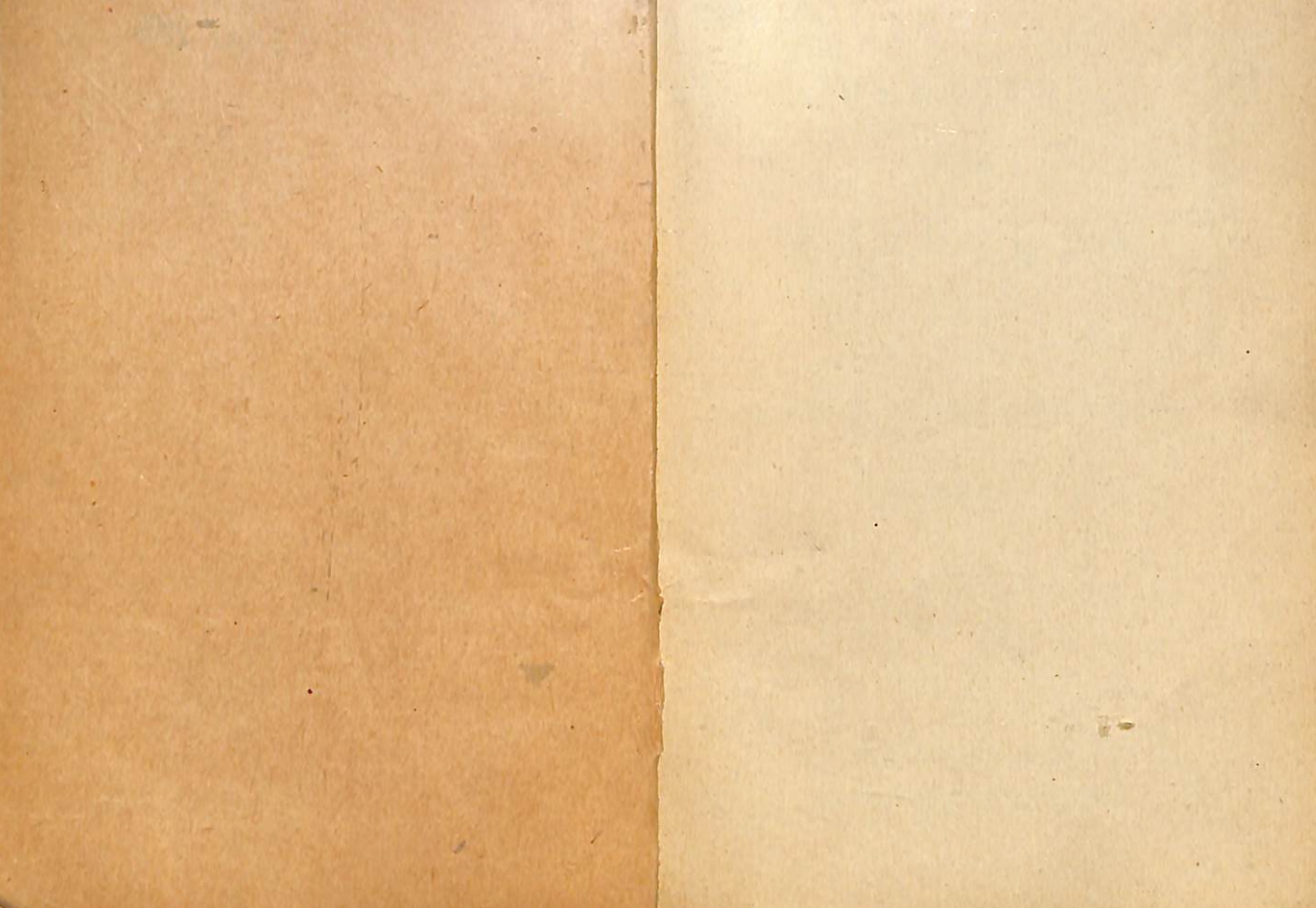
1913

U-79

23 SEP 2009

30

08

22
Ա-79

Ա.Ի.ԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ

ՂՈՒԿԱՍՈՒ

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

A. B. S.

20,000

452

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

—
1913

15.02.2013

3771

Ա. Ի. Ե. Տ. Ա. Բ. Ա. Ն.

ՀՍՏ ԶՈՒԿԱՍՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա.

- 1 Որովհետև շատերը մեր մէջ հաստատ գիտցուած բաներուն վրայով եղած պատմութիւնը կարգի դնելու ձեռք վարկին, ինչպէս սկիզբէն աչքով տեսնողները և խօսքին սպասաւոր եղողները աւանդեցին
- 2 Մեղի, իսկ ուր սկիզբէն այն ամէն բաներուն ճշգուծեամբ տեղեկացրէի, յարմար դատեցի կարգաւ
- 3 գրել քեզի, ով պատուական թէոփիլոս, Որպէս զի սորված բաներուդ ստուգութիւնը իմանաւ:
- 4 Հրէաստանի Հերովդէս թագաւորին օրերը Արիայի դատակարգութեան Զարբրիա անունով քահանայ մը կար, որուն կինը Ահարոնի աղջիկներէն էր, և տ
- 5 նոր անունը Եղիաթարթ, Ու երկուքն ալ Աստուծոյ առջև արդար էին, և Տէրօջը բոլոր պատուիրանքներուն ու իրաւունքներուն մէջ անարատութեամբ
- 6 կը քալէին: Եւ զաւակ չունէին, վասն զի Եղիաթարթ ամուլ էր, ու երկուքն ալ օրերնին անցուցած էին:
- 7 Ու երբ անիկա իր դատակարգութեան օրերը հասնելուն քահանայական պաշտօնը կը կատարէր Աս
- 8 տուծոյ առջև: Քահանայութեան սովորութեանը

20388-59

- պէս իրեն ինկաւ որ Տէրօջը տաճարը մտնէ խնկար-
 10 կաթիւն ընէ: Եւ ժողովուրդին ըսլը լազմութիւնը
 11 գուրար աղօթքի կայներ էին խոռնկին տանը: Ու
 12 երեւցաւ անոր՝ Տէրօջը հրեշտակը, որ կայներ էր
 13 խոռնկի սեղանին աջ կողմը: Եւ Զաքարիա ելր տե-
 14 սաւ, շփօթեցաւ, ու անոր վրայ վտի մը ինկաւ: Եւ
 15 հրեշտակը ըսաւ անոր, Մի վտիւնար, Զաքարիա, վտան
 16 զի քու աղօթքդ լսուեցաւ, և քու կինդ Եղիսարէթ
 17 քեզի որդի մը պիտի ծնանի, ու անոր անունը *Յով-
 18 ճաննէս գնեաւ: Եւ քեզի սւրբախօթիւն ու ցնծութիւն
 19 պիտի ըլլայ, և շատերը անոր ծնանելուն վրայ պիտի
 20 ուրախանան: Վտան զի Տէրօջը առջև մեծ պիտի ըլ-
 21 ցայ, և գինի ու օղի պիտի չխմէ. և դեռ իր մօրը որո-
 22 վայէն Սուրբ Հոգիով պիտի լեցուի: Ու Խորայէի
 23 որդիներէն շատերը իրենց Տէր Աստուծոյն պիտի
 24 դարձնէ: Եւ ինք անոր առջևէն պիտի գոյ Եղիսայի
 25 հոգիով ու զօրութիւնովը, հայրերուն սիրտերը որ-
 26 գիններուն վրայ դարձնելու, և անհնազանդները՝ ար-
 27 դարներուն խմտաութեանը, որպէս զի Տէրօջը լա-
 28 թեկարգ ժողովուրդ մը պատրաստէ: Եւ Զաքարիա
 29 ըսաւ հրեշտակին, Ինչով գիտնամ այդ բանը, ու
 30 ըսվհետեւ ես ծեր եմ, ու իմ կինս իր օրերը անցուցած
 31 է: Եւ հրեշտակը պատասխան տալով ըսաւ անոր,
 32 Ես եմ Գարբէլ որ Աստուծոյ առջև կը կայնիմ, ու
 33 զրկուեցայ քեզի զրուցելու և այս բաներուն առե-
 34 տիւր քեզի տալու: Եւ ահա համր պիտի ըլլաւ դուն,
 35 ու պիտի չկրնաս խօսիլ մինչև այն օրը՝ որ այս բա-
 36 ները ըլլան, քանզի չհաւատացիր իմ խօսքերուն, ու

*Այսինքն, Տէրօջը շնորհք

- 21 ընք իրենց տունէն պիտի կատարուին: Ու Ժողո-
 22 վուրդը Զաքարիայի կը ապուէր, և կը զարմանային
 23 անոր տաճարին մէջ ուշանալուն վրայ: Ու երբ դուրս
 24 ելաւ, չէր կրնար խօսիլ անոնց հետ. և խնցոտն որ
 25 տաճարին մէջ տեսիլք մը տեսած է. ու ինք նշա-
 26 նով կը խօսէր անոնց հետ, և համր կը կենար: Ու ե-
 27 ղաւ որ երբ անոր պաշտօնին օրերը լնցան, իր տունը
 28 գնաց: Եւ այն օրերէն ետքը անոր կինը Եղիսարէթ
 29 յղացաւ, ու ճինգ տալիս ինքզինք կը պահէր, և կ'ըսէր,
 30 Այսպէս ըրաւ ինծի Տէրը՝ ար օրերս, որ է՝ Հիւսնա-
 31 յեցաւ նախատինքս մարդոց մէջէն վերջնելու:
 32 Ու վեցերորդ ամսուն մէջ Գարբէլը հրեշտակը
 33 Աստուծոյ զրկուեցաւ Գալիլեայի մէկ քաղաքը՝ որուն
 34 անունը Նազարէթ էր, Կայսի մը՝ մարդու մը նշան-
 35 ուած, որուն անունը Յովսէփ էր, Գաւթի տունէն,
 36 և այն կայսին անունը Մարիամ էր: Ու հրեշտակը
 37 անոր գտավ ըսաւ, Ողջոյն քեզ ալ շնորհակալ խոս-
 38 Տէրը քեզի հետ է. գուն կանանց մէջ օրհնակաւ ես
 39 եւ զայն տեսնելով, անոր խօսքին վրայ շփօթեցաւ,
 40 ու ինքնիրեն կը մոտէր թէ ինչպէս բան պիտի ըլ-
 41 ցայ այս ողջոյնը: Եւ հրեշտակը անոր ըսաւ, Մի վտա-
 42 նար, Մարիամ, վաճն զի Աստուծոյ մէջ շնորհք գտար:
 43 Եւ ահա պիտի յղանաս ու որդի մը պիտի ծնանիս,
 44 և անոր անունը Յիսուս պիտի գնեաւ: Անիկա մեծ պի-
 45 տի ըլլայ, ու Բարձրելոյն որդին պիտի ըսուի, և Տէր
 46 Աստուած պիտի տայ անոր իր հօրը Գաւթի աթո-
 47 սը, ու Յովսէփի տանը վրայ յաւիտեան պիտի թա-
 48 զուորէ, Եւ անոր Թագաւորութիւնը վերջ պիտի
 49 չունենայ: Ու Մարիամ ըսաւ հրեշտակին, Ի՞նչպէս
 50 պիտի ըլլայ այդ բանը, որովհետեւ ես այր մարդ չեմ

- 35 գիտեր: Եւ հրեշտակը պատասխան տալով՝ ըստ ա-
նոր, Հոգին Սուրբ պիտի գայ քեզի, ու Բարձրեւոյն
զօրութիւնը քու վրայ հովանի պիտի ըլլայ: ուստի
այն քեզմէ ծնանելու սուրբը Աստուծոյ Որդի պիտի
36 ըստի: Եւ ահա քու ազգականդ Եղիսաբեթ՝ անիկա
իր պառուկութեան ատենը արու զուակով մը յղի է.
ու ասիկա այն ամուլ ըստածին վեցերորդ ամիսն է,
37 Վասն զի Աստուծոյ քով ընտւ բան մը անհնարին
38 չլլար: Եւ Մարիամ ըստ, Ահա է՝ Տէրջը աղա-
խինն է՝, քու բաժնիդ պէս թող ըլլայ ինծի. ու հը-
րեշտակը անոր քովէն գնաց:
- 39 Այն օրերը ելաւ Մարիամ ու արտորնօք լեռնա-
40 կողմը Յուզայի Բէ քաղաքը գնաց. Եւ մօտա Զա-
41 քարիայի տունը ու Եղիսաբեթի բարեւ տուաւ: Եւ
եղաւ որ երբ լսեց Եղիսաբեթ Մարիամի բարեւը,
մանուկը անոր որովայնին մէջ խաղաց, ու Եղիսա-
42 բեթ Սուրբ Հոգիով լեցուեցաւ. Եւ բորձր ձայնով
մը կանչեց ու ըստ, Օրհնեալ ես գու՛ն կանանց մէջ,
43 և օրհնեալ է քու որովայնիդ պտուղը. Եւ այս ինծի
44 ուրկէ՞ եղաւ, որ իմ Տէրջոյ մայրը ինծի դայ: Վասն
զի ահա երբ քու բարեւիդ ձայնը ականջիս եկաւ,
մանուկը որովայնիս մէջ խաղաց ուրախութեմէն:
45 Եւ երանի՛ անոր որ *հաւատացեր է, քանի՞ պիտի
կատարուին այն բաները որոնք Տէրջոյմէ ըսուեցան
46 իրեն: Եւ Մարիամ ըստ, Իմ անձն կը մեծցնէ Տէրը,
47 Եւ իմ հոգիս ուրախացաւ իմ Փրկիչ Աստուծով:
48 Վասն զի իր աղախինին խնարհութեանը նայեցաւ.
քանզի ահա ասկէ ետեւ բոլոր ազգերը ինծի երանու-

- 49 թիւն պիտի տան: Վասն զի Հօրը ինծի մեծամեծ
50 բաներ ըրաւ, ու անոր անունը տաւր է: Եւ անոր ու-
զորմութիւնը իրմէ վախճողներուն վրայ է ազգէ
51 ազգ: Իր բազուկովը զօրութիւն ցուցուց, ջիր ու ցան
ըրաւ ամբարտաւանները իրենց արտին խորհուրդովը:
52 Զօրաւորները ելեւ՝ ամթուներէն իջեցուց, ու խո-
53 նարհները բարձրացուց: Անօթիները բարեքնելով լե-
54 ցուց, և հարուսաները պարապ ճամբեց: Օգնութիւն
ըրաւ իր Իսրայէլ ծառային՝ եւ ողորմութիւնը միտք
55 բերելով, Ինչպէս ինք խօսեցաւ մեր հայրերուն, Աը-
բահամի ու անոր սերունդին յաւիտեան:
- 56 Եւ Մարիամ անոր քով երեք ամիսի չափ կեցաւ,
ու իր տունը դարձաւ:
- 57 Ու Եղիսաբեթի ծնանելու ժամանակը լեցուեցաւ,
58 ու որդի մը ծնաւ: Եւ լսեցին անոնք որ անոր բոլոր-
տիքը կը բնակէին, ու անոր ազգականները, որ Տէրը
անոր վրայ իր մեծ ողորմութիւնը ցուցուց, և անոր
հետ կ'ուրախանային:
- 59 Ու եղաւ որ ութերորդ օրը տղան թլփատելու ե-
կան, և զանիկա իր հօրը անունովը Զաքարիա կը կո-
60 չէին: Իսկ անոր մայրը պատասխան տուաւ ու ըստ,
61 Ոչ, հապա Յովհաննէս պիտի կոչուի: Եւ անոր ըսին
թէ Քու ազգականներուդ մէջ մէկը չկայ որ այս ա-
62 նունով կոչուի: Աչք կ'ընէին անոր հօրը թէ ի՛նչ
63 անունով կ'ուզէ որ անիկա կոչուի: Եւ ոչ մէկ տախտակ
մը ուզեց ու գրեց՝ ըսելով, Յովհաննէս է ատոր ա-
64 նունը. ու ամէնը զարմացան: Եւ իսկայն բացուեցաւ
անոր բերանը ու անոր լեզու, և կը խօսէր ու կ'օրհ-
65 նէր զԱստուծո՛ւ: Եւ վախ մը ինկաւ այն ամէնուն
վրայ՝ որոնք անոնց բոլորտիքը կը բնակէին. ու այս

- ամէն բաները Հրէաստանի բոլոր լեռնակողմը կը
 66 զրուցուէին: Եւ ամէն լսողները իրենց սիրտերուն մէջ
 դրին, ու կ'ընէին, Արդեօք այս տղան ի՞նչ պիտի
 67 Եւ անոր հայրը Զաքարիա Սուրբ Հոգիով լեցուած՝
 68 մարգարէացաւ ու ըսաւ, Օրհնեալ ըլլայ Խորայէի Տէր
 Աստուածը, որ այցելութեան ելաւ և իր ժողովուրդ-
 69 զին փրկութիւն ըրաւ: Ու մեղի փրկութեան եղջիւր
 70 մը հանեց իր Դաւիթ ծառային տունէն. (Ոնչպէս
 սուրբերուն բերնովը խօսեցաւ, որոնք աշխարհի սկիզ-
 71 բէն ի վեր անոր մարգարէներն էին.) Փրկութիւն մեր
 թշնամիներէն և բոլոր մեզ ատաղներուն ձեռքէն,
 72 Ողորմութիւն ընելու մեր հայրերուն վրայ, և իր սուրբ
 73 ուխտը միտք բերելու, (Այն երգումը զոր մեր հօրը
 74 Արարհամի ըրաւ,) մեղի տալու, Որպէս զի մեր թըշ-
 նամիներուն ձեռքէն ազատուելով՝ առանց վախի
 75 զանկիս պաշտօնք Արքութիւնով ու արդարութիւն-
 76 նով անոր տալէ մեր Էֆէմէն բոլոր օրերուն մէջ, Եւ
 դուն, ով մանուկ, Բարձրելոյն մարգարէն պիտի կոչ-
 ուիս, վասն զի Տէրոջը երեւին տալէն պիտի կը-
 77 թաս՝ անոր ճամբաները պատրաստելու, Անոր ժողո-
 վուրդին գիտցնելու էֆէմ փրկութիւնը իրենց մեղ-
 78 քերուն թողութիւնովը, Մեր Աստուծոյն գթած ու
 զորմութեանը համար, որով Խաղող արեգիւլ վե-
 79 բէն մեզի այցելութեան եկաւ՝ Խաւարի և մահուան
 ստուերի մէջ նստողներուն լոյս տալու, «- մեր սա-
 քերը խաղաղութեան ճամբուն մէջ շիտկելու:
 80 Եւ տղան կը մեծնար ու կը զօրանար հոգիով, և
 անապատներուն մէջ էր մինչև այն օրը երբ ինք Խո-
 րայէի երևցաւ:

- 1 Ու եղաւ որ այն օրերը Օգոստոս կայրէն հրաման
 2 ելաւ որ բոլոր աշխարհ զբաւի: (Այս առաջին աշ-
 3 կայութիւն ըրած տանը.) Եւ ամէնը կ'երթային
 աշխարհագիրը մանկելու՝ ամէն մէկը իր քաղաքին
 4 մէջ, Յովսէփ ալ Գալիլեայէ, Նազարէթ քաղաքէն,
 ելաւ դէպ ի Հրէաստան Դաւիթի քաղաքը որ Բեթ-
 5 լէհէմ կ'ըսուի, (իրեն Դաւիթի տունէն ու ազգա-
 6 տոհմէն ըլլալուն համար,) Աշխարհագիրը մանկելու
 Մարիամի հետ մէկտեղ, որ իր նշանածն էր, և յղի
 7 օրերը լեցուեցան: Եւ իր անդրանիկ որդին ծնաւ, ու
 խանձարուրով փաթթեց և զանիկա մտուրն մէջ
 պառկեցուց, վասն զի իջեաւին մէջ իրենց տեղ
 8 չկար:
 9 Եւ այն տեղը հովիւներ կային դաշտի մէջ կեցած,
 որոնք իրենց հօտերուն գիշերուան պահպանութիւնը
 10 կ'ընէին: Եւ ահա Տէրոջը հրեշտակը անանց վրայ ի-
 ջաւ, ու Տէրոջը փառքը անանց բոլորաբար ծագեցաւ,
 11 ու խիստ շատ վախցան: Եւ հրեշտակը ըսաւ անանց,
 Մի վախճաք, վասն զի ահա ես ձեզի մեծ ուրախու-
 12 թեան աւետիս կու տամ, որ բոլոր ժողովուրդին պիտի
 13 ըլլայ. Վասն զի ձեզի այսօր Փրկիչ մը ծնաւ Դաւի-
 14 թի քաղաքին մէջ, որ Օծեալ Տէր է: Եւ այս ձեզի
 նշան մը ըլլայ. մանուկ մը պիտի գտնէք խանձարու-
 15 րով փաթթուած «- մտուրի մէջ պառկած: Եւ խո-
 կոյն այն հրեշտակին հետ երկնային զօրքերու բազ-
 մութիւն մը եղաւ, որոնք զԱստուծոյ կ'օրհնէին ու
 16 կ'ըսէին, Եֆէմէ բարձրութեան մէջ Աստուծոյ

- փառք, ու երկրի վրայ խաղաղութիւն, մարդոց մէջ
 15 հաճութիւն: Ու եղաւ որ երբ հրեշտակները անոնցմէ
 երկինք վերցան, հովիւները իրարու ըսին, Եկէք
 մինչեւ Բեթլէհէմ երթանք, ու տեսնենք Բէ Բէլէ
 16 այս եղած բանը, զոր Տէրը մեզի ցուցուց: Ու եկան
 արտորնօք, և գտան Մարիամը ու Յովսէփը և մանւոյն
 17 մէջ պառկած մանուկը: Ու երբ տեսան, իմացուցին
 այն խօսքին վրայով որ այս մանուկին համար իրենց
 18 զրուցուեցաւ: Եւ ամէնը որ կը լսէին, կը զարմանա-
 լին այն բաներուն վրայ զորոնք հովիւները իրենց կը
 19 զրուցէին: Բայց Մարիամ այս ամէն բաները կը պա-
 20 հէր, ու իր սրտին մէջ կը մտածէր: Եւ հովիւները
 դարձան, կը փառաւարէին ու Կ'օրհնէին զԱստուած
 այն ամէն բաներուն համար զորոնք լսեցին ու տեսան,
 ինչպէս իրենց զրուցուած էր:
 21 Ու երբ ութ օրերը լման եղան *մանուկը թրփատե-
 լաւ, անոր անունը Յիսուս դրուեցաւ, որ հրեշտակէն
 կոչուած էր՝ դեռ ինք ծօրը որովայնին մէջ չլլացած:
 22 Ու Մովսէսի օրէնքին համեմատ երբ Կանոնց մար-
 քութեան օրերը լնացան, Երուսաղէմ տարին զանկիւ
 23 Տէրոջը առջեւ հանելու, (Ինչպէս գրուած է Տէրոջը
 օրէնքին մէջ, թէ Ամէն արու որ արգանդ կը բանայ
 24 Տէրոջը սուրբ ըստի,) Ու Տէրոջը օրէնքին մէջ ըստա-
 ծին պէս ընծայ տարու՝ զոյգ մը տատարակ կամ ա-
 25 զանկի երկու ձագ: Եւ ահա Երուսաղէմի մէջ մարդ
 մը կար, որուն անունը Սիմէօն էր, ու այն մարդը ար-
 դար ու տառուածալարի էր, և Խորայէի միւլթարու-

*Ունէ, զանկիւ
 Դժան, անոր

- թեանը կը սպասէր. ու] Սուրբ Հոգին անոր վրայ էր:
 26 Եւ անոր յայտնուած էր Սուրբ Հոգիէն թէ մահ
 27 պիտի չտեսնէ, մինչեւ Տէրոջը Օծեալը տեսնէ: Եւ
 Հոգիով տաճարը եկաւ. ու երբ ծնողքը բերին Յի-
 սուս մանուկը, որպէս զի օրէնքին սովորութեանը պէս
 28 անոր համար ընեն, Ինք ալ զանկիւ իր գիրկը առաւ,
 29 և օրհնեց զԱստուած ու ըսաւ, Այլ հիմաով Տէր,
 արձակես քու ծառայ խաղաղութիւնով քու խօս-
 30 քիդ համեմատ. Վասն զի իմ աչքերս տեսան քու
 31 փրկութիւնդ, Ջոր բոլոր ժողովուրդներուն առջեւ
 32 պատրաստեցիր, Լոյս մը հեթանոսները լուստարելու,
 33 և փառք քու Խորայէլ ժողովուրդդ: Եւ Յովսէփ
 ու անոր մայրը զարմացած էին այն բաներուն
 34 վրայ՝ որոնք անոր համար կը խօսուէին: Ու Սիմէօն
 օրհնեց զանոնք, և անոր մօրը Մարիամի ըսաւ,
 Ահա այս Դժանէ Խորայէի մէջ շատ մարդոց իյնա-
 լուն ու ելլելուն համար, ու հակառակութեան նպա-
 35 տակ մը ըլլալու համար կեցած է. (Եւ քու սրտեդ
 ալ թուր մը պիտի անցնի.) որպէս զի «յապէս» շատ
 սիրտերէ խորհուրդներ յայտնուին:
 36 Եւ հա եր Աննա մարգարէն, Փանուէի աղջիկը,
 Ասերի ցեղէն. տակա իր օրերը, շատ անցուցած էր,
 էրկանը հետ եօթը տարի կենալով իր կուսութեան
 37 ժամանակէն, Եւ որբեւոր էր գրեթէ ութսունըջորս
 տարուան, որ տաճարէն չէր զատուեր, հապա ծամով
 և աղօթքով Աստուծոյ ծառայութիւն կ'ընէր գիշեր
 38 ու ցօրեկ: Եւ ասիկանայն ժաման եկաւ, ու Տէրոջը գո-
 հութիւն կու տար, ու անոր վրայով կը խօսէր այն ամե-
 նուն որոնք Երուսաղէմի մէջ փրկութեան կը սպասէին:
 39 Ու երբ ամէն բան կատարեցին Տէրոջը օրէնքին

- Համեմատ, նորէն Գալիլեա դարձան իրենց Նազա-
 40 ըթ քաղաքը: Եւ մանուկը կը մեծնար ու հաշուով
 կը զօրանար իմաստութիւնով լեցուած, ու Աստու-
 ծոյ շնորհքը անոր վրայ էր:
- 41 Եւ անոր ծնողքը ամէն տարի զտակի ածնին Երու-
 42 սաղէմ՝ կ'երթային: Ու երբ անիկա տասուերկու տա-
 րեկան եղաւ, տոնին սովորութեանը պէս երբ անոնք
 43 Երուսաղէմ՝ ելան, Եւ երբ այն օրերը լմացուցին ու
 նորէն ետ դարձան, Յիսուս մանուկը Երուսաղէմ
 44 մնաց. Եւ Յովսէփ ու անոր մայրը չէին գիտեր. Հապա
 կարծելով թէ անիկա ճամբորդներուն հետ է, մէկ
 օրուան ճամբայ գացին, ու կը փնտռէին զանիկա
 45 իրենց ազգականներուն և ճանչտարներուն մէջ: Ու երբ
 չգտան, նորէն Երուսաղէմ՝ դարձան զանիկա փնտռե-
 46 լու: Ու եղաւ որ երեք օրէն ետքը տաճարին մէջ
 գտան զանիկա, որ վարդապետներուն հետ նստեր էր
 47 անոնց մօտիկ կ'ընէր ու անոնց բաւ կը հարցնէր: Եւ
 ամէն անոր ականջ դնողները կը զարմանային անոր
 48 իմաստութեանը ու պատասխաններուն վրայ: Ու երբ
 տեսան զանիկա, ազլած մնացին. և անոր մայրը ըսաւ
 անոր, Որդեակ, ինչո՞ւ համար մեղի պղպէս ըրիր. ահա
 քու հայրդ ու ես խիտ վշտացած քեզ կը փնտռէ-
 49 ինք, Եւ ըսաւ անոնց, Զիտ ինչո՞ւ կը փնտռէիք.
 չէի՞ք գիտեր թէ ինծի պէտք է որ իմ Հօրս *^{հայրս}
 50 ըլլամ: Եւ անոնք չհասկցան այն խօսքը զոր իրենց
 51 զրուցեց: Եւ իջաւ անոնց հետ ու գնաց Նազարէթ,
 և անոնց հնազանդ էր. բայց անոր մայրը այս ամէն
 խօսքերը իր սրտին մէջ կը պահէր:

* Կա՛մ, քորձերսն մի՛

- 52 Եւ Յիսուս կը զարգանար իմաստութիւնով ու հա-
 սակով, և Աստուծո՛ւ ու մարդոցմէ շնորհք գտնելով:

ԳԼ. Գ

- 1 Տիրերիտ կայսրին Թագաւորութեան տօնը հինգե-
 րորդ տարին, Պննատացի Պիղատոսի Հրէաստանի վրայ
 կուսակալութիւն ըրած տօներ, ու Հերովդէսի Գա-
 լիլեացւոց վրայ չորրորդապետութեան տօներ, և
 անոր եղբօր Փիլիպպոսի Իտուրացւոց և Տրաքնաց-
 ւոց երկրին վրայ չորրորդապետութեան տօներ, և
 Լիւսանիոյի Արիլինացւոց վրայ չորրորդապետու-
 2 թեան տօներ, Եւ Անայի ու Կայիտփայի քահանա-
 յապետութեան տօներ Աստուծոյ խօսքը եղաւ Զա-
 քարիայի որդւոյն Յովհաննէսի վրայ անապատին
 3 մէջ: Ու անիկա եկաւ Յորդանանու բարձր կողմերը,
 և ապաշխարութեան մկրտութիւնը կը քարսդէր մեղ-
 4 քերութեանը: Ինչպէս Խոսի մարգա-
 րէին խօսքերուն գիրքին մէջ գրուած է՝ ըսելով, Ա-
 նապատի մէջ կանչողին ձայնը, Տէրսը ճամբան
 5 պատրաստեցէք, անոր շաւիղները շիտկեցէք. Ամէն
 ձոր պիտի լեցուի, և ամէն լեռ ու բլուր պիտի ցած-
 6 նայ, և ծուռը պիտի շիտկուի, և խորտուրտ տե-
 7 ղերը հարթ ճամբաներ պիտի ըլլան: Եւ ամէն մար-
 8 քին Աստուծոյ փրկութիւնը պիտի տեսնէ:
- 7 Ու իրմէ մկրտուելու ելլող Ժողովուրդներուն ըսաւ.
 Ի՞ժերու ծնունդներ, ո՞վ իմացուց ձեզի գալու բար-
 8 կութեանէն փախչի: Ուրեմն ապաշխարութեան տը-
 ժանաւոր պտուղներ բերէք, և մի սկսիք ձեր ներսի-
 դին ըսել թէ Մենք մեղի հայր՝ Արարհամբ ունինք,

- քանզի կ'ըսեմ՝ ձեզի որ Աստուած կարող է այս քա-
 9 բերէն Աբրահամի սրբիներ հանել: Աւ հիմա կացինը
 ծառերուն արմատին քով կը դրուի. ուստի ամէն
 ծառ որ բարի պատուը չըբերի, կը կտրուի ու կրակը
 10 կը ձգուի: Եւ ժողովուրդները կը հարցնէին իրեն ու
 11 կ'ըսէին, Ուրեմն ի՞նչ ընենք: Պատասխան տուաւ ու
 ըստ անոնց, Ով որ երկու հանդերձ ունի, թող Գեղ
 12 ընէ: Մաքսուսները ալ եկան մկրտուելու, ու ըսին
 13 անոր, Վարդապետ, մենք ի՞նչ ընենք, Ան ալ ըսաւ
 անոնց, Զեզի հրամայուածէն աւելի ըսն չպահանջ-
 14 ւէք: Զննուորներն ալ կը հարցնէին անոր ու կ'ըսէին,
 եւ մենք ի՞նչ ընենք, ըսաւ անոնց, Մէ'կը մի հարբու-
 ատահարէք. եւ Ժառնա՝ Վրայ զըպարտութիւն մի ընէք,
 ու ձեր թօշակով ըստականացէք:
 15 Երբ ժողովուրդը կը սպասէր, և ամէնը իրենց սեր-
 տերուն մէջ կը մտածէին Յովհաննէսի համար՝ թէ
 16 մօս է արդեօք Քրիստոսը, Յովհաննէս պատասխան
 տուաւ ամէնուն ու ըսաւ, Ես ձեզ ջրով կը մկրտեմ,
 ըստ ինձմէ աւելի զորաւորը կու գայ, որուն կօշիկնե-
 17 րուն կապերը քակելու արժանի չեմ, անիկա ձեզ
 պիտի մկրտէ Հոգւով: Սրբով և կրակով: Որուն հե-
 ծանոցը իր ձեռքն է, և իր կալը պիտի մաքրէ, ու
 18 կրակով պիտի պրէ: Ուրիշ չափ բաներ ալ կը քա-
 րողէր՝ ժողովուրդը յորդորելով:
 19 Բայց Հերովդէս չորրորդապետը անկէ յանդիման-
 ուելով իր *եղբոր կնոջ, Հերովդէսի, համար, և բո-

- լոր չարութիւններուն համար, զսրոնք Հերովդէս
 20 գործեց, Այն ամէնուն վրայ զայս ալ աւելցուց, որ
 Յովհաննէսը բանաի մէջ գտցցի:
 21 Ու երբ մկրտուեցաւ ըստ ժողովուրդի, և Յիսուս
 ալ մկրտուելով՝ աղօթք կ'ընէր, երկինք բացուեցաւ,
 22 եւ Սուրբ Հոգին մարմնաւոր երևաւ թով աղանձի
 պէս անոր վրայ իջաւ, ու երկինքէն ձայն մը եկաւ,
 որ կ'ըսէր, Դուն ես իմ սիրելի Որդիս, քեզի հաւնեցայ:
 23 Եւ ինքն Յիսուս սկսեւ էր գրեթէ երեսուն տարե-
 կան ըլլալ, որ (ինչպէս կը կարծուէր) որդին էր Յովսէ-
 24 փի, որ Հեղեթի, որ Մատաթի, որ Ղաւիի, որ Մեղքիի,
 25 որ Յաննէի, որ Յովսէփի, որ Մատաթիայի, որ Ամով-
 26 սի, որ Նաւուամի, որ Եսայի, որ Նանգէի, որ Մատթի,
 որ Մատաթիայի, որ Սեմէի, որ Յովսէփի, որ Յուդա-
 27 յի, որ Յովհաննայի, որ Բեսայի, որ Զօրաբարէլի, որ
 28 Սաղաթիելի, որ Ներէի, որ Մեղքիի, որ Ադգիի, որ
 29 Կովսամի, որ Եղմովդադի, որ Էլի, որ Յովսէսի, որ
 30 Եղիազարի, որ Յովրիմի, որ Մատաթի, որ Ղաւիի, որ
 Սիմէոնի, որ Յուդայի, որ Յովսէփի, որ Յովնանի, որ
 31 Եղիսկիմի, որ Մեղքիի, որ Մայնանի, որ Մատա-
 32 թայի, որ Նովթանի, որ Դաւիթի, որ Յեսայի, որ Ով-
 33 բէթի, որ Բաթի, որ Սաղմոնի, որ Նաաթանի, որ Ա-
 մինադարի, որ Աբամի, որ Կորնի, որ Փարէսի, որ
 34 Յուդայի, որ Յակոբի, որ Իսահակի, որ Աբրահամի,
 35 որ Թարայի, որ Նաբովբի, որ Սերուգի, որ Ռազաւի,
 36 որ Փաղէկի, որ Եսայի, որ Սաղայի, որ Կայնանի, որ
 37 Արփաքադի, որ Սեմի, որ Նոյի, որ Լամէքի, որ Մա-
 թուսողայի, որ Ենովքի, որ Յարեդի, որ Մաղաղիելի,
 38 որ Կայնանի, որ Ենովքի, որ Սէթի, որ Ադամի, որ
 Աստուծոյ:

- 1 Եւ Յիսուս Հոգւով Սրբով լեցուած՝ Յորդանանէ
2 դարձաւ, ու Հոգիին անապատը տարուեցաւ, Եւ
քառասուն օր Սատանայի փորձուեցաւ, ու այն օրերը
բան մը չկերաւ, և այն օրերուն լմննայէն ետեւ ա-
նօթեցաւ:
- 3 Ու Սատանայ ըսաւ անոր, Եթէ Աստուծոյ Որդին
4 ես, լսէ այդ քարին որ հաց բլլայ: Եւ Յիսուս պա-
տասխան տուաւ անոր ու ըսաւ, Գրուած է Թէ Ոչ
միայն հացով կ'ապրի մարդ, հապա Սատուծոյ ամէն
խօսքով:
- 5 Եւ Սատանայ քարձր լեւ մը հանելով զանիկա,
աշխարհի բոլոր Թագաւորութիւնները ցուցուց անոր
6 վայրկեանի մը մէջ: Եւ Սատանայ ըսաւ անոր, Այս
ամէն իշխանութիւնը ու անոնց փառքը քեզի պիտի
տամ, վասն զի ինծի յանձնուած է, և որու որ ու-
7 զեմ՝ կու տամ զանիկա: Ուստի եթէ դուք իմ առ-
ջես է՝ երկրպագութիւն ընես, ամէնը քեզի բլլայ:
- 8 Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոր ու ըսաւ,
*Գրուած է Թէ Քու Տէր Աստուծոյդ երկրպագու-
թիւն ընես, ու միայն զանիկա պաշտես:
- 9 Եւ զանիկա տարաւ Երուսաղէմ ու տաճարին աշ-
տարակին վրայ կայնեցուց, ու ըսաւ անոր, Եթէ
դուք Աստուծոյ Որդին ես, քեզ տակ վար ձգե-
10 11 վ, ասն զի գրուած է Թէ Իր հրեշտակներուն պիտի
ապապրէ քեզի համար որ քեզ պահես. Ու ձեռքեր-
նուն վրայ պիտի վերցնեն քեզ, որ չբլլայ Թէ ոտդ

*Ո՞րքա, Ետիս գնա, Սատանայ, վասն զի գրուած

- 12 քարի զարնես: Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ ու
ըսաւ անոր, Ըսուած է Թէ Քու Տէր Աստուծոյդ
13 չփորձես: Ու երբ Սատանայ ամէն փորձութիւնը կա-
տարեց, տան մը ետ կեցաւ տնկէ:
- 14 Եւ Յիսուս Հոգիին զօրութիւնովը Գալիլեա դար-
ձաւ, ու անոր համբաւը այն գաւառին ամէն կող-
15 մերը տարածուեցաւ: Եւ ինք անոնց ժողովարաննե-
րուն մէջ կը տարվեցներ, ու ամէնէն կը փառաւոր-
ուէր:
- 16 Ու եկաւ Նազարէթ, ուր ինք մեծցած էր, և իր
սովորութեանը պէս շարաթ օրը մտաւ ժողովարանը,
17 ու ելաւ որ կարդայ: Եւ տունն անոր Եսայի մարգա-
րէին գիրքը, ու երբ գիրքը բացաւ, գտաւ այն տեղը՝
18 ուր գրուած էր, Տէրօջը Հոգին իմ վրաս է. *վասն զի
զիս օծեց աղքատներուն աւետարան քարոզելու, զիս
19 զրկեց կոտրած սիրտ ունեցողները բժշկելու, Գերի-
ններուն ազատութիւն և կայրերուն տեսութիւն քարո-
զելու, հարստահարութիւն կրողները ազաւ Թող
20 տալու, Տէրօջը ընդունելի տարին քարոզելու: Եւ
գիրքը գոցելով՝ տուաւ ապաստարանն ու նստաւ, և
ժողովարանը եղողներուն ամէնը աչքերնին տնկած
21 անոր կը նայէին: Եւ սկսաւ անոնց ըսել, Այսօր այս
գրուածը կատարուեցաւ ու ձեր ականջները լսեցին:
22 Եւ ամէնը անոր վրայ կը վկայէին, ու կը զարմա-
նային անոր բերնէն ելած Հնորհայի խօսքերուն վրայ,
23 ու կ'ըսէին, Ասիկա Յովսէփի որդին չէ՞: Եւ ըսաւ
անոնց, Իրաւ որ դուք ինծի պիտի ըսէք այս առակը,
Ի՞ժնի, բու անձդ բժշկի որչափ բաներ լսեցինք որ

*Կա՛մ, անոր համար

- Կափառնայումի մէջ եղան, հոս ալ ըրէ քու քա-
 24 ղաքիդ մէջ: Եւ ըսաւ, ձշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի, թէ
 25 Մարգարէ մը իր քաղաքին մէջ ընդունելի չէ: Եւ
 տրդարեւ կ'ըսեմ ձեզի, թէ հաստ որբւարներ կային
 Նշրայի օրերը Խորայէլի մէջ, երբ երեք տարի ու վեց
 ամիս երկինք գոցուեցաւ, այնպէս որ մեծ սով եղաւ:
 26 Բոլոր երկրին մէջ: Բայց Նշրիտ անոնցմէ մէկո՛ւն չըր-
 կուեցաւ, հապա միայն Սիդոնացւոց Սարեփթա քա-
 27 ղին մէջ որբւարի կնոջ մը: Եւ շատ բորտներ կա-
 յին Խորայէլի մէջ Նշրիտ մարգարէին ատենը, ու
 անոնցմէ մէկը չամբրուեցաւ, հապա միայն Նէեման
 28 Ասորի: Եւ ժողովարանին մէջ ամէնն ալ բարկու-
 29 թիւնով լեցուեցան՝ երբ այս խօսեցէ լսեցին: Ու
 ելան զանիկա քաղաքէն դուրս հանեցին, ու տարին
 զանիկա մինչև այն լեռանը ցցուած ծայրը, որուն
 վրայ իրենց քաղաքը շինուած էր, որպէս զի զանիկա
 30 բարձր տեղէն վար ձգեն: Բայց ինք անոնց մէջէն
 անցաւ գնաց:
 31 Եւ իջաւ Գալիլեայի Կափառնայում քաղաքը, ու
 32 շաբաթ օրերը կը սորվեցնէր անոնց: Եւ կը զարմա-
 նային անոր վարդապետութեանը վրայ, վասն զի իշ-
 33 խանութիւնով էր անոր խօսքը: Եւ ժողովարանին
 մէջ մարդ մը կար, որ պղծ գէւի ոգի ունէր, ու մեծ
 34 ձայնով մը աղաղակեց՝ Բսեղով. Թող տուր, դուն
 մեզի հետ ի՞նչ բան ունիս, Յիսուս Նազարէցի, միթէ
 35 մեզ կորսնցնելո՞ւ եկար. գիտեմ քեզ այլ ես. Աս-
 տուծոյ Սուրբը: Եւ Յիսուս աստեց անոր՝ ըսելով.
 Պապանձէ ու ել ատկէ. ու դէպ զանիկա Զեբեդի Գա-
 36 ու քնտ մը չտուաւ անոր: Եւ զարմանք եկաւ ամէ-

- նուն վրայ, և իրարու հետ կը խօսէին ու կ'ըսէին,
 Այս ի՞նչ խօսք է որ իշխանութիւնով և զօրութիւ-
 37 նով կը հրամայէ պղծ ոգիներուն, ու կ'ելլեն: Եւ
 անոր համբաւը տարածուեցաւ շրջակայ գաւառին
 ամէն տեղերը:
 38 Ու ժողովարանէն ելլելով՝ Սիմոնի տունը մտաւ:
 39 Սիմոնի զբանչն ալ աստիկ ջերմով կը ասնջուէր,
 40 ու անոր համար աղաչեցին իրեն: Եւ Յիսուս անոր
 վրայ կայնելով՝ աստեց ջերմին, որ թողուց զանիկա.
 և շուտ մը ելաւ ու անոնց սպասարութիւն կ'ընէր:
 41 Եւ արեւին մարը մտած ատենը՝ ամէն աճանք որ
 ունէին տեսակ տեսակ ցաւերով հիւանդներ, իրեն
 42 բերին զանոնք. ինք ալ անոնցմէ ամէն մէկուն վրայ
 շատերէն, կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին թէ Դուն ես
 Քրիստոս, Աստուծոյ Որդին. և ինք կը աստէր ու
 թող չէր տար անոնց որ խօսին, վասն զի գիտէին թէ
 ինք Քրիստոսն է:
 43 Ու երբ ցորեկ եղաւ, ելաւ ու գնաց անապատ տեղ
 մը, և ժողովուրդները կը փնտռէին զանիկա. եկան
 44 մինչև անոր, ու կը ստիպէին զանիկա որ իրենցմէ չեր-
 45 թայ. Բայց անիկա ըսաւ անոնց, Պէտք է ինձի որ ուրիշ
 քաղաքներու ալ Աստուծոյ թագաւորութիւնը քա-
 45 բողմ, քանցի՛սյա բանին համար զրկուած եմ: Ու
 Գալիլեայի ժողովարաններուն մէջ կը քարոզէր:

- 1 Ու եղաւ որ երբ ժողովուրդը անոր բոլորաբար դիզ-
 ւուեցաւ Աստուծոյ խօսքը լսելու համար, ինք ալ

- 2 Գեներալներէթի ծովակին քով կեցեր էր: Ու տեսաւ երկու նաւեր որոնք ծովակին քով կեցեր էին, և ձկնորսները անոնց մէջէն ելած՝ ուռկանները կը լուս-
- 3 լին: Ինք այն նաւերէն մեկուն մէջ մտաւ որ Սիմոնին էր, և աղաչեց անոր որ քիչ մը ցամաքէն քաշու մէջ տանի, և նստելով՝ նաւուն մէջէն ժողովուրդներուն կը սորվեցներ:
- 4 Ու երբ խօսէին դադարեցաւ, ըսաւ Սիմոնի, Առաջ տար նաւը դէպ ի խորանկը, և ուռկաններնիդ ձգե-
- 5 ցէք նաւը որսալու: Եւ Սիմոն պատասխան տալով՝ ըսաւ անոր, Վարդապետ, բոլոր գիշերս աշխատեցանք ու բան մը չընենցինք: Բայց քու խօսքիդ համար ուռկանը ձգեմ: Ու երբ զոյս ըրին, խիտ շատ ձուկեր ժողովեցին մէջը, ու իրենց ուռկանը կը պա-
- 7 տըռտէր: Եւ աչք կ'ընէին միւս նաւուն մէջ եղող իրենց ընկերներուն՝ որ գան օգնեն իրենց, և եկան ու երկու նաւերն ալ լեցուցին, մինչև որ ընկզմելու
- 8 մօտ էին: Սիմոն Պետրոս երբ տեսաւ, Յիսուսի ծունկերուն ինկաւ ու ըսաւ, Տէր, իմ քովէս մէկդի գնա,
- 9 քանզի ես մեղաւոր մարդ մըն եմ: Վասն զի ապշու-
- 10 թիւնը պատեց զանիկա և անոր հետ եղող ամէնը՝ այն իրենց բռնած ձուկերուն որսին համար. Նոյն պէս ալ Ձերեդէսի որդիները, Յակոբոս և Յովհաննէս, որոնք Սիմոնի ընկերներն էին, ու Յիսուս ըսաւ Սիմոնի, Մի վախար, ասկէ ետեւ մարդոց որսորդ
- 11 պիտի ըլլաս: Եւ նաւերը ցամաքը հանելով՝ ամէն բան թողուցին ու անոր ետեւէն դացին:
- 12 Ու եղաւ որ երբ ինք քաղաքի մը մէջ էր, ահա մարդ մը բորբոսութիւնով լեցուն՝ երբ Յիսուսը տեսաւ, երեսի վրայ իյնալով աղաչեց անոր ու ըսաւ,

- 13 Տէր, եթէ ուզես՝ կրնաս զիս մաքրել: Եւ Յիսուս իր ձեռքը երկնցնելով դպաւ անոր, ու ըսաւ, Կ'ուզեմ, մաքրուէ. և շուտ մը բորբոսութիւնը անկէ գնաց:
- 14 Ու ինք պատուերեց անոր որ մարդո՛ւ չքուէ, հապա, բաւ, Գնա քեզ քահանային ցուցուր, և Մովսէսի պատուիրածին պէս քու մաքրուելուդ ընծան տուր,
- 15 անոնց վկայութիւն ըլլալու համար: Եւ անոր վրաս յով խօսքը աւելի կը տարածուէր ու շատ ժողովուրդներ կը ժողովուէին մօտիկ ընելու, և անով իրենց
- 16 հիւանդութիւններէն բժշկուելու: Ու ինք անձապատ տեղեր կը քաշուէր և աղօթք կ'ընէր:
- 17 Ու եղաւ որ օր մը ինք կը սորվեցներ, ու փարիսեցիներ և օրինաց վարդապետներ նստած էին, որոնք Գալիլեայի ու Հրեատտանի ու Երուսաղէմի բոլոր գիւղաքաղաքներէն ժողոված էին. ու Տէրոջը զօ-
- 18 րութիւնը ներքէն էր զանոնք բժշկելու: Եւ ահա քանի մը մարդիկ անդամալքծ մարդ մը մահիճովը բերին, և հնարը կը փնտռէին թէ ի՞նչպէս զանիկա ներս
- 19 խախտելու ու գնեն անոր առջև: Ու երբ բազմութենէն հոգեւոր չէին գտներ՝ որ անկէ ներս խախտելու զանիկա, տանիքին վրայ ելան, և զանիկա կողմնաւորներուն մէ-
- 20 ջէն մահիճովը մէջտեղը Յիսուսի առջև իջեցուցին:
- 21 Եւ անիկա տեսնելով անոնց հաւատաքը՝ ըսաւ անոր, Ով մարդ, քու մեղքերդ քեզի ներուած են: Եւ դպիրները ու փարիսեցիները սկսան խորհիլ ու ըսել, Ո՞վ է ասիկա՝ որ հայհոյութիւններ կը խօսի. ո՞վ կրնայ մեղքերու թողութիւն տալ բոլոր միայն Աստ-
- 22 տուած: Եւ Յիսուս իմանալով անոնց խորհուրդները՝ պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց, Սիրտերնուդ
- 23 մէջ ի՞նչ կը խորհէր: Ո՞րը աւելի դիւրին է, քու

- մեղքերդ քեզի ներուած են՝ ըսե՞լը, թէ Նիւր ու
 24 քալէ՛ ըսելը: Բայց որպէս զի գիտնաք թէ Որդին
 մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի վրայ՝ մեղքերու
 թողութիւն տալու, (ըստ անդամալոյճին,) Քեզի
 25 կ'ըսեմ, Նիւր մահիճդ առ ու տունդ գնա: Ան ալ
 խկոյն անոնց առջև ելաւ, ու վրան առաւ ինչ բանի
 վրայ որ պատկած էր, և գնաց իր տունը, ու Աստու-
 26 ծոյ փառք կու տար: Եւ ամէնը սալշած ֆաղին, ու
 Աստուծոյ փառք կու տային, և վախով լեցուած՝
 կ'ըսէին թէ Այսոր նորանշան բաներ տեսներ:
 27 Եւ այս բաներէն ետե ելաւ անիւ, ու տեսաւ մաք-
 սաւոր մը, որուն անունը Ղեւի էր. որ մաքս ընդու-
 նելու տեղը նստեր էր, ու ըստ անոր, Ետեէս եկուր:
 28 Ան ալ թողուց ամէնը և ելաւ գնաց անոր ետեէն:
 29 Ու Ղեւի անոր մեծ կոչունք մը ըրաւ իր տանը մէջ.
 և շատ բազմութիւն կար մաքսաւորներու և ուրիշ-
 30 ներու՝ որ անոնց հետ սեղան նստեր էին: Եւ անոնց
 դպիրները ու փարիսեցիները արտունջ կ'ընէին անոր
 աշակերտներուն ու կ'ըսէին, Ինչո՞ւ համար մաքսա-
 31 լորներուն և մեղաւորներուն հետ կ'ուտէք ու կը
 խմէք: Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝ ըստ անոնց,
 Առդջներուն բժիշկ պէտք չէ, հապա հիւանդնե-
 32 րուն. Ես արդարները կանչելու չեկայ, հապա մե-
 ղաւորները՝ ապաշխարութեան:
 33 Անոնք ալ ըսին անոր, Ինչո՞ւ Յովհաննէսի աշա-
 կերտները շատ անգամ ծով կը պահեն և աղօթք-
 34 անէն, նոյնպէս ալ փարիսեցիներուն անիւս: Եւ
 ըստ անոնց, Կրնո՞ք հարմիրին աղցըր ծով պահել
 35 տալ՝ քանի որ փեսան իրենց հետ է: Բայց օրեր պիտի

- գտն՝ որ երբ փեսան իրենցմէ վերցուի, ապա այն օ-
 36 րերը ծով պիտի պահեն: Առակ մըն ալ ըստ անոնց,
 թէ Մէկը չձգէր նոր լաթի կտոր հին հանդերձի
 վրայ. եթէ ոչ՝ այն նորը պատռուածք ալ կ'ընէ, ու
 հինցածին հետ ալ չմարտնիր այն նոր լաթէ: Եղած
 37 կտորը՝ եւ մէկը նոր գինին հին աիկերու մէջ չչնէր.
 եթէ ոչ՝ նոր գինին *աիկերը կը պատռէ, ինք կը
 38 թափի ու աիկերը կը կորսուին. Հապա նոր գինին նոր
 աիկերու մէջ գնելու է, ու երկուքն ալ կը պահուին:
 39 Եւ մէկը հին քիւն խմելէն ետե անսիջապէս նորը
 չուզէր, քանզի կ'ըսէ թէ Հինը աւելի ախորժեկ է:

ԳԼ. 2

- 1 Ու եղաւ որ երկրորդ առաջին շաբաթ օրը ինք ար-
 տերուն մեջէն կ'անցներ, և իր աշակերտները քիւնն
 հասկեր փրցնելով՝ ձեռքերնուն մէջ կը շփէին ու
 2 կ'ուտէին: Ու փարիսեցիներէն ոմանք ըսին անոնց,
 3 Ի՞նչ կ'ընէք, զոր արժան չէ ընել շաբաթ օրը: Եւ
 Յիսուս պատասխան տալով՝ անոնց ըստ, Զէ՞ք կար-
 4 ղացեր դուք Դաւիթի ըրածը, երբ անթոճեցաւ ինք
 և անոնք որ իրեն հետ էին, Ինչպէս անիկա Աստու-
 ծոյ տունը մտաւ, և առաջաւորութեան հացերը ա-
 ռաւ ու կերաւ, և տուաւ անոնց ալ որ իրեն հետ
 էին. զորոնք մարգարէ օրինաւոր չէ ուտել, բայց միայն
 5 քահանաներուն: Եւ ըստ անոնց, Որդին մարդոյ
 շաբաթին ալ տէրն է:
 6 Ու եղաւ որ ուրիշ շաբաթ օր մըն ալ ինք փոյն-

- վարանք մտաւ ու կը սորվեցներ. և հոն մարդ մը
 7 կար որուն աջ ձեռքը չորցած էր: Եւ դպիրները ու
 փարիսեցիները անոր կը սպասէին՝ թէ շարաթ օրը
 8 ի՞նչ քանակ կը ըսէ՞ր, որպէս զի ամբաստանութեան ժամ
 9 Այն ատեն Յիսուս ըսաւ անոնց. Ձեզի բա՛ն չար-
 ցընեմ: Շարաթ օրը ի՞նչ արժան է. բարձր ընել թէ
 10 չարիք ընել, հոգի մը ապրեցնել թէ մեռցնել. Եւ
 շարժանակի ամենուն վրայ նայելով՝ ըսաւ անոր,
 11 Ձեռքդ երկնցուք. ան ալ այնպէս ըրաւ, ու անոր ձեռքը
 12 լեցուեցան, ու իրարու հետ կը խօսէին թէ ի՞նչ
 ընեն Յիսուսի:
 13 Ու եղաւ որ այն օրերը լեռք ելաւ աղօթք ընելու,
 ու բոլոր զիշերը Աստուծոյ աղօթք ընելով անցուց:
 14 Եւ երբ առտաւ եղաւ, կանչեց իր աշակերտները, ու
 անոնցմէ տասներկու հոգի ընտրեց, զորոնք առաք-
 15 թուեցան, իսկ անոնց զմեռեցողիքը զորոնք առաք-
 16 թուեցան, իսկ անոնց զմեռեցողիքը զորոնք առաք-
 17 թուեցան, իսկ անոնց զմեռեցողիքը զորոնք առաք-
 18 թուեցան, իսկ անոնց զմեռեցողիքը զորոնք առաք-
 19 թուեցան, իսկ անոնց զմեռեցողիքը զորոնք առաք-
 20 թուեցան, իսկ անոնց զմեռեցողիքը զորոնք առաք-
 21 թուեցան, իսկ անոնց զմեռեցողիքը զորոնք առաք-
 22 թուեցան, իսկ անոնց զմեռեցողիքը զորոնք առաք-
 23 թուեցան, իսկ անոնց զմեռեցողիքը զորոնք առաք-
 24 թուեցան, իսկ անոնց զմեռեցողիքը զորոնք առաք-
 25 թուեցան, իսկ անոնց զմեռեցողիքը զորոնք առաք-
 26 թուեցան, իսկ անոնց զմեռեցողիքը զորոնք առաք-
 27 թուեցան, իսկ անոնց զմեռեցողիքը զորոնք առաք-
 28 թուեցան, իսկ անոնց զմեռեցողիքը զորոնք առաք-
 29 թուեցան, իսկ անոնց զմեռեցողիքը զորոնք առաք-
 30 թուեցան, իսկ անոնց զմեռեցողիքը զորոնք առաք-

- հիւանդութիւններէն բժշկուելու. և պիղծ ոգիներէն
 19 ներգոյծ իւր կրողներէն ալ ելաւ ու կը բժշկուէին: Եւ
 բոլոր ժողովուրդը կ'ազգէր իրեն դպիր, վասն զի
 20 զօրութիւն կ'էլլէր իրմէ ու ամենը կը բժշկէր:
 21 Եւ ինք իր աշակերտները վերցուց
 ու ըսաւ, Երանի՛ Յեզի աղքատներուդ, վասն զի ձերն
 22 է Աստուծոյ թաղաւորութիւնը: Երանի՛ Յեզի որ
 հիմա անօթի էք, վասն զի պիտի կշտանաք. երանի՛
 23 Յեզի որ հիմա կու լաք, վասն զի պիտի խնդաք: Երա-
 նի՛ է ձեզի՛ երբ մարդիկ ձեզ տան, ու երբ ձեզ
 24 երեսն ընկերս ընկերս մերժեն ու նախատեն, և ձեր
 վրայով գէշ անուն հանեն Որդւոյ մարդոյ պատճա-
 25 րաւ: Ուրախ եղէք դուք այն օրը ու ցնծացէք, որ
 ահա ձեր վարձքը շատ է երկինքը. վասն զի իրենց
 26 հայրերը այդպէս կ'ընէին մարգարէներուն: Բայց
 27 թիւնը տուած էք: Վա՛յ ձեզի որ կուշա էք, վասն զի
 պիտի անօթեանաք. վա՛յ ձեզի որ հիմա կը ծիծաղիք,
 28 վասն զի սուգ պիտի ընէք ու լաք: Վա՛յ ձեզի երբ
 *մարդիկ ձեզ վրայով աղէկ խօսին, վասն զի իրենց
 29 հայրերը այդպէս կ'ընէին սուս մարգարէներուն:
 30 Բայց կ'ըսեմ ձեզի որ մտիկ կ'ընէք, Սիրեցէք ձեր
 անիծողները օրհնեցէք, ձեզի ներգոյծ իւր տուողն-
 31 քուն համար աղօթք ըրէք, Ան որ քու մէկ ծնօտիդ
 կը զարնէ, միւսն ալ մօտեցուր անոր. և ան որ քու
 վերարկուդ քեզմէ կը հանէ, մի արդիւր անկէ շա-
 32 փկիկդ ալ Այն ամենուն որ քեզմէ կ'ազգէ՝ տուր, ու

- 31 քու բաներդ առնողն զանափ մի պահանջեր: Եւ
ինչպէս կ'ուզէք որ մարդիկ ձեզի ընեն, դուք ալ ա-
32 նոյն այնպէս ըրէք: Եւ եթէ դուք ձեզ սիրողները
սիրէք, ի՞նչ շնորհ կ'ունենաք. վասն զի մեզաւոր-
33 ներն ալ կը սիրեն զիրենք սիրողները: Եւ եթէ դուք
ձեզի բարի ընողներուն բարի ընէք, ի՞նչ շնորհ կ'ու-
նենաք. վասն զի մեզաւորներն ալ նոյն բանը կ'ընեն:
34 Եւ եթէ այնպիսի մարդոց փոխ տաք՝ որոնցմէ յոյս
ունիք առնելու, ի՞նչ շնորհ կ'ունենաք. վասն զի
մեզաւորներն ալ մեզաւորներուն փոխ կուտան, որ-
35 պէս զի նոյն չափով ետ առնեն: Հապա սիրեցէք
դուք ձեր թշնամիները, ու բարի ըրէք, և փոխ տա-
առանց փոխարէնի մը սպասելու, և ձեր վարձքը շատ
պիտի ըլլայ, ու Բարձրելոյն որդիները պիտի ըլլաք.
վասն զի անիկա բարերար է ապրաւորներուն ու չա-
36 բերուն: Ուրեմն գթած եղէք, ինչպէս ձեր Հայրն ալ
37 գթած է: Մի դատէք, ու պիտի չդատուիք. մի դա-
տապարտէք, ու պիտի չդատապարտուիք. ներեցէք,
38 ու ձեզի պիտի ներուի. Տուէք, ու ձեզի պիտի տրուի.
աղէկ չափով, կոխուած, ցնցուած, լեփլեցուն պիտի
տրուի ձեր գոգը. քանզի այն չափովը որով դուք կը
չափէք, ձեզի պիտի չափուի:
- 39 Առանկ մըն ալ ըստ անոնց, Միթէ կոյրը կուրին
կրնայ առաջնորդութիւն ընել. չէ՞ որ երկուքն ալ
40 փոքր պիտի լինան: Աշակերտը իր վարդապետէն մեծ
չէ, բայց ամէն կատարելապէս վարժուածը իր վար-
դապետին պէս կ'ըլլայ:
- 41 Եւ ինչո՞ւ քու եղբորդ աչքին մէջի շիւղը կը տես-
42 նես, ու քու աչքիդ մէջի գերանին չես նայի: Կամ
ինչպէս կրնաս ըսել քու եղբորդ. Եղբայր, թող

- տուր որ աչքիդ մէջի շիւղը հանեմ: և դուն քու աչ-
քիդ մէջի գերանը չես տեսներ. կեղծաւոր, առաջ
քու աչքիդ գերանը հանէ, ու ետքը պարզ պիտի
տեսնես քու եղբորդ աչքին մէջի շիւղը հանելու:
- 43 Քանզի չկայ բարի ծառ մը որ չար պտուղ բերէ, ոչ
44 ալ չար ծառ մը որ բարի պտուղ բերէ. վասն զի ա-
մէն ծառ իր պտուղէն կը ճանչցուի. քանզի փուշե-
րէն թուղ չեն քաղեր, ու մարենիէն խաղող չեն
45 ժողկեր: Բարի մարդը իր սրտին բարի գանձէն բա-
րութիւն կը բղխէ, և չար մարդը իր սրտին չար գան-
ձէն չարութիւն կը բղխէ. վասն զի իր բերանը սրտին
աւելցուքէն կը խօսի:
- 46 Եւ ինչո՞ւ զիս Տէր, Տէր, կը կոչէք, ու ըսած բա-
47 ներս չէք կատարեր: Այն ամէնը որ ինծի կու գայ և
իմ խօսքես կը լսէ ու զանոնք կը կատարէ, ձեզի
48 ցուցնեմ թէ որո՞ւ կը նմանի: Անիկա տուն շինող
մարդու մը կը նմանի, որ փորեց ու խորունկցուց, ու
հիմը վէմի վրայ դրաւ. և ջուրերուն յորդած տանը
գետը զարկաւ այն տանը, ու չկրցաւ զանիկա շար-
49 Ժեկ, վասն զի վէմի վրայ հաստատուած էր: Բայց տն
որ է՝ խռովեա՞ր կը լսէ ու չկատարեր, կը նմանի այն
մարդուն՝ որ հողի վրայ առանց հիմի տուն կը շինէ.
որու գետը զարկաւ, և շուտ մը փլոււ, ու այն տանը
կործանումը մեծ էր

ԳԼ. Ե

- 1 Ու երբ իր բոլոր խօսքերը ժողովուրդին ականջնե-
2 ըուն խռովեցուց, մտաւ Կափառնայում: Եւ հար-
եւրապետի մը ծառայ ծանր հիւանդացած՝ մօտ էր

- 3 մեռնելու, որ սիրելի էր անոր: Երբ Յիսուսի վրայով
լսեց, Հրեաներէն քանի մը ծերեր՝ զրկելով՝ աղաչեց
4 անոր որ գայ իր ծառան տակեցնէ: Անոնք ալ եկան
Յիսուսի և թախանձանք կ'աղաչէին անոր ու կ'ըսէին
թէ Անկա արժանի է՝ որու այս Ըստից պիտի ընես.
5 Վասն զի մեր ազգը կը սիրէ, ու ժողովարանը անկա
6 շինեց մեզի: Եւ Յիսուս անոնց հետ գնաց. երբ տու-
նէն շատ հեռու չէր, հարիւրապետը զրկեց անոր քանի
մը բարեկամներ, ու բաւ անոր, Տէր, մի յոգնիր,
վասն զի ես արժանի չեմ որ դուն իմ յարկիս տակ
7 մանես. Անոր համար ես ինքզինքս ալ արժանի չսե-
պեցի քեզի գալու: Հապա խօսիլ զրուցէ, և իմ
8 ծառաս պիտի բժշկուի: Վասն զի ես ալ իշխանու-
թեան տակ գրուած մարդ մըն եմ, ու իմ հրամանէս
տակ զինուորներ ունիմ: Եւ ասոր կ'ըսեմ, Գնա, ու
կ'երթայ. և միւսին՝ թէ Եկուր, ու կու գայ. և ծա-
9 ապիս՝ թէ Այս բանը ըրէ, ու կ'ընէ: Յիսուս այս
բաները լսելով՝ զարմացաւ անոր վրայ. և իր ետեւէն
գացող ժողովուրդին դարձաւ ու բաւ, Զեղի կ'ըսեմ,
որ Իսրայէլի մէջ անգամ ես այսչափ հաւատաք չգտայ:
10 Ու պատգամաւորները նորէն տուն դարձան, և հի-
ւանդ ծառան առողջացած գտան:
11 Ու եղաւ որ հետեւեալ օրը քաղաք մը կ'երթար,
որուն անունը Նային էր, և անոր հետ կ'երթային իր
12 աշակերտներէն շատերը ու մեծ բազմութիւն: Ու
երբ քաղաքին դրանը մտնեցաւ. ահա մեռել մը
գուր կը հանէին, իր մօրը մէկ հատիկ աղան. և ա-
նիկա որբեւորի էր, ու քաղաքին շատ ժողովուրդը
13 անոր հետ էր: Եւ Տէրը զանկա տեսնելով՝ իղձաց
14 անոր վրայ, ու բաւ անոր, Մի լար: Եւ մօտենալով՝

- դադաղին դադաւ, ու տանողները կանգ առին. և բաւ,
15 Ով պատանի քեզի կ'ըսեմ, Ելիւ: Ու մեռելը ելաւ
նստաւ, ու սկսաւ խօսիլ. ու տուա զանկա իր մօրը:
16 Եւ ամէն ալ վախով բռնուեցան, ու զԱստուած
կը փառաւորէին՝ ըսելով թէ Մեծ մարգարէ մը էլ երբ
է մեր մէջ. և թէ Աստուած իր ժողովուրդին այցե-
17 լութիւն ըրաւ: Եւ այս ձայնը անոր վրայով բոլոր
Հրեաստան ելաւ, ու բոլոր շրջակայ տեղերը:
18 Եւ Յովհաննէսի պատմեցին իր աշակերտները այս
19 ամէն բաներուն վրայով: Յովհաննէս ալ իր աշա-
կերտներուն երկուքը իրեն կանչեց, և զԱստուսի
զրկեց՝ ըսելով, Դուն ա՛ն ես որ գալու էիր, թէ ուրիշ
20 մը սպասեմք: Եւ այն մարդիկը եկան անոր ու ըսին,
Յովհաննէս յարկիչը մեզ զրկեց քեզի, ու կ'ըսէ,
Դուն ա՛ն ես որ գալու էիր, թէ ուրիշ մը սպասեմք:
21 Եւ նոյն ժաման շատերը բժշկեց երէն հիւանդու-
թիւններէն ու հարուածներէն և չար սղիններէն, ու
22 շատ կոյրերու տեսութիւն շնորհեց: Եւ Յիսուս պա-
տախան տալով՝ անոնց բաւ, Գացէք Յովհաննէսի
պատմեցէք ինչ որ տեսաք ու լսեցիք. որ կոյրերը կը
տեսնեն, կաղերը կը քալեն, բորոտները կը մաքրուին,
խուրերը կը լսեն, մեռելները յարութիւն կ'առնեն,
23 աղքատներուն աւետարանէր քարոզուի: Եւ երանի՝
անոր որ իմ վրայով չգայի թակիր:
24 Ու երբ Յովհաննէսի զրկած մարդիկը գացին, Յի-
սուս սկսաւ ժողովուրդներուն ըսել Յովհաննէսի հա-
մար, Ի՞նչ տեսնելու ելաք անապատին մէջ. եղէ՞ք
25 մը հովիւն շարժուած: Հապա ի՞նչ տեսնելու ելաք.
փափուկ հանդերձներ հագած մա՞րդ մը. ահա ա-
նոնք որ փառաւոր հագուստներով ու փափուկութեան

- 26 մէջ են, Թագաւորական պալատներն են: Հապա թնչ տեսնելու ելաք. մարգարէ՞. այո, կ'ըսեմ՝ ձեզի, մար-
- 27 դարէէ մըն ալ աւելի: Վասն զի ստիկա է՝ որու հա- մար գրուած է, Ահա ես իմ դեսպանս կը զրկեմ՝ քու երեսիդ առջեւն, ու քու ճամբարդ պիտի պատրաստէ
- 28 քու առջեւդ: Քանզի կ'ըսեմ՝ ձեզի, կիներէն ծնած- ներուն մէջ Յովհաննէս մկրտիչէն մեծ մարգարէ չկայ. սակայն Աստուծոյ Թագաւորութեանը մէջ առնէն պզտիկը անկէ մեծ է:
- 29 Եւ բոլոր ժողովուրդը ու մարտաւորները երբ լսե- ցին, արդարացեցին զԱստուծո, որ Յովհաննէսի
- 30 մկրտութիւնով մկրտուեցան, Բայց փարիսեցիները և օրինականները իրենց անձին դէմ՝ Աստուծոյ խոր- հուրդը անարգեցին, և անկէ չմկրտուեցան:
- 31 *Ուստի որո՞ւ նմանցեմ այս ազգին մարդիկը, և
- 32 որո՞ւ կը նմանին: Կը նմանին աղքատ, որոնք շուկաները նստելով՝ իրարու կը կանչեն ու կ'ըսեն, Փող հնչե- ցուցինք ձեզի, ու չխաղացիք, ողբ կարգացինք ձեզի,
- 33 ու չլացիք: Վասն զի Յովհաննէս մկրտիչ եկաւ, ոչ հաց կ'ուտէր և ոչ զինի կը խմէր, ու կ'ըսէք, Դե
- 34 կայ անոր ներսիդին: Որդին մարդայ եկաւ, կ'ուտէ ու կը խմէ, և կ'ըսէք, Ահա ուսող և արեցող մարդ մը, մարտաւորներու ու մեղաւորներու բարեկամ: Եւ
- 35 իմաստութիւնը արգարացաւ իւր բոլոր արգիներէն:
- 36 Փարիսեցիներէն մէկը կ'աղաչէր անոր որ իրեն հետ հաց ուտէ. ան ալ փարիսեցիին տունը մտաւ ու սե-
- 37 ղան նստաւ: Եւ ահա քաղաքին մէջ մեղաւոր կին մը կար. երբ իմացաւ թէ անիկա փարիսեցիին տունը

*Ո՞րքա, Եւ Տէրը ըսաւ, Ուստի

- սեղան նստեր է, շիշ մը անուշահոտ իւղ բերաւ.
- 38 Ու ետեի կողմէն անոր ոտքերուն քով կեցեր՝ կու- լար, և արցունքովը սկսաւ անոր ոտքերը թրջել, ու
- 39 նոր ոտքերը, ու իւղով կ'օծէր: Ու երբ տեսաւ փա- րիսեցին, որ զանիկա հրաւիրեր էր, կ'ըսէր իր միտքին
- մէջ, Ասիկա եթէ մարգարէ ըլլար, պիտի գիտնար թէ ո՞վ և ի՞նչպէս կին է իրեն դպչողը, վասն զի մե-
- 40 ղաւոր է: Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ ա- նոր, Սիմոն, քեզի բան մը ունիմ՝ ըսելու. ան ալ
- 41 ըսաւ, Հո՛ւ, վարդապետ. և ըսաւ, Փոխ տուող մը երկու պարտական ունէր, մէկը հինգ հարիւր դա-
- 42 հեկան պարտք ունէր, ու միւսը յիսուն: Եւ որով- հետեւ հատուցանելու խորհուրդով չունէին, երկու-
- 43 պիտի սիրէ զանիկա: Պատասխան տուաւ Սիմոն ու ըսաւ, Ինձի այսպէս կ'երեւնայ, թէ որո՞ւ որ շատ
- 44 շնորհեց. ան ալ ըսաւ անոր, Ուղիղ դատեցիր: Ու դառնալով դէպ ի այն կինը՝ ըսաւ Սիմոն, Կը տես- նե՞ս այս կինը. ես քու տունդ մտայ, դուն ոտքերուս
- 45 ջուր չտուիր, բայց ասիկա էր արցունքովը ոտքերս թրջեց, և իր *մտքերովը արեց: Գուն ինձի համըղը
- 46 մը չտուիր, բայց ասիկա հա՞մ մոնէլէս ի վեր ոտքերս համըրելէն չգողարեցաւ: Դուն իմ գլուխս ձե-
- 47 թով չօծեցիր, բայց ասիկա իմ ոտքերս անուշահոտ
- 48 որու որ քիչ կը ներուի, անիկա քիչ կը սիրէ. Ու

*Ո՞րքա, գլխուն մտքերովը

- 49 ըստ անոր, Բոս մեղքերդ ներուած են: Եւ անոր հետ սեղան նստողները սկսան իրենց մէջ ըսել, Ո՞վ է տարկա որ մեղքերու թողութիւն ալ կու տայ:
- 50 Եւ ինք ըստ կնոջը, Բոս հաւատքդ քեզ *փրկեց, գնա խաղաղութեամբ:

ԳԼ. Ը

- 1 Ու եղաւ որ անկէ ետեւ ա՛լ ինք քաղաքէ քաղաք ու գեղէ գեղ պարտելով՝ կը քարոզէր, և Աստուծոյ թագաւորութիւնը կ'աւետարանէր, ու տասուերկու-
- 2 քը իրեն հետ էր. Նաեւ քանի մը կիներ՝ որոնք չար սգի-ներէ ու հիւանդութիւններէ բժշկուէր էին. Մարիամ՝ որ Մագդաղենացի կ'ըսուէր, ուրկէ եօթը դեւ էլէր
- 3 էր, Եւ Յովհաննա, Հերովդէսի տանը վերակացուն Բուզայի կինը, ու Շուշան և շատ ուրիշներ, որոնք իրենց ստացուածքովը խնայ ծառայութիւն կ'ընէին:
- 4 Ու երբ մեծ բազմութիւն ժողովուեցաւ և շատ քա-
- 5 ղաքներէ իրեն եկան, առակով մը ըսաւ աւանգ, Սերմ ցանաղ մը ելաւ իր սերմը ցանելու. ու ցանած տանըր մէկ քանին ճամբուն քով ինկաւ և ափէ դէպքէ կոխուեցաւ, ու երկինքի թռչունները կերան զանիկա:
- 6 Եւ ուրիշը ապառաժի վրայ ինկաւ ու բոսածին
- 7 պէս չորցաւ, հողն հիւթ չունենալուն համար: Եւ ուրիշը փուշերու մէջ ինկաւ, ու փուշերը անոր հետ
- 8 բռնակելով, խեղդեցին զանիկա: Եւ ուրիշը աղէկ հողի մէջ ինկաւ, ու բռնակելով՝ հարիւրապատիկ պտուղ

*Կա՛մ, բժշկեց
†Ուսնա՛, անոնց

- տուաւ: Երբ այս բաները կը զրուցէր, կ'աղաղակէր Ան որ լսելու տկանջ ունի՝ թող լսէ:
- 9 Եւ իր աշակերտները կը հարցնէին իրեն՝ ըսելով
- 10 Թէ Խնչ պիտի ըլլայ այն առակը: Ան ալ ըսաւ, Ձեզի տրուած է գիտնալ Աստուծոյ թագաւորու-թեան խորհուրդները, ըստ ուրիշներուն առակնե-րով և Խօսե՛մ. որպէս զի տեսնելով՝ չտեսնեն, և լսե-լով՝ չիմանան:
- 11 Արդ առակը այս է. Սերմը Աստուծոյ խօսքն է:
- 12 Ու ճամբուն քով ինները անոնք են՝ որ կը լսեն, ու ետքը Սատանայ կու դայ, անոնց սրտէն կը հանէ խօսքը, որպէս զի ըլլայ թէ հաւատան ու փրկուին:
- 13 Եւ ապառաժին վրայիները աւանգն՝ որ երբ կը լսեն, ուրախութեամբ կ'ընդունին խօսքը, ըստ արմատ չունին. տտեն մը կը հաւատան, ու փորձութեան
- 14 ժամանակ կը հեռանան: Եւ փուշերուն մէջ ինկածը անոնք են՝ որ կը լսեն, ըստ հոգեբով ու հարստու-թիւնով և այս կեանքին ցանկութիւններովը զբա-
- 15 ղած ըլլալով՝ կը խեղդուին և անպտուղ կ'ըլլան: Իսկ աղէկ հողի մէջ ցանաւն անոնք են՝ որ բարի և յո-ժար սրտով լսելով խօսքը կ'ընդունին ու համբերու-թիւնով պտուղ կ'առան:
- 16 Ձկայ մէկը որ ճրագ վառէ ու ամանի մը տակ կամ մոհիւններէ ներքեւ գնէ, հապա աշտանակի վրայ կը
- 17 դնէ, որպէս զի ներս մտնողները լցար տեսնեն: Վասն զի չկայ ծածուկ բան մը որ պիտի չխլայտուի, ոչ ալ գաղտուկ բան մը որ պիտի չգիտցուի ու երեւան չելլէ:
- 18 Ուստի նայեցէք թէ ի՛նչպէս կը լսէք. քանզի ով որ ունի՝ անոր պիտի տրուի, և ով որ չունի՝ այն ալ զոր ինք կը կարծէ թէ ունի, անկէ պիտի առնուի:

- 19 Եւ անոր մայրը ու եղբայրները իրեն եկան, ու բազ-
 20 մութենէն չէին կրնար անոր քով երթալ: Եւ անոր
 իմացուցին՝ ըսելով, Գաւ մայրդ ու եղբայրներդ դուր-
 21 սը կայներ են, ու քեզ տեսնել կ'ուզեն: Եւ անիկա
 պատասխան տալով՝ ըսաւ անոնց, Իմ մայրս ու իմ
 եղբայրներս տանք են, որ Աստուծոյ խօսքը կը լսեն
 ու զանիկա կը կատարեն:
- 22 Ու եղաւ որ օր մը նաւը մտաւ ինք և իր աշակերտ-
 ներն ալ, ու ըսաւ անոնց, Ծովակիին միւս կողմը անց-
 23 նինք. և ճամբայ ելան: Ու երբ նաւով կ'երթային,
 ինք քնացաւ. ու հովի փոթօրիկ մը իջաւ ծովակիին
 վրայ, և նաւը կը լեցուէր, ու իրենք վտանգի մէջ
 24 էին: Մտեցան, արթնցուցին զանիկա ու ըսին, Վար-
 դապետ, վարդապետ, ահա կը կորսուինք. ան ալ
 երաւ սաստեց հովին ու ջուրերուն խռովութեանը, և
 25 հանդարտեցաւ, ու խաղաղութիւն եղաւ: Եւ ըսաւ
 անոնց, Ո՞ր է ձեր Տաւառքը. և անոնք վախի մէջ
 ինկած՝ զարմացան, ու իրարու կ'ըսէին, Արդեօք ո՞վ
 է ասիկա՝ որ հովերուն ու ջուրին ալ հրաման կ'ու
 տայ, և կը հնազանդին ասոր:
- 26 Ու նաւելով իջան Գադարացոց երկիրը, որ Գա-
 27 լիւսայի դիմացի կողմն է: Եւ ինք ցամաքը ելլելուն
 պէս՝ այն քաղաքէն մարդ մը եղաւ դիմացը, որուն
 ներսը շատ ատենէ ի վեր դեւեր կային. ու անիկա
 հանդերձ չէր հագներ, ոչ ալ տան մէջ կը բնակէր,
 28 հապա գերեզմաններու մէջ, Եւ Յիսուսը տեսնելով՝
 աղաղակեց ու ինկաւ անոր առջև, ու լարձր ձայ-
 նով ըսաւ, Դուք ինծի հետ ի՞նչ բան ունիս, Յիսուս,

*ՈՒՆԻ, Գերգետացոց

- Որդի Աստուծոյ Բարձրելոյ. կ'աղաչեմ՝ քեզի, զիս մի
 29 տանջեր: (Վասն զի հրամայեց պղծ ոգիին որ այն
 մարդէն ելէ. որովհետեւ շատ ատեն էր որ զանիկա
 յափշտակեր էր, և անիկա շղթաներով ու ոսնակա-
 պերով կապուած կը պահուէր, բայց կապերը կը
 30 կտրտէր ու դեւէն անապատը կը քշուէր): Հարցուց
 անոր Յիսուս ու ըսաւ, Անունդ ի՞նչ է. ան ալ ըսաւ,
 Լէզէոն. վասն զի շատ դեւեր մտեր էին անոր ներսի-
 31 զին: Եւ կ'աղաչէին անոր որ անդուռը երթալու
 32 հրաման չընէ իրենց: Եւ այն տեղ շատ խոզերու
 երամակ մը կար, որոնք լեւը կ'արածուէին. ու աղա-
 33 չէցին անոր որ իրենց հրամանն այս անոնց մէջ մտնե-
 լու. և հրաման տուաւ անոնց: Ու դեւերը մարդէն
 ելլելով՝ խոզերուն մէջ մտան ու երամակը գահավէժ
 34 տեղէն ծովակը վաղցն ու խեղդուեցաւ: Եւ խոզա-
 րածները այս եղած բանը տեսնելով փախան, ու
 35 պատմեցին քաղաքը ու ագարակները: Եւ Իսայի
 ելան եղած բանը տեսնելու, ու եկան Յիսուսի, և
 36 դտան այն մարդը՝ ուրկէ դեւերը ելեր էին, հագուած
 ու խելքը վրան Յիսուսի ոտքերուն քով նստած, ու
 37 վախցան: Եւ անոնք որ տեսեր էին, պատմեցին անոնց
 թէ ի՞նչպէս դեւահարը աղատեցաւ: Եւ Գադարաց-
 38 օց շրջակայ տեղերը գոռուող բոլոր բազմութիւնը
 կ'աղաչէր անոր, որ իրենցմէ երթայ, վասն զի մեծ
 վախով լռնուած էին. ան ալ նաւը մտնելով ետ դար-
 39 ձաւ: Եւ այն մարդը՝ ուրկէ դեւերը ելեր էին, կ'աղա-
 չէր անոր որ հետը ըլլայ: Բայց Յիսուս արձակեց զա-
 նիկա ու ըսաւ, Դարձիր քու տունդ, ու պատմէ ինչ
 որ Աստուած քեզի ըրաւ. ան ալ դնաց, ու բոլոր
 քաղաքին մէջ քարոզեց ինչ որ Յիսուս իրեն ըրաւ:

- 40 Ու երբ Յիսուս ետ դարձաւ, Ժողովուրդը զանիկա
41 ընդունեց, վասն զի ամէնը անոր կը սպասէին: Եւ
ահա Յայրոս անունով մարդ մը եկաւ, ու ինք Ժո-
ղովարանին իշխանն էր. և Յիսուսի ոտքը իշխարով
42 կ'աղաչէր անոր որ իր տունը մտնէ. Վասն զի մէկ
հասակ աղջիկ մը ունէր, գրեթէ տասուերկու տարե-
կան, որ մեռնելու մօտ էր. ու երբ անիկա կ'երթար,
բաղմունքիւնը կը նեղէր զանիկան:
- 43 Եւ կին մը, որ տասուերկու տարիէ ի վեր արիւնի
տեւատեւութեան մէջ էր, ու իր բոլոր ունեցածը
բժշկիներուն ծախք բրած էր, և իրեն ոչ մէկէն բժշ-
44 կուելու ճար մը եղած էր, Ետեւէն մօտենալով անոր
հանդերձին քղանցքին դպաւ, և խկոյն իր արիւնին
45 հոսումը դադարեցուց: Եւ Յիսուս ըսաւ, Ո՞վ էր ան
որ ինձի դպաւ. երբ ամէնը կ'ուրանային, ըսաւ Պեա-
րոս ու անոր հետ եղողները, Վարդապետ, բաղմուն-
քիւնը քեզ կը հրէ ու կը նեղէ, ու կ'ըսէ՞ս թէ Ո՞վ
46 ինձի դպաւ: Եւ Յիսուս ըսաւ, Մէկը ինձի դպաւ,
47 քանզի իմացայ որ ինձմէ զօրութիւն մը ելաւ: Երբ
տեսաւ կինը որ քանի անգի չպահուեցաւ, դողալով
եկաւ ու անոր առջև ինկաւ, և բոլոր Ժողովուրդին
առջև անոր պատմեց թէ ինչ բանի համար անոր
դպեր էր, և թէ ինչպէս ինք խկոյն բժշկուեցաւ:
- 48 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Քաջալերուէ, աղջիկ, քու
հաւատքդ քեզ բժշկեց, դնա խաղաղութեամբ:
- 49 Երբ ինք գեռ կը խօսէր, Ժողովուրդապետին տունէն
մէկը եկաւ ու ըսաւ անոր, Աղջիկդ մեռաւ, — վար-
50 դապետը մի յոգնեցներ: Բայց Յիսուս երբ լսեց,
պատասխան տուաւ անոր ու ըսաւ, Մի վախ՛նար,
51 միայն հաւատա, ու պիտի ապրի: Եւ երբ տունը

- մտաւ, ուրիշ մէկը թող չտուաւ որ մանէ, բայց
միայն Պետրոս ու Յակոբոսը և Յովհաննէսը ու աղ-
52 ջրկան հայրը ու մայրը: Ամէնն ալ կու լային ու կ'ող-
լային անոր վրայ. և ինք ըսաւ, Մի լաք, անիկա մե-
53 ռած չէ, հապա կը քնանայ: Եւ անոնք ծաղր կ'ընէին
54 զանիկա, քանզի գիտէին թէ մեռաւ: Ու ինք ամէնն
այ դուրս հանելով բռնեց անոր ձեռքէն ու կանչեց՝
55 բռնելով, Աղջիկ, ելի: Եւ անոր հոգին դարձաւ, ու
խկոյնն ոտք ելաւ. և Յիսուս հրաման ըրաւ որ ուսուէր
56 տան անոր: Ու անոր ծնողքը ապշած մնացին. և ինք
անոնց պատուիրեց որ եղած բանը մարդո՛ւ չըրուեցն:

ԳԼ Թ

- 1 Եւ իր տասուերկու *աշակերտները մէկտեղ իրեն
կանչելով անոնց զօրութիւն ու իշխանութիւն տուաւ
2 բոլոր գեւերուն վրայ և ախարքը բժշկելու: Եւ զա-
նոնք զրկեց որ Աստուծոյ թաղաւորութիւնը քարո-
3 ղէն ու հիւանդները բժշկեն: Եւ ըսաւ անոնց, Ճամ-
բու համար բան չառնէք, ոչ գաւառան և ոչ պարկ,
4 նաք: Եւ ո՛ր տուն որ մտնէք, հոն մնացէք ու անկէ
5 ելէք: Ու անոնք որ ձեզ չեն ընդունիր, երբ այն քա-
ղաքէն կ'ելլէք, ձեր ոտքերուն փոշին անգամ թօթ-
6 վեցէք՝ իրենց գէմ՝ վիշալութիւն ըլլալու համար: Եւ
անոնք ելան ու գեղէ գեղ կը պտըտէին, և ամէն
տեղ աւետարանը կը քարոզէին ու բժշկութիւն
կ'ընէին:

*ՈՒՆԻ, առաքելախորհրդ

- 7 Եւ Հերովդէս չորրորդապետը անոր բարձր գործերը լսելով՝ տարակուսանքի մէջ էր. որովհետեւ ոմանք
- 8 ըսած էին թէ Յովհաննէս յորտ թիւն առաւ մեռել- ներէն, և ոմանք՝ թէ Եղիա յայտնուեցաւ, և ուրիշ- ներն ալ՝ թէ Առաջնուն մարգարէներէն մէկը յա-
- 9 ըութիւն առաւ: Եւ Հերովդէս ըսաւ, Յովհաննէսը ես գլխատեցի, հապա ասիկա ո՞վ պիտի ըլլայ, որուն վրայով այսպիսի ըսներ կը լսեմ: ու կ'ուզէր որ տես- նէ զանիկա:
- 10 Եւ առաքեալները դարձան ու պատմեցին անոր ինչ որ ըրին. և առաւ զանոնք, առանձին անապատ տեղ մը քաշուեցաւ քաղաքի մը քով՝ որուն անունը
- 11 Բեթանյիդա էր: Եւ Ժողովուրդները երբ իմացան՝ անոր ետեւէն գացին, և զանոնք ընդունելով՝ կը խօսե- րն անոնց Աստուծոյ թագաւորութեանը վրայով: և որոնք որ բժշկութեան կարօտ էին՝ կը բժշկէր:
- 12 Ու երբ օրը սկսաւ իրիկունս մօտենալ, աստուեր- կուքը եկան ու ըսին անոր, Արձակէ Ժողովուրդները, որպէս զի շրջակայ գեղերը ու ագարակները երթան իջևանին ու կերակուր գտնեն, վասն զի հոս անապատ
- 13 տեղ մըն ենք: Ըսաւ անոնց, Դուք տուէք ատոնց ու- տելիք. անոնք ալ ըսին, Մենք հինգ նկանակէն ու երկու ձուկէն աւելի բան չունինք, եթէ չերթանք այդ բոլոր Ժողովուրդին համար կերակուր չգտնէք:
- 14 (Քանզի հինգ հազարի չափ այր մարդիկ կային:) Ու ըսաւ իր աշակերտներուն. Ատոնք դատ դատ, յիսուն
- 15 յիսուն, նստեցուցէք: Իւ այնպէս ըրին ու ամէն ալ
- 16 նստեցուցին: Եւ այն հինգ նկանակը ու երկու ձուկը առնելով ու դէպ ի երկինք նայելով՝ օրհնեց զանոնք ու կտրեց, և կու տար աշակերտներուն, որպէս զի

- 17 Ժողովուրդին առջև դնեն: Եւ կերան ու կշտացան ամէնն ալ, ու աւելցած կտորուանքները տասուերկու կաշով վերցուցին:
- 18 Ու եղաւ որ երբ ինք առանձին աղօթք կ'ընէր, աշակերտներն ալ իրեն հետ էին, և հարցուց անոնց՝ ըսելով, Ժողովուրդները ինծի համար ո՞վ կ'ըսեն:
- 19 Թէ եմ: Անոնք ալ պատասխան տալով՝ ըսին, Ո՛րհնէ՛ Յովհաննէս մկրտիչը, և ուրիշներ՝ Եղիա, ուրիշներ ալ՝ թէ Առաջնուն մարգարէներէն մէկը յարութիւն
- 20 առեր է: Եւ ինք ըսաւ անոնց, Հապա դուք ինծի համար ո՞վ կ'ըսէք թէ եմ: պատասխան տուաւ Պետ-
- 21 ռոս ու ըսաւ, Աստուծոյ Քրիստոսը: Եւ ինք աստիկ պատուիրեց անոնց որ այս բանը մարդու չգրուցեն:
- 22 Ու ըսաւ թէ Պէտք է որ Որդին մարդոյ շատ չարչա- րանքներ կրէ, և ծերերէն ու քահանայապետներէն և դպիրներէն մերժուի ու սպաննուի, ու երբորդ օրը
- 23 յարութիւն առնէ: Եւ ամենուն կ'ըսէր, Եթէ մէկը կ'ուզէ իմ ետեւս գալ թող իր անձը ուրանայ, և
- 24 ամէն օր իր խաչը վերցնէ, ու իմ ետեւս գայ: Վասն զի ով որ կ'ուզէ իր անձը ապրեցնել, պիտի կորսնցնէ զանիկա. և ով որ ինծի համար իր անձը կորսնցնէ,
- 25 պիտի ապրեցնէ զանիկա: Քանզի թէնչ կը շահ մարդ մը՝ եթէ բոլոր աշխարհը վատակի, և իր անձը կոր-
- 26 ցնցնէ կամ քիստ ընէ: Վասն զի ով որ զիս և իմ խօսքերս բռնէլը ամօթ սեպէ, Որդին մարդոյ ալ զանիկա բռնէլը ամօթ պիտի սեպէ՝ երբ գոյ իր
- 27 ու Հօրը և աւել ճշմարտանքներուն փառքովը: Բայց ճշմարտ կ'ըսեմ՝ ձեզի, որ Հոս կայտնողներէն մէկ քանիները կան՝ որոնք մահուան համը պիտի չառնեն, մինչև տեսնեն Աստուծոյ թագաւորութիւնը:

- 28 Ու եղաւ որ այս խօսքերէն գրեթէ ութ օր ետքը՝
Պետրոսը ու Յովհաննէսը և Յակոբոսը առնելով, լեւու
29 ելաւ աղօթք ընելու։ Ու երբ ինք աղօթք կ'ընէր, իր
երեսին տեսքը ուրիշ կերպ մը եղաւ, ու իր հագուստը
30 ճերմակ — փայլուն եղաւ։ Եւ ահա երկու մարդիկ
իրեն հետ կը խօսէին, որոնք Մովսէս ու Նոյիս էին,
31 Փառքով երեւցած, և անոր այս խօսքէն ելլելուն
վրայով կը խօսէին, որ Երուսաղէմի մէջ պիտի կա-
32 տարուէր։ Բայց Պետրոս և անոր հետ եղողները քու-
նով ծանրացած էին, ու երբ արթնցան, տեսան անոր
քառքը և այն երկու մարդիկը որոնք անոր քով կե-
33 ցեր էին։ Ու եղաւ որ երբ անոնք զատուեցան անոր
քովէն, Պետրոս ըստ Յիսուսի. Վարդապետ, աղէկ
է որ հոս կենանք, ու երեք խրճիթ շինենք. մէկը
քեզի՝ և մէկը Մովսէսի՝ ու մէկը Նոյիսի, վասն զի
34 չէր զիտեր ինչ կը խօսէր։ Եւ քանի որ անիկա այս
բաները կը խօսէր, ամպ մը եկաւ ու անոնց վրայ հո-
վանի եղաւ, և ամպին տակ մտած ատեննին վախ-
35 ցան։ Ու ձայն մը եղաւ ամպէն՝ ըսելով. Ատիկա է
36 իմ սիրելի Որդիս, ատոր մօտիկ ըրէք։ Եւ երբ այն
ձայնը եղաւ, Յիսուս մինակ զանուեցաւ։ Ու իրենք
լուս կեցան, և իրենց տեսածներէն այն օրերը մար-
գո՛ւ բան մը չպատմեցին։
- 37 Ու եղաւ որ հետեւեալ օրը, երբ անոնք լեռնէն վար
38 իջան, շատ Ժողովուրդ անոր դէմը ելաւ։ Եւ ահա
Ժողովուրդին մէջէն մարդ մը աղաղակեց ու ըսաւ,
Վարդապետ, կ'աղաչեմ՝ քեզի, նայե իմ որդիս,
39 քանզի իմ մէկ հասիկա է. Եւ ահա ոգի մը կը բռնէ
զանիկա. ան ալ յանկարծ կը կանչուըտէ, և զա-
նիկա ցնցելով կը փրփրեցնէ, ու հազիւ կը զատուի

- 40 անկէ՝ ջարդուբուրդ ընելով զանիկա. Եւ քու աշա-
կերաներուդ աղաչեցի որ հանեն զանիկա. ու չկրցան։
- 41 Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըստ, Ով անհաստ
և խոտորեալ ազգ, մինչև երբ ձեզի հետ պիտի ըլ-
42 լամ ու ձեզի համբերեմ. հոս լեր քու որդիդ։ Ու
երբ դեռ կը մտանար, դեւը զանիկա գետինը զար-
43 կաւ ու սատիկ ցնցեց։ Իսկ Յիսուս սաստեց պիղծ
ոգիին, և բժշկեց տղան ու զանիկա իր հօրը առաւ։
- 44 Եւ ամէնը կը զարմանային Աստուծոյ մեծամեծ գոր-
ծերուն վրայ։
- Ու քանի որ ամէնը կը զարմանային Յիսուսի ըրած
ըտըր գործերուն վրայ, անիկա ըսաւ իր աշակերտ-
ներուն, Դուք այս խօսքերը ականջներինդ դրէք, վասն
զի Որդին մարդոյ պիտի մատուի մարդոց ձեռքը։
- 45 Բայց անոնք չէին խմանար այն խօսքը, և անոնցմէ
ծածկուած էր որպէս զի չհասկնան, ու կը վախնային
այն խօսքին համար իրեն հարցնելու։
- 46 Խորհուրդ մըն ալ մտաւ անոնց մէջ՝ թէ արդեք
47 իրենց մէջ ո՞վ է մեծ։ Իսկ Յիսուս անոնց որտեղ
խորհուրդը խմանալով՝ տղայ մը առաւ ու զանիկա
48 իր քով կ'աշակեցաւ, Եւ ըստ անոնց, Ով որ այս
տղան իմ անունով կ'ընդունի՝ զիս կ'ընդունի. և ան
որ զիս կ'ընդունի՝ անիկա զիս զրկողը կ'ընդունի՝
վասն զի ան որ ձեր ամէնուն մէջ պղտիկ է, անիկա
մեծ պիտի ըլլայ։
- 49 Պատասխան տուաւ Յովհաննէս ու ըստ, Վար-
դապետ, մէկը տեսանք որ քու անունովդ դեւեր կը
հանէր և զանիկա արգիլեցինք, վասն զի մեզի հետ

- 50 չպտալարի: Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Մի արգելէք,
քանզի ան որ *մեղի հակառակ չէ, մեր՝ կողմէն է:
51 Ու եղաւ որ երբ իր աշխարհի վերանալու օրերը
կը կատարուէին, ինք ալ †հաստատ որոշեց՝ Երու-
52 սողէմ երթալ: Եւ իր երեսին առջեւէն պատգա-
մաւորներ զրկեց. և երբ դացին, Սամարացւոց մէկ
գեղը մտան որպէս զի իրեն համար պատրաստութիւն
53 մը ընեն: Եւ չընդունեցին զանկաւ, վասն զի անոր
երեսը գէպ ի Երուսաղէմ՝ երթալու չեղաւ: Եւ
54 Նրա իր աշակերտները, Յակարտ ու Յովհաննէս, առ-
ան, ըսին, Տէր, կ'ուզե՞ս որ ըսենք, ու երկինքէն
կրակ իջնէ և սատկեցնէ զանոնք, ինչպէս Նդիա ալ
55 ըրաւ: Եւ դարձաւ յանդիմանեց զանոնք՝ ըսելով,
56 Ձեք զիտեր թէ ի՞նչ հոգիի Խեբ էք դուք. †վասն զի
Որդին մարդոյ չեկաւ մարդոց հոգիները կորսնցնե-
լու, հապա փրկելու: և ուրիշ գեղ մը դացին:
57 Ու երբ անոնք ճամբան կ'երթային, մէկը ըսաւ
58 անոր, Տէր, քու ետեւէդ գամ՝ ուր որ երթաս: Եւ
Յիսուս ըսաւ անոր, Աղուէսները որջեր ունին, ու եր-
կինքի թռչունները՝ բոյներ, բայց Որդին մարդոյ
Խեբ է չունի, ուր է գլուխը դնէ:
59 Ուրիշ մըն ալ ըսաւ, Եկուր իմ ետեւս. ան ալ
ըսաւ, Տէր, ինծի հրաման տուր որ առաջ երթամ՝
60 իմ հայրս թողեմ: Յիսուս ըսաւ անոր, Թող տուր
մեռելներուն որ թողեն իրենց մեռելները, բայց դուն
գնա Աստուծոյ թագաւորութիւնը քարոզէ:

*Ունի, ձեզի հակառակ չէ, ձեք
†Յան. երեսը հաստատեց
‡Ունի, չունի

- 61 Ուրիշ մըն ալ ըսաւ, Տէր, ես քու ետեւէդ պիտի գամ:
բայց ինծի հրաման տուր որ առաջ իմ տանն մէջ եղող-
62 ներուն հրաժարական սղջն տամ: Յիսուս ըսաւ անոր,
Ոչ մէկը որ ձեռքը մաշին վրայ կը գնէ ու ետին կը
նայի, Աստուծոյ թագաւորութիւնը յարմար է:

ԳԼ. Ժ

- 1 Այս բաներէն ետեւ Տէրը ուրիշ եօթանասուն ալ
որոշեց, և զանոնք իր առջեւէն երկու երկու զրկեց
բոլոր քաղաքները ու տեղերը՝ ուր ինք պիտի երթար:
2 Եւ կ'ըսէր անոնց, Հունձքը շատ է, ու մշակները
քիչ. ուստի հունձքին Տէրոջը աղաչեցէք որ մշակներ
3 հանէ իր հունձքին: Գացէք. ահա ես ձեզ կը զրկեմ՝
4 իրբեք գտուններ գայլերու մէջ: Ձեզի հետ քսակ մի
առնէք, ոչ ալ պարկ, և ոչ կօշիկներ, ու ճամբան
5 մարդս՝ և բարեւ մի տաք: Եւ ո՛ր տուն որ մտնէք՝ ա-
6 ռաջ ըսէք, *Բարեւ այս տանը: Ու եթէ հոն †բարեւի
արժանաւոր մարդ՝ կայ, ձեք բարեւ պիտի հանդի-
7 անոր վրայ, ապա թէ ոչ՝ ձեզի պիտի դառնայ: Եւ
այն տանը մէջ մնացէք, ու անոնցմէ կերէք ու խմե-
8 տուն մի փոխուրէ: Եւ ո՛ր քաղաք որ մտնէք ու ձեզ
9 չընդունին, ինչ որ ձեք առջեւ դուրս՝ կերէք. Ու
բժշկեցէք անոր մէջի հիւանդները, և ըսէք անոնց,
10 Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեզի մօտեցեր է: Բայց
ո՛ր քաղաք որ մտնէք ու ձեզ չընդունին, անոր հրա-

*Յան. Խաղաղութիւն
†Յան. Խաղաղութեան օրդի

- 11 պարակաները ելլելով՝ բռնեք, Այն փոշին ալ որ ձեր քաղաքէն մեր առէրան փակած է, ձեզի կը թօթվենք, միայն թէ զայս գիտնաք որ Աստուծոյ թա-
 12 գաւորութիւնը ձեզի մօտեցեր է: Ձեզի կ'ըսեմ՝ որ այն օրը Սոգոմի գաւառէն աւելի գիւրին պիտի բլ-
 13 լայ՝ քան թէ այն քաղաքին: Վա՛յ քեզ, Քորազմի, վա՛յ քեզ, Բեթսայիցա, վասն զի եթէ Տիւրոսի ու Սիդոնի մէջ եղած բլլային այն հրաշքները որոնք ձեր մէջ եղան, շատոնցմէ քուրձով ու միւխիւրի մէջ
 14 նստելով ապաշխարած պիտի բլլային: Բայց դատաստանին օրը Տիւրոսի ու Սիդոնի աւելի գիւրին պիտի
 15 բլլայ քան թէ ձեզի: Եւ դուն, Կափառնայում, որ մինչեւ երկինք բարձրացած ես, մինչեւ դժօխք պիտի
 16 իջնես: Ան որ ձեզի մօտիկ կ'ընէ, ինծի մօտիկ կ'ընէ. և ան որ ձեզ կը մերժէ, զիս կը մերժէ. և ան որ զիս կը մերժէ, զիս զրկողը կը մերժէ:
 17 Եւ եթանաստուռ չլինէրէք դարձան ուրախու-
 18 թեամբ ու բռնի, Տէր, քու անունովդ գեւերն ալ
 19 մեզի կը հնազանդին: Եւ ըստ անոնց, Սատանան
 20 փայլակի պէս երկինքէն վար ընկած կը տեսնէ: Ահա ձեզի իշխանութիւն կու տամ՝ օձերու ու կարիճնե-
 21 րու և թշնամիին լոյր զօրութեանը վրայ կ'աւելուե-
 22 լու. ու բնաւ բան մը ձեզի պիտի չփնտէ: Բայց դուք անոր վրայ մի ուրախանաք որ չա՛ր ոգիները ձեզի կը հնազանդին, հապա ուրախացէք որ ձեր անունները երկինքը գրուած են:
 21 Այն նոյն ժամուն Յիսուս Հոգիով ուրախացաւ ու ըստ, Շնորհակալ եմ քեզմէ, ով Հայր, Տէր երկնի և երկրի, որ այս բաները ծածուկ պահեցիր իմաստուններէն և գիտուններէն, ու աղոյց յայտնեցիր.

- այո, ով Հայր, վասն զի քու առջեւ այսպէս հաճելի
 22 եղաւ: Ամէն բան ինծի տրուեցաւ իմ Հօրմէս, ու մէ՛կը չգիտեր թէ ո՛վ է Որդին, բայց միայն Հայրը. և թէ ո՛վ է Հայրը, բայց միայն Որդին, և ան՝ որ ու
 23 Որդին կ'ուզէ յայտնել:
 23 Եւ աշակերտներուն դառնալով առանձին ըսաւ, Երանի՛ այն աչքերուն՝ որոնք ձեր տեսածները կը
 24 տեսնեն. Գանդի կ'ըսեմ՝ ձեզի, որ շատ մարդաբէներ և թագաւորներ ուղեցին ձեր տեսածները տեսնել, ու չտեսան, և ձեր լսածները լսել, ու չսեցին:
 25 Եւ ահա օրինական մը ելաւ, ու զանիկա փորձե-
 26 լով՝ ըսաւ, Վարդապետ, ի՞նչ ընեմ որ յաւիտեանս
 27 կան կեանքը ժառանգեմ: Անիկա ալ ըսաւ անոր, Օրէնքին մէջ ի՞նչ գրուած է, ի՞նչպէս կը կարդաս:
 27 Պատասխան տուաւ անիկա ու ըսաւ, Քու Տէր Աստ-
 28 ուածդ սիրես քու բոլոր սրտէդ ու քու բոլոր անձէդ և քու բոլոր զօրութենէդ ու քու բոլոր միտքէդ, և
 29 քու ընկերդ քու անձիդ պէս: Եւ ինք ըսաւ անոր, Շնորհակ պատասխան տուիր. ասիկա ըրէ ու պիտի
 30 ապրիս: Իսկ անիկա ուղեւով ինքզինքը արդարացնէ:
 31 Եւ ըստ Յիսուսի, Բայց իմ ընկերս ո՛վ է: Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ, Մարդ մը Երուսաղէմէ երի-
 32 քով կ'իջնէր, ու աւազակներու Եւրոպիայէն, որոնք
 33 թողնէին ու գացին: Եւ պատահեցաւ որ քահանայ մը այն ճամբայէն կ'իջնէր, ու զանիկա տեսնելով՝
 32 անդիի կողմէն տնցաւ: Նոյնպէս Ղեւտացի մըն ալ
 33 մէն տեղ հասնելով՝ գնաց ու տեսաւ, և անդիի կողմէն տնցաւ, Բայց Սամարացի մը որ ճամբորդութիւն կ'ընէր, եկաւ անոր քով, ու զանիկա տեսնելով

- 34 խղճաց. Եւ մօտեցաւ, անոր վերքերը փաթթեց,
վրան ձէթ և զինի թափելով, ու իր գրաստին վրայ
գնելով՝ տարաւ զանիկա պանդոկ մը, և անոր հոգ
35 տարաւ: Ու հետեւեալ օրը երբ կ'ելլէր անկէ, երկու
դահեկան հանեց՝ պանդոկապետին տուաւ և անոր
ըսաւ, Հոգ տար ատոր, ու ինչ որ աւելի ծախք ընես,
36 ետ դառնալուս ես քեզի կը վճարեմ: Հիմա այն երե-
քէն ո՞րը քեզի կ'երևնայ ընկեր ըլլալ աւագակներուն
37 յետոյ իշխողին: Եւ անիկա ըսաւ, Ան որ ողորմու-
թիւն ըրաւ: Այն ատեն Յիսուս ըսաւ անոր, Գնա,
դուն ալ այնպէս ըրէ:
- 38 Ու եղաւ որ երբ անոնք կ'երթային, ինք գեղ մը
մտաւ, և կին մը, Մարթա անունով, զանիկա իր
39 տունը ընդունեց: Եւ անիկա քոյր մը ունէր, որուն
անունը Մարիամ էր, որ Եւս- Յիսուսի ոտքերուն
40 քով նստաւ, ու անոր խօսքերը մօտիկ կ'ընէր: Բայց
Մարթա շատ սպասաւորութիւնով զբաղած էր. ե-
կաւ անո՞ր քով ու ըսաւ, Տէր, քու հոգդ չէ՞, որ իմ
քոյրս զիս մինակ թողուց սպասաւորութեան մէջ:
- 41 ուստի ատոր զրուցէ որ ինծի օգնէ: Պատասխան
տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոր, Մարթա, Մարթա,
դուն շատ ըմբոստ համար հոգ ընելով կը տաքնա-
42 պիս. Բայց մէկ բան պէտք է, և Մարիամ այն աղէկ
բաժինը ընտրեց, որ իրմէ պիտի չառնուի:

ՔԼ. ԺԱ.

- 1 Ու եղաւ որ տեղ մը աղօթք կ'ընէր. ու երբ դադարեցաւ, իր աշակերտներէն մէկը ըսաւ իրեն, Տէր, մեզի
2 աշակերտներուն սորվեցուց, Եւ ըսաւ անոնց, Երբ ա-

- ղօթք կ'ընէք՝ ըսէք, Ով Հայր՝ մեր, որ երկինքն ես, քու
անունդ սուրբ ըլլայ. քու թագաւորութիւնդ գայ.
*քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս երկինքը՝ նոյնպէս երկրի
3 վրայ.՝ Մեր ամէն օրուան հացը օրէ օր մեզի տուր.
4 Եւ մեզի ներէ մեր մեղքերը, քանզի մենք ալ կը նե-
րենք այն ամէնուն՝ որ մեզի պարտական են. ու մեզ
փորձութեան մի տանիր, *հապա չարէն մեզ աղաւտէ:
5 Եւ ըսաւ անոնց, Ձեզմէ ո՞վ է ան որ բարեկամ մը
ունենայ, ու կէտգիշերուան մէջ երթայ անոր և ըսէ
անոր, Բարեկամ ինծի երէք նկանակ փոխ տուր.
6 Վասն զի իմ մէկ բարեկամն ճամբայէ ինծի եկաւ,
7 ու բան մը չունիմ՝ անոր առջեւ դնելու: Անիկա ալ
ներսէն պատասխան տայ և ըսէ, Ձիս մի յոգնեցներ,
արդէն դուռը գոցուած է, ու աղաքս իմ՝ քովս ան-
կողինի մէջ են. չեմ կրնար ելլել ու քեզի հօշ տալ:
8 Ձեզի կ'ըսեմ, Թէ և բարեկամութեան համար չելլէ
տայ անոր, սակայն անոր թոխանձառքին համար պի-
9 տի ելլէ, ու պէտք եղածը տայ անոր: Ես ալ կ'ըսեմ
ձեզի, Խնդրեցէք և պիտի տրուի ձեզի, փնտռեցէք
ու պիտի գտնէք, քա՛ւռ զարկէք և պիտի բացուի
10 ձեզի. Վասն զի ամէն ով որ կը խնդրէ՝ կ'առնէ, և
ով որ կը փնտռէ՝ կը գտնէ, և ով որ քա՛ւռ կը զար-
11 նէ՝ պիտի բացուի անոր: Ձեզմէ ո՞վ է այն հոյրը,
որմէ իր որդին հաց որ ուղէ, միթէ քա՞նք պիտի տայ
անոր կամ եթէ ձուկ քա՞նք, միթէ ձուկին տեղ օ՞ձ
12 պիտի տայ անոր. Եւ կամ եթէ հաւկիթ ուղէ, միթէ
13 կարի՞ճ պիտի տայ անոր: Ուստի եթէ դուք որ չար
էք՝ ձեր զաւակներուն աղէկ ընծաներ տալ գիտեք,

մըջափ աւելի յեւ չայլը երկինքէն Սուրբ Հոգին պիտի տայ անոնց որ իրմէ կը խնդրեն:

- 14 Ու դե մը կը հանէր, և անիկա համը էր. ու եղաւ որ երբ դեք ելաւ, համը խօսեցաւ, և ժողովուրդը ներք զարմացան: Բայց անոնցմէ մէկ քանիները լսին, Ատիկա դեբուն Բէեզդըւուզ իշխանին միջոցով
- 16 դեները կը հանէ: Ուրիշներն ալ փորձելով երկինքէն նշան մը կ'ուզէին անկէ: Բայց ինք զիտնալով անոնց խորհուրդները՝ ըսաւ անոնց, Ամէն թագաւորութիւն իրեն դէմ բաժնուած կ'աւերի, և տուն մը չ'իրեն
- 18 դէմ Բաժնուած կը կործանի. Հապա եթէ Սատանայ իրեն դէմ բաժնուած է, անոր թագաւորութիւնը ինչպէս պիտի կենայ. որովհետեւ կ'ըսէք թէ Բէեզդ
- 19 զերուզով դեները կը հանեմ: Իսկ եթէ ես Բէեզդեբուզով դեները կը հանեմ, ձեր որդիները ինչո՞վ կը հանեն. ուրեմն անոնք պիտի լլլան ձեր դատաւորները: Բայց եթէ ես Աստուծոյ մատովը կը հանեմ
- 20 դեները, ուրեմն Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեր վրայ հասած է: Երբ զօրաւոր Բաբ մը գէնքերը վրան աւած՝ իր Բաբը բակը կը պահպանէ, անոր բաները
- 22 խաղաղութեան մէջ կը մնան. Բայց երբ անկէ աւելի զօրաւոր վրան գալով յաղթէ զանիկա, անոր գէնքերը կ'առնէ՝ որոնց ինք յուսացիր էր, և անկէ ա
- 23 Բաբ կ'որոպաւար կը բաժնէ: Ան որ ինծի հետ չէ՝ ինծի հակառակ է, և ան որ ինծի հետ չ'աղդէր՝ ցիրուցան կ'ընէ:

- 24 Երբ պիղծ ոգին մարդէ մը կ'ելլէ, անջուր տեղեր կը պարտի, հանգստութիւն կը փնտռէ, ու երբ

չգտներ՝ կ'ըսէ, Դառնամ նորէն իմ տունս՝ ուրկէ ելայ: Եւ կու գայ, ևսէկա մարքուած ու յարգարուած կը գտնէ: Այն ատեն կ'երթայ, և էրէն Բաբ կ'առնէ եթէ ուրիշ ոգիներ իրմէ աւելի չար, ու մտնելով հոն կը բնակին, և այն մարդուն վերջը աւաջիկէն գէշ կ'ըլլայ:

- 27 Ու եղաւ որ երբ անիկա այս բաները կը խօսէր, ժողովուրդին մէջէն կին մը ձայնը վերցուց ու ըսաւ անոր, Երանի՛ այն որովայնի՛ն որ քեզ կրեց, և այն Ժիծերուն՝ որոնք քեզի կաթ տաւին: Եւ ինք ըսաւ, Մանուսնդ թէ երանի՛ անոնց որ Աստուծոյ խօսքը կը լսեն ու կը պահեն:
- 29 Ու երբ ժողովուրդները անո՛ր Լոյս կը գիտնէին, սկսաւ ըսել, Այս ազգը չար է. նշան կ'ուզէ, և Բաբէն նշան պիտի չարուի անոր, բայց միայն Յովնան մարգարէին նշանը: Քանզի ինչպէս Յովնան Նինուէտցիներուն նշան եղաւ, այնպէս Որդին մարդոյ այս ազգին պիտի ըլլայ: Հարաւի թագաւորին գաղտնաստանին
- 31 օրէ այս ազգին մարդոցը դէմ պիտի ելլէ, ու պիտի դատապարտէ ատնք, վասն զի երկրի ծայրերէն եկաւ Սողոմոնէ իմաստութիւնը լսելու. և ահա Սողոմոնէ
- 32 մեծ մէկը կայ հոս: Նինուէի մարդէկը գաղտնաստանին օրէ այս ազգին դէմ պիտի ելլեն, ու պիտի դատապարտեն ատիկա, վասն զի Յովնան քարոզութիւնով զեղջի եկան, և ահա Յովնանէ մեծ մէկը կայ հոս:
- 33 Մէկը ճրագը չվառեր, ծածուկ տեղ մը դներ, ոչ ալ գրուանի տակ, հապա աշտանակի վրայ, որպէս
- 34 զի ներս մտնողները լոյսը տեսնեն: Մարմինին ճրագը աչքն է. ուստի երբ աչքդ պարզ է, բոլոր մարմինդ ալ լուսաւոր կ'ըլլայ. բայց երբ աչքդ վատ է, մար-

- 35 մինդ ալ մութ կ'ըլլայ: Ուրեմն զգոյշ կեցիր, որ քու
36 մէջդ եղած լոյսը խաւար չըլլայ: Արդ եթէ քու բու-
լը մարմինդ լուսաւոր է, և մութ մաս մը չունի,
բոլորն ալ լուսաւոր կ'ըլլայ, ինչպէս երբ ճրագ մը
իր փայլունութիւնովը բեզ կը լուսաւորէ:
- 37 Ու երբ այս Բանբեր կը խօսէր, փարիսեցի մը կ'ա-
ղաչէր անոր՝ որ իր քով ճաշ ուտէ. անիկա ալ
38 մտաւ սեղան նստաւ: Իսկ փարիսեցին երբ տեսաւ,
39 զարմացաւ, որ նախ չլուսեցաւ ճաշէն առաջ: Եւ
Տէրը ըսաւ անոր, Հիմա դուք, փարիսեցիներ, դաւա-
թին ու պնակին դուրսիցին կը մաքրէք, ու ձեր ներսի-
ցին յափշտակութեամբ և չարութեամբ լեցուն է:
- 40 Անխելքներ, ան որ դուրսինը ըսաւ, ներսինն ալ ինք
41 չըրաւ: Սակայն անչէ եղածներէն ողորմութիւն
տուէք, և ա՛յն ամէն բան մաքուր կ'ըլլայ ձեզի:
- 42 Բայց վա՛յ ձեզի փարիսեցիներուդ, որ անանուխն ու
փեղեքնային և բոլոր խառնիչներուն տառանդորդ կը
վճարէք, ու զանց կ'ընէք իրաւունքը և Աստուծոյ
43 սէրը. ասոնք պէտք էր ընել, և զանոնք չձգել: Վա՛յ
ձեզի փարիսեցիներուդ, որ ժողովարաններուն մէջ
առաջին տիտուններ կը սիւրէք, ու շուկաներուն մէջ
44 բարեւները: Վա՛յ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ ու փա-
րիսեցիներ, որ անյայտ գերեզմաններու նման էք,
որոնց վրայէն մարդիկ կը քալեն ու չեն գիտեր:
- 45 Եւ օրինականներէն մէկը պատասխան տալով ըսաւ
անոր, Վարդապետ, այդ խօսքերը զրոյցելով՝ մեզ
46 ալ վար կը զարնես: Եւ անիկա ըսաւ, Ձեզի ալ վա՛յ
օրինականներուդ, որ տանելու դժուար բեռներ կը
բեռցնէք մարդոց, ու դուք ձեր մէկ մտտով այն
47 բեռներուն չէք դպիր: Վա՛յ ձեզի, որ մարգարէնե-

- րուն գերեզմանները կը շինէք, ու ձեր հայրերը սպան-
48 նեցին զանոնք: Ուրեմն կը վկայէք և հաւանութիւն
կու տաք ձեր հայրերուն ըրածներուն. վստն զի իրենք
սպաննեցին զանոնք, ու դուք անոնց գերեզմանները
49 կը շինէք: Անոր համար ալ Աստուծոյ խնայու-
թիւնը ըսաւ, Պիտի զրկեմ՝ անոնց մարգարէներ ու
առաքեալներ, և անոնցմէ ո՛րը պիտի սպաննեն ու
50 ո՛րը հալածեն. Որպէս զի աշխարհի սկիզբէն հետէ
թափուած բոլոր մարգարէներուն արիւնը այս աղ-
51 զէն պահանջուի, Արեւի արիւնէն մինչեւ Զարա-
թիայի արիւնը, որ սեղանին ու տաճարին մէջտեղ
կորսուեցաւ. ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի, Այս աղբէն
52 պիտի պահանջուի: Վա՛յ ձեզի օրինականներուդ, որ
զիտութեան լամպային վերցուցիք, դուք չմտաք, և
մտնողներն ալ արգիլեցիք:
- 53 Ու երբ այս բաները անոնց կը զրուցէր, դպիրները
ու փարիսեցիները սկսան խիստ դժուարիւ և շատ
54 լաններու վրայով անոր բերնէն խօսք փնտռել: Եւ
անոր դարան պատաստելով, կը փնտռէին թէ ի՛նչ
պէս անոր բերնէն բան մը որսան, որպէս զի անոր
վրայով ամբաստանութիւն ընեն:

ԳԼ. ԺԲ

- 1 Այս միջոցին երբ բիւրաւոր ժողովուրդներ վրան
ժողովուեցան, մինչեւ մէկզմէկ կը կոխէին, սկսաւ ըսել
իր աշակերտներուն, Ամենէն առաջ ինքզինքնիդ
զգոյշ պահեցէք փարիսեցիներուն խմբէն, որ է կեղ-
2 ծաւորութիւն. Վա՛ն զէ բան մը չկայ ծածուկ՝ որ
պիտի չչոյսանուի, և գաղտուկ՝ որ պիտի չգիտացուի:

3 Ուստի ինչ որ մտած տեղը զրուցեցիք, անկեալ լոյս տեղը պիտի լուսի. և այն զոր ներքին սենեակներուն մէջ տկանջի խօսեցաք, տանիքներուն վրայ պիտի
4 քարոզուի: Բայց ձեզի իմ բարեկամներուն և զրուցեմ, Մի վախճաք աննկմէ՝ որ մարմինը կը սպաննեն, ու անկէ ետեւ աւելի բան մը ընելու հարկաւ չի մնա:
5 Հուսնիւ Հապա ձեզի ցուցնեմ թէ որմէ՝ պիտի վախճաք. Անկէ վախճեք՝ որ սպաննելէն ետեւ իշխանութիւն ունի գեհեանը ձեզիւ: այո, կ'ըսեմ՝ ձեզի,
6 Անկէ վախճեք: Զէ՞ որ ճինգ ճնշողակ երկու գանձի կը ծախուի, և աննկմէ մէկը մոռցուած չէ Աստու
7 ծոյ առջև: Բայց ձեր գլխուն բոլոր մարդերն ալ համբուած են. ուրեմն մի վախճաք, Հապա զի դուք շատ
8 ճնշողակներէն աւելի աղէկ էք: Եւ ձեզի կ'ըսեմ, Որդին մարդոյ ալ զանկեալ պիտի դաւանի Աստուծոյ հրեշ
9 տակներուն առջև: Բայց ան որ զիս մարդոց առջև կ'ուրանայ, ուրացուած պիտի ըլլայ Աստուծոյ հրեշ
10 տակներուն առջև: Եւ ամէն ով որ Որդւոյ մարդոյ դէմ բան կ'ըսէ, պիտի ներռի անոր, քսոյ ան որ Սուրբ Հոգիին գէմ հայհոյութիւն կ'ընէ, պիտի
11 շնորհի անոր: Ու երբ ձեզ ժողովարանները և իշխանութիւններու ու պետութիւններու առջև տանելու ըլլան, հոգ մի ընէք թէ ինչպէս կամ ինչ պատասխան պիտի տաք, կամ ինչ պիտի ըսէք:
12 Վասն զի Սուրբ Հոգին պիտի սորվեցնէ ձեզի նոյն ժամուն՝ ինչ որ պէտք է խօսիլ:
13 Ժողովուրդին մէջէն մէկը ըսաւ անոր, Վարդապետ, զրուցէ եղբորս, որ Բեյ Բեյ Թաւանգութիւնը ինծի
14 հետ բաժնէ: Ան ալ ըսաւ անոր, Մարդ, ով զիս

15 ձեր վրայ դատաւոր կամ բաժին ընող գրաւ եւ ըսաւ անոնց, Նայեցէք և զգուշացէք ագահութենէ. վասն զի մարդուս ստացուածքներուն տաւելալէն
16 հաւանք չէ իր կեանքը: Առակ մըն ալ խօսեցաւ անոնց՝ բաւով, Հարուստ մարդու մը արտերը առատ
17 բերքեր տուին. Եւ ինք կը մտածէր ինքնիքն ու կ'ըսէր, Ինչ ընեմ, վասն զի տեղ չունիմ, ուր իմ
18 բերքերս ժողովեմ: Եւ ըսաւ, Զայս ընեմ իմ ամբարներս քակեմ ու ալ տաւելի մեծ շինեմ, և հոն ժող
19 վեմ իմ բոլոր բերքերս ու բարիքներս. Եւ իմ անձինքս ըսեմ, Ով անձ, շատ բարիքներ ունիս շատ տարե
20 ներու համար ժողովուած. հոնքէ, կեր, խմ և ուրախ եղիւր: Բայց Աստուած ըսաւ անոր, Անձիս, այս
21 գիշեր հոգիդ քեզմէ պիտի պահանջուի. ուստի այն պէս է անկեալ որ իր անձին համար գանձ կը դիպէ, ու Աստուծոյ չհարստանար:
22 Եւ ըսաւ իր աշակերտներուն, Ասոր համար կ'ըսեմ ձեզի, Հոգ մի ընէք ձեր կեանքին համար՝ թէ ինչ պիտի ուտէք, ոչ ալ մարմինն համար՝ թէ ինչ պիտի հագնիք. Վասն զի կեանքը կերակուրէն աւելի
23 է, ու մարմինը հագուստէն: Նայեցէք ագահանե
24 թէ, որմէ ոչ կը սերմանին և ոչ կը հնձնեն, որմէ ոչ շտեմարաններ ունին, ոչ ալ ամբարներ, ու Աստ
25 ըած զանոնք կը կերակուրէ. դուք որչափ աւելի ըսէք թուաններէն: Եւ ձեզմէ ով կրնայ իր հոգ ընել
26 լովը իր հասակին վրայ կանգուն մը աւելցնել: Հապա եթէ ամենափոքր բանին կարող չէք, ուրիշ բաներու
27 համար ինչո՞ւ հոգ կ'ընէք: Նայեցէք շուշաններուն, ինչպէս կ'աճին. ոչ կ'աշխատին և ոչ կը մանեն,

բայց ձեզի կ'ըսեմ որ Սողոմոն ալ իր բոլոր փառաւորութեանը մէջ անոնցմէ մէկուն պէս չհազառեցաւ։ Ուստի եթէ խոսքը որ այսօր դաշտի մէջ է, ու վաղը փռուք կը ձգուի, Աստուած այնպէս կը հագնուցնէ, որչափ աւելի ձեզ, թերահաւատներ։ Այդուհետ մի փնտռէք թէ ի՞նչ պիտի ուտէք և ի՞նչ պիտի խմէք, ու մի շփոթիք։ Վասն զի այդ բոլոր բաները աշխարհիս ազգերը կը փնտռեն, ու ձեր Հայրը չի տեսնուիր թաղաւորութիւնը խնդրեցէք, և այդ ըստ լոբ բաներն ալ ձեզի պիտի տրուին։ Մի վախճաւոր, պղտիկ հօտ, վասն զի ձեր Հայրը հաճեցաւ որ թաղաւորութիւնը ձեզի տայ, Մտիեցէք ձեր ստացուածքը և ողորմութիւն տուէք։ « ձեզի չհինարուք քանակներ պատրաստեցէք, « երկինքը՝ չպակեցու գանձ մը, ուր ոչ գողը կը մօտենայ և ոչ ցեցը կ'ապականէ։ Քանզի ձեր գանձը ուր որ է, սիրտերնիդ ալ հոն պիտի ըլլայ։ Զեր մէջքերը դռնաբաց ըլլաւ, ու ճրագները վառուած։ Եւ դուք այն մարդոց նման որոնք իրենց տերօջը կը սպասեն, թէ ե՛րբ պիտի դառնայ հարսնիքէն, որպէս զի երբ գայ և Դժարը զարնէ, իսկոյն բանան անոր։ Երանի՛ այն ծառաներուն, որ տէրը երբ գայ՝ զանոնք արթուն պիտի գտնէ։ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ ինք դօտին մէջքը պիտի կտպէ ու սեղան նստեցնէ զանոնք, և առաջ անցնէ։ Եւ եթէ իսկապէս երկրորդ պահուն գայ, կամ երրորդ պահուն գայ ու այնպէս գտնէ, երանելի են այն ծառաները։ Բայց զայս գիտցէք, որ եթէ տանուտէրը գիտնար թէ ո՛ր տանէ գողը կու գայ, արթուն կը կենար

40 ու թող չէր տար որ իր տունը ծաղկեն։ Ուրեմն դուք ալ պատրաստ կեցէք, քանզի Որդին մարդոց կու գայ այնպիսի ժաման մը մէջ՝ որ դուք չէք կարծեր։

41 Եւ Պետրոս ըսաւ անոր, Տէր, այդ առակը մեղմ

42 կ'ըսես թէ ամէնուն ալ։ Եւ Տէրը ըսաւ, Ուրեմն ո՞վ է այն հաւատարիմ ու իմաստուն անտերը, զոր տէրը իր գերդաստանին վրայ պիտի դնէ, որպէս զի տանէն անաչ և անտէր պիտի լինի։

43 Եւ անաչ և անտէրը տայ։ Երանի՛ այն ծառային, զոր իր տէրը եկած ատենը այնպէս ըրած պիտի գտնէ։

44 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ իր բոլոր ունեցածին վրայ

45 պիտի կեցնէ զանիկա։ Հապա եթէ այն ծառան իր սրտին մէջ ըսէ, Նմ տէրս իր գալը կ'ուշացնէ։ Եւ սկսի ծառաները ու աշխատակները ծեծել, և ուտել

46 ու խմել ու զինոյնալ։ Այն ծառային տէրը պիտի գայ և ասէ՛ որ մը որ չսպասեր, և ասէ՛ ժամ մը որ չգիտեր, և զանիկա մէջտեղէն պիտի կտրէ, ու անոր բաժինը անհաւատարիմներուն հետ պիտի դնէ։

47 Եւ այն ծառան որ իր տէրոջը կամքը գիտէ ու չպատրաստուիր, ոչ ալ անոր կամքը ի գործ կը դնէ, շատ

48 ծեծ պիտի ուտէ։ Բայց ան որ չգիտեր ու ծեծի արժանի ըսն մը կ'ընէ, քիչ ծեծ պիտի ուտէ։ Երբ որ շատ արուեստաւ, շատ պիտի ուղղուի անկէ, և որով որ աւելի յանձնուեցաւ, ա՛լ աւելի պիտի պահանջուի անկէ։

49 Եւ կրակ ձգելու եկող երկրի վրայ, ու ի՞նչ կ'ուշացնէ

50 զեմ եթէ արգէն բարդած է։ Բայց միտաւորութիւն մը ունիմ միտաւորու, և ի՞նչպէս կը տաղնապիմ մին ունիմ միտաւորու, և ի՞նչպէս կը ետ երկրի վրայ խաչ

51 չէ կատարուի։ Կը կարծէք թէ ես երկրի վրայ խաչադրութիւն տալու եկայ։ Ձեզի կ'ըսեմ, Ոչ։ Հապա

52 բաժանմունք, Վասն զի ասկէ ետեւ մէկ տան մէջ

- Հինգը եւրօրէ բաժնուած պիտի ըլլան, երեքը երկու-
 53 քէն ու երկուքը երեքէն. Հայրը պիտի բաժնուի որ-
 դիւն, և որդին հօրմէն, մայրը աղջիկէն ու աղջիկը
 մօրմէն, կեսուրը իր հարսէն ու հարսը իր կեսուրէն:
 54 Եւ ըստ ժողովուրդներուն, Երբ արեւմուտքի կող-
 մէն ամպ մը ելած կը տեսնէք, շուտ մը կ'ըսէք թէ
 55 Անձրեւ պիտի գայ, և այնպէս կ'ըլլայ: Ու երբ հա-
 րուային հովը կը փչէ, կ'ըսէք թէ Տաք պիտի ըլլայ,
 56 և այնպէս կ'ըլլայ: Կեղծաւորներ, երկրի ու երկինքի
 երեսը քննելը զիտէք, հապա այս ժամանակը լինչպէս
 57 չէք քննել: Եւ ինչո՞ւ դուք ձեզմէ չէք որոշեր իրա-
 58 սուները: Երբ դուն քու ստիճիգ հետ իշխանին երթա-
 լու ըլլա, ճամբուն մէջ անկէ ազատուելու համար
 ջանք ըրէ, որ չըլլայ թէ քեզ դատաւորին առջեւ
 քաշէ, ու դատաւորը դահիճին ձեռքը տայ քեզ, ու
 59 դահիճն ալ բանտը դնէ: Գիտի կ'ըսեմ, բնու պիտի
 չլլան անկէ, մինչև վերջին լուսման չլճարես:

ԳԼ. ԺԳ

- 1 Եւ ամանք այն տանն ներկայ դնուելով՝ պատմե-
 ցին անոր Գալիլէացւոյ վրայով որոնց արիւնը Պիղա-
 2 տո իրենց զահերուն հետ խառնեց: Եւ Յիսուս պա-
 տասխան տալով՝ ըստ անոնց, կը կարծէ՞ք որ այն
 Գալիլէացիները ըստ Գալիլէացիներէն աւելի մե-
 3 ղաւոր էին, որոնք այսպիսի բանք քաշեցին: Ձեզի
 կ'ըսեմ, Ոչ. հապա եթէ չապաշխարէք, ամէնդ ալ
 4 նոյնպէս պիտի կորսուիք: Կամ թէ այն տաճարութ
 հոգին որոնց վրայ Սելովամի մէջի աշտարակը ինկաւ,
 և զանոնք մեռցուց. կը կարծէ՞ք որ անոնք Երուսա-

- դէմի մէջ բնակած բոլոր մարդոցմէ աւելի պարտա-
 5ւոր էին: Ձեզի կ'ըսեմ, Ոչ. հապա եթէ չապաշխա-
 րէք, ամէնդ ալ նոյնպէս պիտի կորսուիք:
 6 Այս առաւին ալ ըստ. Մարդ մը իր սյգիին մէջ
 տնկուած թփերի մը ունէր, ու եկաւ անկէ պտուղ
 7 փնտռելու և չգտաւ: Ուստի ըստ այգեպանին, Ահա
 երեք տարի է որ կու գամ այդ թփերին վրայ
 պտուղ փնտռելու, ու չեմ գտներ. աւտիկա կարէ,
 8 ինչո՞ւ համար գետնը խափանէ: Անիկա պատասխան
 տուաւ ու անոր ըստ, Տէր, այս տարի ալ տաիկա
 թող տուր, մինչև ասոր բարբառիքը ըրեմ՝ ու թրիք
 9 դնեմ, եւ եթէ պտուղ տայ՝ աչի, ապա թէ ոչ՝ գալ
 Դու կարես տաիկա:
 10 Եւ ինք ժողովարաններէն մէկուն մէջ շարաթ՝ օրը
 11 կը սորվեցնէր: Եւ ահա կին մը կար, որ հիւանդու-
 թեան ոգի մը ունէր տաճարութ տարիէ ի վէր, ու
 կծկտած էր և ամենեւին չէր կրնար շիտակ կայնիլ:
 12 Ու Յիսուս զանիկա տեսնելով՝ եղէ՛ւ կանչեց և ըստ
 13 տան հո: Ու ձեռքը անոր վրայ դրաւ. և խոյն շիտ-
 14 կուեցաւ ու փառք կու տար Աստուծոյ, Իսկ ժողո-
 վարանին իշխանը պատասխան տուաւ բարկանալով՝
 որ Յիսուս շարաթ՝ օրը բժշկեց, և ըստ ժողովուր-
 15 քի. Մէք օր կայ, որոնց մէջ արժան է գործ գոր-
 ծել. ուստի այն օրէք եկէք բժշկուեցէք, ու ոչ թէ
 շարաթ՝ օրը: Այն տան Տէրը պատասխան տուաւ
 անոր ու ըստ, *Կեղծաւոր, ձեզմէ տմէն մէկը շա-
 րաթ՝ օրը իր կող կամ էշը մսուրէն չա՞րձակեր, որպէս

- 16 զի տանի ջուր տայ: Հապա տսիկա որ Աբրահամի
աղջկի էր, որ ահա տանուրթ տարի Սատանայ զա-
նիկա կապեց, չէ՞ր վայլեր որ շարաթ օրը այն կա-
17 պէն արձակուի: Եւ երբ այս բանը ըսաւ, իրեն հա-
կառակ կեցողները ամէնն ալ ամօթով ֆնացին: ու
բոլոր ժողովուրդը կ'ուրախանար այն ամէն փառա-
ւոր դործերուն համար՝ որոնք տնկէ կ'ըլլային:
- 18 Եւ ըսաւ, Աստուծոյ թագաւորութիւնը թիւն
19 կը նմանի, ու թիւն բանի նմանցնեմ զանիկա: Մանա-
նիի հատի նման է, զոր մարդ մը առաւ իր պարտեղը
ձգեց. և աճեցաւ ու մեծ ծառ եղաւ. ու երկինքի
թռչունները տնոր ծիւղերուն վրայ բնակեցան:
- 20 Դարձեալ ըսաւ, Աստուծոյ թագաւորութիւնը
21 թիւն բանի նմանցնեմ: Խմորի նման է, զոր կին մը
առաւ, երեք գրիւ ալիւրի մէջ պահեց, մինչև ամէնն
ալ խմորեցաւ:
- 22 Եւ քաղաքները ու գեղերը պտտելով՝ կը սորվե-
23 ցնէր, ու գէպի Երուսաղէմ՝ ճամբայ կ'ընէր: Եւ մէկը
ըսաւ տնոր, Տէր, քիչու՞ր են տնոնք որ պիտի փըր-
24 կուին: Անիկա ալ ըսաւ տնոնց, Զա՞ք բռէք որ նեղ
դռնէն մտնէք, քանզի կ'ըսեմ ձեզի որ շտաբը
25 մտնել պիտի ուղին և պիտի չկրնան: Անկէ ետեւ երբ
տանուտէրը ելլէ ու դուռը գոցէ, և դուք սկսիք
դուրսը կենալ, ու դուռը դարնել և բսել, Տէր, Տէր,
բաց մեզի. ան ալ պատասխան տալով՝ պիտի բռէ ձեզի,
26 Զեղ չեմ ճանչնար ուրկէ՛ էք, Այն տանն պիտի
սկսիք բսել, Մենք քու առջևդ կերանք ու խմե-
ցինք, և դուն մեր փողոցներուն մէջ սարկեցուցիր:
- 27 Եւ անիկա պիտի բռէ, Զեզի կ'ըսեմ, Զեղ չեմ ճանչ-
նար ուրկէ՛ էք. մէկդի կեցե՛ք ինծմէ, բոլոր անիրաւու-

- 28 Թիւն գործողներդ: Հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակա-
նիւր կրճաւ, երբ տեսնէք Աբրահամը ու Իսահակը
և Յսկորը ու բոլոր մարգարէները Աստուծոյ թա-
29 գաւորութեանը մէջ, ու ձեզ դուրս հանած: Եւ
պիտի դան արեւելքէն ու արեմուտքէն և հիւսիսէն
ու հարաւէն, ու պիտի բազմին Աստուծոյ թագա-
30ւորութեանը մէջ: Եւ ահա կան յետիններ՝ որոնք
առաջիններ պիտի ըլլան, ու կան առաջիններ՝ որոնք
յետիններ պիտի ըլլան:
- 31 Նոյն օրը մէկ քանի փարիսեցիներ եկան ու ըսին
տնոր, Ելիր ու դնա տակէ, վասն զի Հերովդէս քեզ
32 սպաննել կ'ուզէ: Եւ ինք ըսաւ տնոնց, Գացե՛ք, այն
աղուէսին ըսէք, Ահա ես գեւեր կը հանեմ ու բժշ-
կութիւններ կը կատարեմ այսօր և վաղը, ու երբորդ
33 օրը պիտի կատարուիմ: Միայն թէ պէտք է որ այսօր
ու վաղը և միւս օրը պտտիմ, վասն զի կտրելի չէ որ
34 մարգարէ մը Երուսաղէմէ դուրս կորուսի: Ով Երու-
սաղէմ, Երուսաղէմ, որ մարգարէները կը սպաննէիր,
ու քեզի զրկուածները կը քարէնծէիր, քանի՛ տն-
քամ քու աղաքներդ ժողովել ուզեցի, ինչպէս հաւը
իր ձագերը թեւերուն տակ կ'ընէ, և դուք չուզե-
35ցիք: Ահա ձեր տունը ձեզի աւերակ պիտի ֆնայ. սա-
չև դո՞ւ այն ժամանակը որ պիտի ըսէք, Օրհնեալ է
ան որ Տէրոջը տնունովը կու գայ:

ԳԼ ԺԴ

- 1 Աւ եղաւ որ երբ ինք շարաթ օր մը փարիսեցուց
զիսաւորներէն. մէկուն առնը մտաւ հաց ուտելու,

- 2 ու անոնք անոր կը սպասէին: Եւ ահա հոն ջրգողեալ
3 մարդ մը կ'որ իր առջեւ: Եւ Յիսուս պատասխան
տուաւ ու խօսեցաւ օրինակոններուն ու փորձեցի-
4 ներուն ըսելով Արժան է շարաթ օրը բժշկել: Ա-
նոնք ալ լուռ կեցան, և ինք ընեց զանիկա, բժշկեց
5 ու ճամբեց. Եւ պատասխան տալով ըսաւ անոնց,
6 Զեզմէ որուն էշը կամ եղջեր կ'ընալու ըլլայ, ու
7 Առաւի մը զրուցեց այն հրաւիրուած մարդոց ալ,
8 երբ տեսաւ թէ ինչպէս առաջին բազմոցները կ'ընա-
9 ընէին, ու ըսաւ անոնց: Երբ մարդէ մը հարսնիքի հրա-
10ւիրուիս, առաջին բազմոցին վրայ մի նստիր. չըլլայ
որ քեզմէ աւելի պատուաւոր մէկն ալ հրաւիրուած
11 ըլլայ անկէ: Եւ անոր քեզ ու զանիկա հրաւիրեց,
12 Գայ զրուցէ քեզի, Ասոր տեղ տուր, և անկէ ետեւ
13 սկսիս ամօթով յետին տեղը բռնել: Հապա երբ հրա-
14ւիրուիս, գնա յետին տեղը նստէ. որպէս զի երբ քեզ
հրաւիրողը գայ, քեզի ըսէ, Բարեկամ, վեր հրամանէ.
այն ատեն քեզի հետ նստողներուն առջև քեզի փառք
15 կ'ըլլայ: Վասն զի ամէն ով որ իր անձը կը բարձ-
16րացնէ, պիտի խոնարհի. և ով որ իր անձը կը խոնար-
17հեցնէ, պիտի բարձրանայ:
- 18 Ու զինք հրաւիրողին ալ ըսաւ, Երբ ճաշ կամ ընթ-
19րիք կ'ընես, մի կանչեր քու բարեկամներդ, ոչ ալ քու
20 եղբայրդ, և ոչ քու աղջականներդ, ու ոչ քու հարուստ
21 գրացիներդ, որ ըլլայ թէ անոնք ալ փոխարէնը քեզ
22 հրաւիրեն, ու քեզի հատուցում ըլլայ: Հապա երբ
23 հացկերդոյժ կ'ընես, աղքատներ, պակասաւորներ,
24 կաշեր ու կոյրեր հրաւիրէ. Ու երանելի պիտի ըլլաս,

- վասն զի անոնք չեն կրնար փոխարէնը քեզի հատու-
ցանել: քանզի արդարեւեւեւ յարութիւն առած ու-
տենը փոխարէնը քեզի պիտի հատուցուի:
- 15 Եւ սեղան նստողներէն մէկը երբ լեց այս Խօսք՝
16 թեանը մէջ հաց պիտի ուտէ: Եւ ինք ըսաւ անոր,
17 Մարդ մը մեծ ընթրիք ըրաւ ու շատ մարդիկ հրաւի-
րեց, Եւ ընթրիքին ատենը զրկեց իր ծառան, որպէս զի
հրաւիրուածները կանչէ ըսելով, Եկէք, վասն զի արդէն
18 ամէն բան պատրաստ է: Եւ ամէնը մէկէն սկսան ետ
20 քաշուիլ: առաջինը անոր ըսաւ, Ես արտ մը ծախու-
տուի, ու պէտք է որ ելլեմ տեսնեմ զանիկա. կ'ա-
21 զաչեմ քեզի, զիս հրաւիրուած սեպէ: Եւ միւսը
22 ըսաւ, Հինգ զոյգ եղ ծախու տուի, ու կ'երթամ որ
զանոնք փորձեմ: կ'աղաչեմ քեզի, զիս հրաւիրուած
23 սեպէ: Եւ միւսը ըսաւ, Կին առի, ու անոր համար
24 չեմ կրնար գալ: Եւ այն ծառան եկաւ ու իր տէրոյը
պատմեց այս բաները. այն ատեն բարկացաւ տանու-
տէրը ու ըսաւ իր ծառային, Դուստով քաղաքին հրա-
պարակները ու փողոցները ելիր, և աղքատները ու
պակասաւորները և կաղերը ու կոյրերը հոս մտցուր:
22 Ծառան ալ ըսաւ, Տէր, եղաւ ինչ որ հրամայեցիր,
23 ու լուսաւին տեղ կայ: Եւ տէրը ըսաւ Ծառային,
Ելիր ծամբաները ու ցանգերը, և Գոթնէրդ ստիպէ
24 հոս մտնելու, որպէս զի տուն լեցուի: Փանղի կ'ըսեմ՝
ձեզի, որ այն հրաւիրուածներէն մէկն ալ իմ ընթ-
րիքիս համը պիտի չառնէ:
- 25 Եւ իրեն հետ շատ Ժողովուրդներ կ'երթային. և
26 գառնալով անոնց ըսաւ, Եթէ մէկը ինծի կուգայ,
ու չատեր իր հայրը և մայրը, ու կ'ինը և զաւակ-

ները, ու եղբայրը և քույրերը, նաև իր կեանքն ալ
 27 չկրնար իմ աշակերտս ըլլալ: Եւ ով որ իր խաչը
 չվերցնէր ու իմ հաւէս գար, չկրնար իմ աշակերտս
 28 ըլլալ: Վասն զի ձեզմէ ո՞վ աշտարակ մը շինել ու-
 29 զանկա լինցնելու էր: Իսկ ունի՞ր. Որ չըլլայ թէ
 երբ հիմը ձգէ ու չկրնայ լինցնել, բոլոր տեսակները
 30 սկսին զանկա ծաղր ընել: Եւ բոլր թէ Այս մարդը
 31 սկսաւ շինել ու չկրնար լինցնել: Կամ թէ ո՞ր թա-
 գաւորը ուրիշ թագաւորի մը հետ պատերազմելու
 երթալով, առաջ չնետիր ու խորհիր, թէ արդեօք
 տասը հազարով կրնա՞յ դէմ կենալ անոր՝ որ քսան
 32 հազարով իր վրայ կու գայ: Ապա թէ ոչ՝ քանի որ
 անկա հեռու է, դեսպան ղրկելով խաղաղութիւն
 33 կը խնդրէ: Ահա այսպէս ալ ձեր մէջէն ամէն մէկը
 եթէ իր բոլոր ստացուածքէն ետ չկենայ, չկրնար իմ
 34 աշակերտս ըլլալ: Այդ աղէկ բան է. բայց եթէ աղը
 35 իր համը կորսնցնէ, ինչո՞վ պիտի համաձայնայ: Ոչ հոգի
 ու ոչ թրեքի տեղ օգտակար կ'ըլլայ, հա՞ւ զանկա
 դուրս կը նետեն: Ան որ լսելու տկան չունի՝ թող լսէ:

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ բոլոր մարտաւորները ու մեղաւորները անոր կը
 2 մօտենային իրմէ լսելու համար: Եւ փարիսեցիները
 ու դպիրները արտունջ կ'ընէին ու կ'ընէին, Ասիկա
 մեղաւորները կ'ընդունին, ու անոնց հետ կ'ուտէ:
 3 Եւ անկա այս առակը խօսեցաւ անոնց՝ ըսելով:
 4 Զեզմէ ո՞վ է այն մարդը որ հարկւր ոչխար ունենայ,
 և անոնցմէ մէկը կորսնցնէ, իննսունընէր չը՝ ձգէր ա-

նապատին մէջ, ու այն կորսուածին ետէն երթար,
 5 մինչև զանկա գտնէ, Ու երբ կը գտնէ, ուրախանա-
 6 լով իր ուսերուն վրայ կը դնէ զանկա: Եւ տունը
 գալով, կը կանչէ բարեկամները ու դրացիները, ու
 անոնց կ'ըսէ, Ուրախ եղէք ինձի հետ, վասն զի իմ
 7 կորսուած ոչխարս գտայ: Զեզի կ'ըսեմ՝ որ այսպէս
 ուրախութիւն պիտի ըլլայ երկինքը մէկ մեղաւորի
 համար որ կ'ապաշխարէ, քան թէ իննսունընէր ար-
 8 գարներու համար՝ որոնց տապալխարութիւն պէտք
 9 է: Կամ թէ ո՞վ է այն կինը որ տասը դրամ ունե-
 8 նայ, ու եթէ դրամ մը կորսնցնէ, ճրագ չը՝ վառեր,
 ու տանը մէջ աւել զարներ և զգուշութեամբ
 9 փնտռեր, մինչև գտնէ: Ու երբ կը գտնէ, կը կանչէ
 բարեկամները ու դրացիները, և կ'ըսէ, Ուրախ եղէք
 ինձի հետ, վասն զի իմ կորսնցուցած դրամս գտայ:
 10 Այսպէս ալ ձեզի կ'ըսեմ, ուրախութիւն կ'ըլլայ
 Աստուծոյ հրէշտակներուն առջև մէկ մեղաւորի հա-
 մար որ կ'ապաշխարէ:
 11 Եւ բաւ, Մարգ մը երկու որդի ունէր. (12) Ու ա-
 նոնցմէ պզտիկը հօրը ըսաւ Հայր, հա՞ւ ստացուածքէդ
 է՛ք: Ի խնդու բաժինը տուր ինձի. ան ալ բաժնեց
 13 անոնց էր ունեցածը: Եւ շատ օրեր չանցած՝ պզտիկ
 որդին բոլոր բաները ժողվեց ու հեռու երկիր մը
 14 գնաց, և հոն անառակութեամբ տարեկով իր ունե-
 15 քանց, և հոն անառակութեամբ տարեկով իր ունե-
 16 նիկա՝ խողեր արածելու համար: Եւ կը փափաքէր
 խողերուն կերած եղջիւրէն իր փորը լեցնել: ու մէկը

- 17 չէր տար անոր, Եւ ինքզինքին գալով՝ ըսաւ, Քանի՜
 18 ես հաս սովամահ կը կորսուիմ: Ելլեմ, երթամ իմ
 19 հօրս, և ըսեմ անոր, Հայր, մեղանչեցի երկինքին
 20 դէմ ու քու առջևդ: Եւ ալ արժանի չեմ քու որ-
 21 դիդ ըսուելու: զիս քու վարձկաններէդ մէկուն պէս
 22 ըրէ: Ու ելաւ իր հօրը եկաւ. և մինչդեռ ինք շատ
 23 հեռու էր, հայրը տեսաւ զանիկա ու գութը շարժե-
 24 ցաւ, և վազելով՝ անոր պարանոցին վրայ ինկաւ ու
 25 համուրեց զանիկայ: Որդին ալ ըսաւ անոր, Հայր,
 26 մեղանչեցի երկինքին դէմ ու քու առջևդ, և ալ
 27 արժանի չեմ քու որդիդ ըսուելու: Բայց հայրը ըսաւ
 28 իր ծառաներուն, Հանեցէք առաջին պատմութեանը ու
 29 հազցուցէք անոր, և մատանի դրէք անոր ձեռքը, ու
 30 կօշիկներ՝ անոր սաքերը: Եւ պարարտ զուարակը բե-
 31 ռէք, մորթեցէք, և ուտենք և ուրախ ըլլանք: Վասն
 32 զի այս իմ որդիս մեռած էր ու ողջնցաւ, կորսուած
 33 էր ու գտնուեցաւ. և սկսան ուրախ ըլլալ: Ու անոր
 34 մեծ որդին ազարակն էր, ու երբ կու գար ու տանը
 35 մօտեցաւ, նուագարաններուն և պարերուն ձայնը
 36 լսեց: Ու ծառաներէն մէկը իրեն կանչելով՝ կը հար-
 37 ցընէր թէ այս ի՞նչ է: Անիկա ալ ըսաւ անոր, Եղ-
 38 բարդ եկաւ, ու հայրդ պարարտ զուարակը մորթեց,
 39 վասն զի ողջ առողջ ձեռք ձգեց զանիկայ: Իսկ ինք
 40 բարկացաւ ու չէր ուզեր ներս մտնել. ուստի իր հայրը
 41 դուրս ելլելով՝ կ'աղաչէր անոր: Եւ անիկա պատաս-
 42 խան տալով՝ ըսաւ հօրը, Ահա այսչափ տարիէ որ քեզի
 43 կը ծառայեմ, ու բնաւ քու խօսքէդ դուրս չեկայ, ու
 44 ինծի երբեք ուղ մը չտուիր, որ իմ բարեկամներուս
 45 հետ ուրախութիւն ընէի: Բայց երբ եկաւ այդ քու

- որդիդ, որ քու ստացուածքդ բողբոս հետ կերաւ,
 31 անոր մորթեցիր պարարտ զուարակը: Եւ անիկա ըսաւ
 32 անոր, Որդեակ, դուն միշտ ինծի հետ ես, ու իմ բո-
 33 լոր ունեցածս քուկդ է: Սակայն պէտք էր ուրախ
 34 ըլլալ և խնդալ, վասն զի այս քու եղբայրդ մեռած
 35 էր ու ողջնցաւ, կորսուած էր ու գտնուեցաւ:

ԳԼ. ԺԶ

- 1 Ու իր աշակերտներուն ալ ըսաւ, Հարուստ մարդ
 2 մը կար, որ տնտես մը ունէր, և անոր վրայով գան-
 3 դատ եղաւ իրեն՝ որպէս թէ իր ունեցածը կը փճա-
 4 ցընէ: Ուստի կանչեց զանիկա ու ըսաւ անոր, Ի՞նչ է
 5 այս զոր քեզի համար կը լսեմ: քու տնտեսութեանդ
 6 հաշիւը տուր, վասն զի ա՛լ չես կրնար տնտես ըլլալ:
 7 Եւ տնտեսը իր մօքին մէջ ըսաւ, Ի՞նչ ընեմ, որով
 8 հետեւ իմ տէրս տնտեսութիւնը ինծմէ կ'առնէ. *հո-
 9 ղապարծութիւն չեմ կրնար ընել՝ մուրալու կ'ամբը-
 10 նամ: Գիտեմ ի՞նչ պիտի ընեմ, որպէս զի երբ է՞
 11 տնտեսութեանէս մերժուիմ, զիս իրենց տունը ընդու-
 12 նինս Եւ իր տէրօջը պարտականները մէկիկ թէկիկ
 13 իրեն կանչելով՝ ըսաւ առաջինին, Գուն իմ տէրօջս
 14 իրեն կանչելով՝ ըսաւ առաջինին, Հարիւր մօք
 15 ո՞րչափ պարտք ունիս: Ան ալ ըսաւ, Ես ու շուտով նստե-
 16 ձեթ. և ըսաւ անոր, Գիդդ առ ու շուտով նստե-
 17 լիս: Երբ միւսին ըսաւ, Հարիւր քու ցարեն,
 18 պարտք ունիս. և անիկա ըսաւ, Գուն ալ ո՞րչափ
 19 ու ըսաւ անոր, Գիդդ առ ու շուտով գրէ: Ու տէրը
 20 անիրաւ տնտեսը գովեց, որ խելացութիւնով ըրաւ.

*Յաւ. չեմ կրնար բերել

- վասն զի այս աշխարհին որդիները իրենց ցեղին մէջ՝
 9 լուսոյ որդիներէն առելի խելացի են: Եւ ես ալ ձեզի
 կ'ընեմ: Անիրաւ մամնայլէն ձեզի բարեկամներ ըրէք,
 որպէս զի *երբ անիկա պակտի*, ձեզ յաւիտենական
 10 ընտկարաններու մէջ ընդունին: Ան որ քիչ բանի
 մէջ հաւատարիմ է, շատի մէջ ալ հաւատարիմ է.
 և ան որ քիչի մէջ անիրաւ է, շատի մէջ ալ անի-
 11 րաւ է: Ուստի եթէ անիրաւ մամնայլին մէջ հաւա-
 տարիմ չեղաք, ճշմարիտ հարգութեան մօլ պիտի
 12 հաւատայ ձեզի: Ու եթէ օտարին բանին մէջ հաւա-
 13 տարիմ չեղաք, ձերը մօլ պիտի տայ ձեզի: Ծառայ
 մը չկրնար երկու տէրերու ծառայութիւն ընել, վասն
 զի կամ մէկը պիտի առէ և միւսը սիրէ, կամ խն-
 14 քան պիտի յարի* և միւսը արհամարհէ. չէք կրնար
 ծառայել Աստուծոյ ու մամնայլի:
 15 Եւ փարիսեցիներն ալ, որոնք արծաթասեր էին,
 այս ամէն բաները լսելով կը քամահայէին զանիկա:
 16 Եւ ըսաւ անոնց, Դուք էք որ մարդոց առջև ինքզինք-
 նիդ կ'արդարացնէք, բայց Աստուծոյ դիմէ ձեր սիր-
 17 տերը. վասն զի մարդոց մէջ բարձր եղածը Աստուծոյ
 18 առջև պիտի է: Օրէնքը ու մարդարէները մինչև Յով-
 ճաննէս էին. անկէ ետեւ Աստուծոյ թագաւորու-
 թիւնը կը քարոզուէի, և ամէն մէկը անոր մէջ մտնելու
 19 կ'արտօրայ: Դիւերին է որ երկինք ու երկիր անցնին,
 20 քան թէ օրէնքէն մէկ նշանադիր ինչոյ: Ով որ իր կրնը
 արձակէ և ուրիշ մը առնէ, շուտիւն կ'ընէ, և ով որ
 էրիկէ արձակուած կին մը առնէ, շուտիւն կ'ընէ:

*Այսինքն, ձեր կարօտութեան ժամանակը
 խնայ, մէկը պիտի մեծարի:

- 19 Հարուստ մարդ մը կար, որ ծիրանի ու բեհեզ կը
 հագնէր, և ամէն օր փառաւորապէս ուրախութիւն
 20 կ'ընէր: Ու Ղազարոս անունով աղքատ մը կար վեր-
 քերով լեցուն, որ անոր դրանը առջև դրուած էր.
 21 Եւ կը փափաքէր որ այն հարուստին սեղանէն ինկած
 22 դայլին և անոր վերքերը կը լզէին: Ու եղաւ որ այն
 աղքատը մեռաւ, ու հրեշտակները Աբրահամ գոգը
 տարին զանիկա. հարուստն ալ մեռաւ ու թաղուե-
 23 ցաւ: Եւ դժոխքին մէջ երբ տանջուի մէջ էր, իր
 աչքերը վերցնելով հեռուէն տեսաւ Աբրահամը, ու
 24 Ղազարոսը անոր գոգը հանգիստ նստած: Եւ ինք աղա-
 ղակեց ու ըսաւ, Հայր Աբրահամ, ողորմէ ինձի ու
 զրկէ Ղազարոսը, որպէս զի իր մօտին ծայրը ջուրը
 թաթիւն է, ու զովացնէ իմ լեղւոս, վասն զի այս բո-
 25 ցին մէջ կը տանջուիմ: Եւ Աբրահամ ըսաւ, Որդ-
 եակ, միտքդ բեր, որ դուն քու կեանքիդ ատենը
 քու բարեքներդ առիր, նոյնպէս Ղազարոս՝ չարիք-
 26 տանջուի: Եւ այս ամէն բաներէն զոտ՝ մեք ու ձեր
 մեջտեղ մեծ անդունդ մը կայ հաստատուած, այն-
 պէս որ ձեզի անցնիլ ուղղակի կ'ընան, ոչ ալ ստ-
 27 ինք մեզի հաւատաւոր անցնին: Ան ալ ըսաւ, Ու-
 ընեմ կ'աղաչեմ քեզի, հայր, որ զանիկա իմ հօրս
 28 տունը զրկես, Գանդի հինգ եղբայր ունիմ, որպէս զի
 29 ալ այս չարչարանքին տեղը դանի Եւ Աբրահամ
 30 թող անոնց մօտիկ ընեն: Ան ալ ըսաւ, Բայ, հայր Աբ-
 րահամ, հապա եթէ մեռելներէն մէկը անոնց եր-

- 31 Թայ, պիտի ապաշխարեն: Եւ անկիա ըստ անոր, Եթէ Մովսէսի ու մորգարէներուն մօտիկ չեն ըներ, ոչ ալ եթէ մեռելներէն մէկը յարութիւն առնելու ըլլայ, պիտի համոզուին:

ՔԼ. ԺԵ

- 1 Եւ ըստ իր աշակերտներուն, Անկարելի է որ դայ-
թակոզութիւններ չգան. Բայց վա՛յ անոր, որուն ձեռ-
2 քով կու գան: Անոր աւելի աղէկ է, որ անոր պարա-
նոցէն իշու աղացքի քար մը կտրուի, ու անկիա
3 թակղեցնէ: Զգուշացէք ձեր անձերուն: Եթէ քու
եղբայրդ քեզի դէմ մեղանչէ, յանդիմանէ զանկիս.
4 ու եթէ ապաշխարէ, ներէ անոր: Եւ եթէ օրը եօթը
անգամ քեզի դէմ մեղանչէ, ու օրը եօթը անգամ
դառնայ քեզի ու ըսէ, Կ'ապաշխարեմ, ներես անոր:
5 Եւ առաքեալները ըսին Տերոջը, Մեր հաւատքը
6 աւելցուր: Եւ Տէրը ըստ, Եթէ մօռնանիսի հասի
չափ հաւատք ունենայիք, այս թիֆնիկն կրնայիք
ըսել, Արմատաքի խլուէ ու ծովուն մէջ անկուէ, այն
ալ պիտի հնազանդէր ձեզի:
7 Բայց ձեզմէ ո՞վ է աշխարհի ու անկեանցի երկրա-
գործ կամ հովիւ ծառայ մը, որ անկիա երբ ագա-
րակէն առնէ մօռնի, շուտով զրուցէ աշխարհի թէ Անցիւր
8 սեղան նստէ: Հապա չըսեր անոր թէ Պատրաստէ իմ
ընթրիքս, ու գօտիդ կապած ինծի սպասուորութիւն
ըրէ, մինչև ես ուտեմ ու խմեմ, ու ետքը դուն ալ
9 կեր ու խմէ: Միթէ շնորհակա՞լ կ'ըլլայ այն ծառա-
յին, իրեն հրամայուած բաները կատարելուն հա-

- 10 մար. չեմ կարծեր: Նոյնպէս դուք երբ ըստ
հրամայուած բաները ընէք, ըսէք թէ Մենք անպի-
տան ծառաներ ենք, քանզի զայն որ պարտական
էինք ընելու՝ ըրինք:
11 Ու եղաւ որ երբ ինք Երուսաղէմ կ'երթար, Սա-
12 մարիայի և Գալիլէայի մէջտեղէն կ'անցնէր: Ու երբ
գեղ մը պիտի մօնէր, տար ըստ մարդիկ հանդի-
13 պեցան անոր, որոնք հեռուն կայնեցան: Եւ ձայներ-
նին վերցուցին ու ըսին, Յիսուս վարդապետ, ողորմէ
14 մեզի: Եւ տեսնելով անոնց ըսաւ, Գացէք դուք ձեզ
քահանաներուն ցուցուցէք. ու եղաւ որ երբ կ'եր-
15 թային, մաքրուեցան: Եւ անոնցմէ մէկը երբ տեսաւ
թէ բժշկուեցաւ, ետ դարձաւ ու մեծ ձայնով փառք
16 կու տար Աստուծոյ: Ու երեսի վրայ անոր ոտքը կյ-
նալով շնորհակալ կ'ըլլար անոր. և ինք Սամարացի
17 էր: Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ, Չէ՞ որ
18 տասն ալ մաքրուեցան, իսկ այն ինչը ո՞ւր է. Այս
օտարազգիէն զաւ արեւելէ չգտնուեցա՞ն, որ դառ-
19 նալով Աստուծոյ փառք տան: Եւ ըսաւ անոր, Ելիւ
դէս, քու հաւատքդ քեզ բժշկեց:
20 Ու երբ փարիսեցիները իրեն հարցուցին թէ Աս-
տուծոյ թագաւորութիւնը երբ պիտի գայ, պատաս-
խան տուաւ անոնց ու ըսաւ, Աստուծոյ թագաւո-
21 րութիւնը առաջին երեցած բաներով չգար: Ու
պիտի չըսեն թէ Ահա հոս է, կամ Ահա հոն, վասն զի
ահա Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեր ներսիդին է:
22 Աշակերտներուն ալ ըսաւ, Օրեր պիտի գան որ
դուք Որդւոյ մարդոյ օրերէն մէկը տեսնելու պիտի
23 փափաքիք, ու պիտի չտեսնէք: Եւ երբ ըսեն ձեզի
թէ Ահա հոս է, կամ Ահա հոն, մի երթաք ու անոնց

24 մի հետեւիք: Վասն զի ինչպէս փայլակը երկինքին
տակ մէկ գիւն փայլատակելով՝ մինչև երկինքին տակ
միւս գին լոյս կու տայ, նոյնպէս պիտի ըլլայ Որդին
25 մարդայ իր Էւանջելի: Միայն թէ պէտք է որ ինք ա-
ռաջ շատ չարչարանքներ կրէ ու մերժուի այս ազգէն:
26 Եւ ինչպէս Նոյն օրերը եղաւ, այնպէս պիտի ըլլայ Որդ-
27 ւոյ մարդոյ օրերն ալ: Կուտէին, կը խմէին, կին
կ'առնէին, երկուն կը արուէին, մինչև այն օրը որ
Նոյ տապանը մտաւ, և ջրհեղեղը եկաւ ու ամէնը
28 կորսնցուց: Նմանապէս, ինչպէս Ղովտի օրերը եղաւ,
կ'առնէին, կը խմէին, ծախու կ'առնէին, կը ծախէին,
29 կը տնկէին, կը շինէին: Բայց այն օրը որ Ղովտ Սո-
գոմէ ելաւ, երկինքէն կրակ ու ծծումբ տեղաց և
30 ըտլըն ալ կորսնցուց. Նոյնպէս պիտի ըլլայ այն օրը
31 որուն մէջ Որդին մարդոյ պիտի յայտնուի: Այն օրը
ան որ տանիքին վրայ է և իր կարասիները տանը մէջ,
32 թող վար չիջնէ զտանք առնելու. և ան որ արտին
33 մէջ է, նոյնպէս թող ետ չգառնայ: Միտքերնիդ բե-
34 ղէք Ղովտի կինը: Ով որ իր կեանքը կ'ուզէ ապրե-
ցնել՝ պիտի կորսնցնէ զանիկա, և ով որ կը կորսնցնէ՝
34 պիտի ապրեցնէ զանիկա: Ձեզի կ'ըսեմ, Այն գիշերը
եթէ երկու հոգի մէկ անկողնի մէջ ըլլան, մէկը
35 պիտի առնուի ու միւսը ձգուի. եւ եթէ երկու կին
մէկտեղ աղարու ըլլան, մէկը պիտի առնուի ու միւսը
ձգուի, և եթէ երկու հոգի արտի մը մէջ ըլլան, մէկը
36 պիտի առնուի ու միւսը ձգուի: Եւ պատասխան տա-
37 լով ըսին անոր, Տէր, մըրդդ Էւանջելի Էւանջելի: Ան ալ
ըսաւ անոնց. Ուր մարմին կայ, հոն պիտի ժողովուն
արժիւնները:

1 Անոնց առաւ մին ալ ըսաւ այս բանին վրայով թէ
պէտք է ամէն ատեն աղօթք ընել ու չձանձրանալ:
2 Ըսաւ, Գառաւոր մը կար քաղաքի մը մէջ, որ Աս-
3 տուծմէ չէր վախար ու մարդէ չէր ամէնար: Եւ նոյն
քաղաքին մէջ որբւարի մը կար, որ անոր կու գար
ու կ'ընէր, իրաւունք ըրէ ինձի ու աղտէ դեմ իմ ո-
4 տիկէս: Եւ անիկա ժամանակ մը չէր ուզէր անոր
ճշիլ ընել բայց ետքը ըսաւ իր մտքին մէջ, Թէ և Աս-
5 տուծմէ չեմ վախար ու մարդէ չեմ ամէնար, Գոնէ
այս որբւարիին զիս ձանձրացնելուն համար իրեն
իրաւունք ընեմ, արպէս զի չգայ ամէն ատեն զիս
6 թախանձէ: Եւ Տէրը ըսաւ, Լսեցէք, անիկա զա-
7 տաւորը ինչ կ'ըսէ: Հապա Աստուած իր ընտելու-
նելուն իրաւունք պիտի չընէ, որոնք ցորեկ ու գիշեր
իրեն կ'աղաղակեն, թէ և երկանայրիւ ալ ըլլայ ա-
8 նոնց վրայ: Ձեզի կ'ըսեմ՝ որ շատով անոնց իրաւունք
պիտի ընէ. բայց Որդին մարդոյ իրը գայ, արդեօք
հաւատք պիտի դնէ՞ երկրի վրայ:
9 Եւ մէկ քանինեռուն, որոնք իրենց անձերուն վրայ
կը վստահանային թէ արդար են, և ուրիշները կ'ա-
10 նարդէին, այս առակը ըսաւ. Երկու մարդ ելան տա-
ճարը աղօթք ընելու, մէկը փարիսեցի ու միւսը մաք-
11 սուսոր: Փարիսեցին կայրէր էր, ու առանձին այսպէս
աղօթք կ'ընէր. Ով Աստուած շնորհակալ եմ քեզ-
աղօթք կ'ընէր. Ով Աստուած չնորհակալ եմ քեզ-
12 ըսաւ, շնացող և կամ այս մաքսաւորին պէս. Հապա
շարաթը երկու անգամ ծով կը պահէմ, ու բոլոր
13 ստացուածքիս տառանորդը կու տամ, Եւ մաքսաւորը

- հեռուն կայմեր էր, ու չէր ուզեր աչքն ալ երկինք վերցնել, հապա իր կուրծքը ծեծելով կ'ըսէր, Աստուած, սղորմէ ինծի մեղաւորիս: Զեզի կ'ըսեմ թէ ասիկա այն միւսէն աւելի արդարացած իր տունը իջաւ. վասն զի ով որ իր անձը կը բարձրացնէ՝ պիտի խոնարհի, և ով որ իր անձը կը խոնարհէ՝ պիտի բարձրանայ:
- 15 Մանր աղաք ալ բերին իրեն, որպէս զի անոնց դպիւն. ու աշակերտները տեսնելով կը յանդիմանէին զանոնք: Բայց Յիսուս զանոնք իրեն կանչելով՝ ըսաւ, Թող տուէր այդ մանր աղաքը որ ինծի գան, և մի արգիլէ՛ք ատոնք, վասն զի Աստուծոյ թաղաւորութիւնը այդպիսիներուն է: Զձմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի, Ով որ Աստուծոյ թաղաւորութիւնը պզտիկ աղաք մը պէս չընդունի, ընտա պիտի չմտնէ անոր մէջ:
- 18 Եւ իշխան մը հարցուց անոր ու ըսաւ, Բարե վարդապետ, ի՞նչ ք-ք գործեմ որպէս զի յաւիտենական կեանքը ժառանգեմ: Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Ինչո՞ւ զիս բարի կ'անուանես. մէկէն զատ բարի չկայ, « ք ե Աստուած: Պատուիրումները գիտես. Ծնութիւն մի ըներ, Սպանութիւն մի ըներ, Գողութիւն մի ըներ, Սուտ վկայութիւն մի ըներ, Քու հայրդ ու մայրդ պատուէ: Ան ալ ըսաւ, Ատոնք ամէնը մանկութեանէս ի վեր պահէր եմ: Զայս լսելով Յիսուս ըսաւ անոր, Բան մըն ալ պակաս է քեզի. քու բոլոր ունեցածդ ծախէ և աղքատներուն բաշխէ, ու երկինքը զանձ պիտի ունենաս, և եկուր իմ՝ ետեւս: Անիկա երբ այս բանը լսեց, տրամեցաւ, վասն զի շատ հարուստ էր: Եւ Յիսուս երբ զանիկա տրամած տեսաւ, ըսաւ, Որչափ դժուար է անոնց որ հարստութիւն

- 25 ունին, Աստուծոյ թաղաւորութիւնը մտնել: Քանզի գիւրին է որ ուղար տաղին ծախէն անցնի, քան թէ
- 26 հարուստը Աստուծոյ թաղաւորութիւնը մտնէ: Եւ անոնք որ լսեցին, կ'ըսէին, Ալ մի կրնայ փրկուիլ:
- 27 Եւ ինք ըսաւ, Մարդոց կողմանէ անկարելի եղած ըսները Աստուծոյ կողմանէ կարելի են: Ու Պետրոս ըսաւ, Ահա մենք ամէն բան թողուցինք և քու ետեւդ
- 29 եկանք: Ու անիկա ըսաւ անոնց, Զձմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի թէ Մարդ մը չկայ որ թողուց տուն, կամ ծնողք, կամ եղբայրներ, կամ կին, կամ որդիներ
- 30 Աստուծոյ թաղաւորութեանը համար, Որ պիտի չառնէ բազմապատիկ այս առեւտրի մէջ, և գալու աշխարհին մէջ յաւիտենական կեանքը:
- 31 Եւ տառաւրիկաբար իր քով առնելով ըսաւ անոնց, Ահա մենք երուսաղէմ կ'ելլենք, և մարգարէներուն ձեռքով Որդւոյ մարդոյ համար բոլոր գրեւածները
- 32 պիտի կատարուին: Վասն զի հեթանոսներուն պիտի մտանուի, ու ծաղր պիտի ըլլայ և պիտի նախատուի,
- 33 ու պիտի թքեն անոր, Եւ պիտի ծեծեն ու սպաննեն զանիկա, ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ:
- 34 Բայց անոնք այս բաներէն մէկն ալ չհասկցան. ու այս խօսքը անոնցմէ ծածկուած էր, և ըսած բաները չէին իմանար:
- 35 Ու եղաւ որ երբ ինք Երիքովի կը մօտենար, կ'ըր
- 36 մը ճամբուն քով նստեր էր մուրալու: Երբ լսեց բազմութեանը անցնիլը, հարցուց թէ Ի՞նչ է այն:
- 37 Եւ իրեն ըսին թէ Յիսուս Նազարէթցի կ'անցնի:
- 38 Ուստի աղաղակեց ու ըսաւ, Յիսուս, Որդի Դաւթի,
- 39 ողորմէ ինծի: Եւ անոնք որ առջեւէն կ'երթային, կը յանդիմանէին զանիկա, որպէս զի լռէ. բայց անիկա

ա՛լ աւելի կ'ազաղակեր, Որդի Դաւթի, ողորմէ
 40 ինծի: Եւ Յիսուս կանգ առնելով՝ հրաման քաւ. որ
 զանիկա իրեն բերեն, ու երբ անիկա մօտեցաւ, հար-
 41 ցուց անոր ու ըսաւ, Ի՞նչ կ'ուզես որ քեզի ընեմ: ա-
 42 նիկա ալ ըսաւ, Տէր, որ աչքերս բացուին: Եւ Յի-
 սուս ըսաւ անոր, Թող բացուին. քու հաւատաբք
 43 քեզ բժշկեց, եւ իսկոյն անոր աչքերը բացուեցան,
 ու անոր ետեւէն կ'երթար, և փառք կու տար Առ-
 տուծոյ. բայց ժողովուրդն ալ տեսնելով՝ զԱստուած
 կը գովարանէին:

ԳԼ. ԺԹ

1 Եւ մտնելով Երիքովի մէջէն կ'անցնէր: (2) Եւ ա-
 հա մարդ մը կար, անունը Զաքեոս ըսուած, որ մաք-
 3 ստպեաւ էր ու ինք հարուստ էր: Եւ կ'ուզէր տեսնել
 թէ ո՛վ է Յիսուս, ու բազմութիւնէն չէր կրնար, վասն
 4 զի հասակով կարճ էր: Եւ առաջ վազեց ու ժան-
 տաթ զենիկ մը վրայ ելաւ, որպէս զի զանիկա տեսնէ,
 5 վասն զի անկէ պիտի անցնէր: Ու երբ Յիսուս այն
 տեղը եկաւ, վեր նայելով զանիկա տեսաւ, ու ըսաւ
 6 անոր, Զաքեոս, շուտ բռէ, ատկէ վար իջիր, վասն զի
 7 պէտք է ինծի այսօր քու տունդ կենալ: Եւ արտո-
 րաւով վար իջաւ, և ուրախութեամբ ընդունեց զա-
 8 նիկա: Երբ ամենն ալ տեսան, կը տրանջէին ու կ'ը-
 9 սէին թէ Մեղաւոր մարդու քով մտաւ իջեան ընե-
 10 լու: Եւ Զաքեոս կայնեցաւ ու ըսաւ Տէրոջը, Տէր,
 ահա իմ ունեցածիս կէտը աղքատներուն կու տամ,
 ու եթէ զրպարտութեամբ մէկուն զրկանք բրած եմ,
 9 չորեքպատիկ կը հատուցանեմ անոր: Եւ Յիսուս ըսաւ

անոր, Այսօր այս տանը փրկութիւն եղաւ, քանզի
 10 տաիկա ալ Արարհամի որդի է: Վասն զի Որդին մար-
 դոյ եկաւ որպէս զի կորսուածը փնտռէ ու փրկէ:
 11 Ու երբ անոնք այս բաները կը լսէին, առակ մըն
 ալ ըսաւ իր Երուսաղէմ մօտենալուն համար, և ա-
 նոնց այնպէս կարծեւորէն համար թէ շուտ մը Առ-
 12 տուծոյ թագաւորութիւնը պիտի յայտնուի: Ուստի
 ըսաւ, Աղնուական մարդ մը հեռու երկիր գնաց՝
 13 իրեն թագաւորութիւն առնելու և դառնալու: Եւ
 իր տասը ծառաները կանչելով՝ տասը մնաց տուաւ
 անոնց, ու ըսաւ անոնց, Բանեցուցէք առաջ մինչեւ
 14 ես գամ: Եւ անոր քաղաքացիները զանիկա կ'ատէին,
 ու դեսպաններ ղրկեցին անոր ետեւէն, ըսելով թէ
 15 Չենք ուզեր որ տաիկա մեր վրայ թագաւորութիւն
 առնելով ետ դարձաւ, իրեն կանչել տուաւ այն ծա-
 16 ռաները որոնց ստակը տուեր էր, որպէս զի գիտնայ
 թէ ո՛վ է ի՞նչ շահ բրած է: Եւ առաջինը եկաւ ու
 17 ըսաւ, Տէր, քու մնացող տասը մնաց շահ բրաւ: Եւ
 ըսաւ անոր, Ապրիս, բարի ծառայ. որովհետեւ քիչ
 18 բանին մէջ հաւատարիմ եղար, տասը քաղաքի վրայ
 իշխանութիւն ունեցիր: Ու երկրորդը եկաւ ու ըսաւ,
 19 Տէր, քու մնացող հինգ մնաց շահ բրաւ: Եւ ըսաւ
 20 անոր, Դուն ալ հինգ քաղաքի վրայ եղիր: Եւ ու-
 21 ընդ մը եկաւ ու ըսաւ, Տէր, ահա քու մնացող զոյ
 թաշկինակի մէջ ծրարած կը պահէի. Բանդի կը
 վախնայի քեզմէ, վասն զի դուն խիստ մարդ մըն ես,
 22 չգրած բանդ կը վերցնես ու չտերմանածդ կը հնձես:
 Եւ անիկա ըսաւ անոր, Բու բերնէդ քեզ պիտի դա-
 տեմ, ով չար ծառայ. գիտէիր որ ես խիստ մարդ

մըն եմ, չդրած բանս կը վերցնեմ ու չսերմանածս
 23 կը հնձեմ: Եւ ինչո՞ւ համար իմ ստակս սեղանաւոր-
 ներուն չտուիր, որպէս զի ես եկած ատենս շահովը
 24 առնէի զանիկա: Եւ հոն կայնողներուն ըսաւ, Ա-
 25 ռէք ասկէ մնասը ու՝ տուէք անոր որ տասը մնաս
 26 ռնի: (Եւ ըսին իրեն, Տէր, անիկա տասը մնաս ռնի.)
 26 Քանզի կ'ըսեմ՝ ձեզի, թէ ամէն ունեցողին պիտի
 տրուի, և չունեցողին ունեցածն ալ անկէ պիտի
 27 առնուի: Բայց այն իմ թշնամիներս, որոնք չէին ու-
 զեր որ իրենց վրայ թագաւոր ըլլամ, հոս բերէք ու
 28 իմ առջև սպաննեցէք: Եւ այս բաները խօսելէն
 ետեւ՝ յառաջ գնաց Երուսաղէմ՝ ելլելու:
 29 Ու եղաւ որ երբ Բեթփաղէի ու Բեթանիայի մօ-
 տեցաւ՝ դէպ ի այն լեւը որ Զիթենեաց վրէժնուի,
 30 իր աշակերտներէն երկուքը զրկեց: Եւ ըսաւ, Գացէք
 31 մընտա՞ծ չէ՝ արձակեցէք զանիկա ու բերէք: Եւ եթէ
 մէկը ձեզի հարցնէ թէ ինչո՞ւ կ'արձակէք, պայտէս
 32 ըսէք անոր, թէ Տէրջը պէտք է: Երբ գացին անոնք
 որ զրկուեցան, ինչպէս իրենց զրուցեր էր՝ գտան:
 33 Ու երբ աւանակը կ'արձակէին, անոր տէրերը ըսին
 34 անոնց, ինչո՞ւ կ'արձակէք այդ աւանակը: Անոնք
 35 ալ ըսին, Տէրջը պէտք է: Եւ զանիկա Յիսուսի բե-
 36 Յիսուսը հեծցուցին: Ու երբ կ'երթար, իրենց հան-
 37 դերձները ճամբուն վրայ կը փռէին: Ու երբ ա՛լ մօ-
 տեցաւ, և Զիթենեաց լեւանը զսառ ի վայրէն կ'իջ-
 նէր, աշակերտներուն բոլոր բազմութիւնը սկսաւ
 ուրախութեամբ զԱստուած օրհնել բարձր ձայնով:

այն բոլոր հրաշքներուն համար զորոնք տեսեր էին.
 38 Ու կ'ըսէին, Օրհնեալ է այդ Թագաւորը որ Տէրջը
 անուանովը կու գայ. երկինքի մէջ խաղաղութիւն, ու
 39 փառք՝ բարձրութեան մէջ: Եւ բազմութեանը մէջէն
 փարիսեցիներէն մէկ քանինքը ըսին անոր, Վարդա-
 40 պետ, այդ քու աշակերտներդ յանդիմանէ: Եւ ա-
 նիկա պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց, Զեզի
 կ'ըսեմ, եթէ ասոնք լուս կենան, քարերը պիտի ա-
 ղաղակեն:
 41 Ու երբ մօտեցաւ, քաղաքը տեսնելով՝ լացաւ անոր
 42 վրայ և ըսաւ, Գոնէ այս քու օրուանդ մէջ գիտնա-
 յիր քու խաղաղութիւնդ. բայց հիմա ծածկուեցաւ
 43 քու աշքերէդ: Վասն զի օրեր պիտի գան քու վրադ՝
 որ թշնամիներդ քու բոլորաթիքդ պատնէշ պիտի շի-
 նեն, ու քեզ պիտի պաշարեն, և ամէն կողմէ քեզ
 44 նեղը պիտի ձգեն. Եւ հիմնայատակ պիտի ընեն քեզ
 ու քու մէջդ եղած զաւակներդ, և քար մը քարի
 վրայ ամենեւին պիտի չթողուն քու մէջդ, անոր հա-
 մար որ չճանչցար քու այցելութեանդ ժամանակը:
 45 Եւ տաճարը մոռնելով՝ սկսաւ դուրս հանել անոր
 46 մէջ ծախողները և գնողները: Եւ ըսաւ անոնց, Գըր-
 ուած է թէ իմ տունս աղօթքի տուն է. բայց դուք
 ասիկա աւաղակներու պէր ըրէք:
 47 Եւ ամէն օր տաճարին մէջ կը ոտրվեցնէր. բայց
 քահանայապետները ու դպիրները և ժողովուրդին
 զխաւարները կը փնտռէին թէ ի՞նչպէս կ'որոնցնեն
 48 զանիկա: Ու բան մը չէին կրնար գտնել թէ ի՞նչ
 ընեն, վասն զի բոլոր ժողովուրդը անոր կապուեր էին
 մտիկ ընելու:

ԳԼ. Ի

- 1 Ու եղաւ որ այն օրերէն մէկը, երբ տաճարին մէջ
 Ժողովուրդին կը տրվեցներ և աւետարանը կը քա-
 րովէր, քահանայապետները ու դպիրները ծերերուն
 2 հետ մէկտեղ վրայ հասան, Եւ անոր հետ խօսեցան՝
 ըսելով, Զրուցէ մեզի, ի՞նչ իշխանութիւնով կ'ընես
 այդ բաները, կամ ո՞վ է այդ իշխանութիւնը քեզի
 3 տուողը: Պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց, Ես ալ
 4 ձեզի բան մը հարցնեմ, և ըսէք ինծի. Յովհաննէսի
 5 մկրտութիւնը երկինքէն էր թէ մարդոցմէ: Եւ ա-
 6 նոց իրենց մէջ խորհեցան ու ըսին, Եթէ ըսենք՝
 երկինքէն, պիտի ըսէ, Հապա ինչո՞ւ չհաւատացեք
 անոր. իսկ եթէ ըսենք՝ Մարդոցմէ, ըսլոր ժողովուրդը
 մեզ պիտի քարկոծեն, վասն զի հաւատք համադրւած
 7 են թէ Յովհաննէս մարգարէ էր: Եւ պատասխան
 8 տուին թէ չեն գիտեր ուրիշ՝ էր Եւ Յիսուս ըսաւ
 անոնց, Ես ալ ձեզի չեմ ըսեր թէ ի՞նչ իշխանու-
 թիւնով կ'ընեմ այս բաները.
 9 Ահաա այս առաւել զրուցել ժողովուրդին. Մարդ
 մը սպիտակեց և զանկաւ մշակներու յանձնեց, ու
 10 ինք օտար երկիր երթալով շատ ժամանակ մնաց Եւ
 ատենին ծառայ մը զրկեց մշակներուն, որպէս զի
 սպիտակեց անոր տան. իսկ մշակները ծեծե-
 11 ցին զանկաւ ու պարտաւ ճամբեցին, Եւ ուրիշ ծա-
 րայ մըն ալ զրկեց. իսկ անոնք զանկաւ ալ ծեծե-
 12 ցին, անարգեցին ու պարտաւ ճամբեցին: Ու երրորդ
 մըն ալ զրկեց. իսկ անոնք զանկաւ ալ վերաւորեցին
 13 ու դուրս հանեցին: Այն ատեն սպիտակեց տէրը ըսաւ,
 ի՞նչ ընեմ. իմ սիրելի որդիս զրկեմ, թերեւ

- 14 զանկաւ տեսնելով ամէնտեղ. Բայց մշակները երբ տե-
 սան զանկաւ, իրարու հետ խորհուրդ ըրին՝ ըսելով,
 Ասիկա է Ժառանգը, եկէք զանկաւ սպաննենք, որ-
 15 պէս զի Ժառանգութիւնը մերը ըլլայ: Եւ զանկաւ
 սպիտակեց դուրս հանեցին ու սպաննեցին. ուստի այ-
 16 գին տէրը ի՞նչ պիտի ընէ անոնց. Պիտի գայ ու
 կորսնցնէ այն մշակները, և սպիտակեցին ուրիշներու պիտի
 17 տայ: Երբ շուրջ լսեցին, ըսին, Գաւ լիցի: Եւ ինք անոնց
 նայելով ըսաւ, Հապա ի՞նչ է այս գրուածը, թէ Այն
 18 գլուխը եղաւ: Ամէն ով որ այն քարին վրայ կ'այս
 պիտի կոտորի, և որու վրայ որ կ'այս, պիտի փորէ
 19 զանկաւ: Եւ քահանայապետները ու դպիրները կը
 վնասուին թէ ի՞նչ է նոյն ժամուն ձեռք զարնեն
 անոր, բայց ժողովուրդէն վախցան. քանզի իմացան
 որ այն առաւել իրենց համար ըսաւ:
 20 Ու ետէս արդարեւ երբեք սպանելով զրկեցին քանի
 մը խորեւայ մարդիկ, որոնք կեղծաւորութեամբ
 ինքզինքնին արդար կը ձևացնէին, որպէս զի զանկաւ
 խօսքով բռնեն տէրութեան և կուսակալին իշխա-
 21 նութեանը զանկաւ մտանելու: Ու անոր հարցոյցին՝
 ըսելով, Վարդապետ, գիտե՞ք որ շատակ կը խօսի
 ու կը տրվեցնես, և աշառութիւն չես ընէր, հապա
 ճշմարտութեամբ Ատառձոյ ճամբան կը տրվեցնես:
 22 Մեզի արժան է կայսրին տուր ասլ թէ ոչ (23) Եւ
 անոնց խորամանկութիւնը հասկնալով ըսաւ անոնց,
 24 Ինչո՞ւ զիս կը փորձէր: Յուցուցէք ինծի դո՛ւ հեկան
 մը: Որո՞ւն պատկերը ու գիրը ունի վրան: Պատասխան
 25 տուին ու ըսին, Կայսրին: Եւ ինք ըսաւ անոնց, Ու-
 բե՞ք զայն որ Կայսրինն է՝ Կայսրին տուէք, և զայն որ

- 26 Աստուծոյն է՝ Աստուծոյ աստուծոյն: Եւ չկրցան զանհկա
խօսքով մը բռնել ժողովուրդին սուշէն, ու զարմա-
նալով անոր պատասխանին վրայ՝ լուռ կեցան:
- 27 Եւ սագուկեցիներէն ոմանք եկան, (որոնք հակառա-
կութիւն կ'ընէին թէ յարութիւն չկայ,) և անոր հար-
28 ցուցին՝ Ըսելով, Վարդապետ, Մովսէս մեզի գրեց, յետէ
մէկուն եղբայրը կին ունենալով մեռնելու ըլլայ, ու
մեռած ատենը զաւակ չունենայ, անոր եղբայրը առնէ
29 այն կինը և իր եղբորը զաւակ հանէ: Արդ եօթը եղ-
բայրներ կային. ու առաջինը կին մը տունելով զաւակ
30 չունեցած մեռաւ: Երկրորդն ալ առաւ այն կինը և
31 ինք ալ մեռաւ առանց զաւակի: Երրորդն ալ առաւ
զանհկա. նմանապէս եօթն ալ, ու զաւակ չձգեցին
32 ու մեռան: Ամենէն ետքը կինն ալ մեռաւ: (33) Ու-
րեմն յարութեան ատենը անոնցմէ որոնք կինը պիտի
34 ըլլայ, վասն զի եօթն ալ զանհկա կին ունեցան: Եւ
Յիսուս պատասխան տալով անոնց՝ ըսաւ, Այս աշ-
խարհին որդիները կին կ'առնեն ու երկան կը ծորուին:
35 Բայց անոնք որ արժանի պիտի ըլլան այն աշխարհին
հասնելու ու մեռելներէն յարութիւն առնելուն,
36 ոչ կին կ'առնեն և ոչ երկան կը արուին. Որովհետեւ
ա՛լ չեն կրնար մեռնիլ. քանզի հրեշտակներուն հա-
ւատար են, ու Աստուծոյ որդիներ են, վասն զի յա-
37 րութեան որդիներ են: Բայց մեռելներուն յարու-
թիւն առնելը Մովսէս ալ իմացուց մտնելին պար-
տաւոր, ու Իսահակի Աստուածը, և Յակոբի Աստ-
38 ւածը: Ու Աստուած մեռելներուն Աստուած է, չէ,
հապա կենդանիներուն, վասն զի ամէնը անոր կեն-
39 դան են: Եւ դպիրներէն մէկ քանին պատասխան

- 40 տալին ու ըսին, Վարդապետ, աղէկ ըսիր: Ու ա՛լ
մէկը համարձակութիւն չէր ընել անոր բան մը
հարցնելու:
- 41 Եւ ըսաւ անոնց, Ի՞նչպէս կ'ըսեն թէ Քրիստոս
42 Դաւիթի որդին է. Եւ ինք Դաւիթ Սաղմաներուն
զերբին մէջ կ'ըսէ, Տէրը իմ Տէրոջն ըսաւ, Նստի իմ
43 աջ կողմն, Մինչև քո թշնամիներդ սաքերուգ պատ-
44 ուանդան ընեմ: Ուրեմն Դաւիթ որ զանհկա Տէր կը
կայէ, ի՞նչպէս անհկա անոր որդին կ'ըլլայ:
- 45 Եւ բոլոր ժողովուրդին առջև ըսաւ իր աշակերտ-
46 ներուն, Զգուշացէք դպիրներէն, որոնք կ'ուզեն փա-
ռաւոր հոնդերէններով պաշտիլ և շուկաներուն մէջ
ըսելներ կը սիրեն. ու ժողովարաններուն մէջ առա-
ջին տիմոնները, և ընթերիւններու մէջ առաջին բազմոց-
47 ները. Որոնք որքեալիներուն տուները կ'առնեն, ու
հարգոյ երեւնալու համար աղօթքը կ'երկնցնեն. ու
անոնք աւելի դատապարտութիւն պիտի ընդունին:

ԳԼ. ԻԱ

- 1 Ու նայելով տեսաւ հարուստները որոնք իրենց ըն-
2 ծաները գանձանակը կը ձգէին: Տեսնկ որքեալ մը
3 ալ տեսաւ, որ հոն երկու լումայ ձգեց: Ու ըսաւ,
Ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի որ այս աղքատ որքեալին
4 ամէնէն աւելի ձգեց. Վասն զի ամէն անոնք իրենց
աւելցածէն Աստուծոյ ընծաներուն մէջ ձգեցին,
բայց ասիկա իր չբաւարութենէն բոլոր իր ունեցած
պարտաւոր ձգեց:
- 5 Ու երբ մէկ քանինները տաճարին համար կ'ըսէին
թէ Գեղեցիկ քարերով ու նուէրներով զարդարուած

- 6 է, ըստ, Այդ բաները զորոնք կը տեսնէք, օրեր պիտի գտն որ այն ատեն քար մը քարի վրայ պիտի չմնայ որ
- 7 չքակուի: Հարցուցին իրեն ու ըսին, Վարդապետ, երբ պիտի ըլլան այդ բաները, և ի՞նչ է նշանը երբ
- 8 այդ բաները պիտի ըլլան: Ան ալ ըստ, Ձգոյշ կեցեք, չխաբուիք, վասն զի շատերը պիտի գտն իմ անուանովն ու ըսեն թէ Ես եմ Քրիստոսը, ու ժամանակը մօտե-
- 9 ցած է. ուրեմն անոնց հաւելն չերթաք: Բայց երբ լսէք պատերազմներ և խռովութիւններ, մի վախճաք, վասն զի պէտք է առաջ այս բաները ըլլան, բայց վախ-
- 10 ճանք իսկոյն չէ: Այն ատեն ըստ անոնց, Ազգ ազգի վրայ պիտի իլլէ, ու թագաւորութիւն՝ թագաւորու-
- 11 թեան վրայ: Եւ տեղ տեղ մեծ երկրաշարժութիւն- ներ պիտի ըլլան, ու սովեր և մահաւորութիւններ, նաեւ երկինքէն սոսկալի բաներ և մեծ նշաններ պիտի
- 12 ըլլան: Բայց այս ամէն բաներէն առաջ իրենց ձեռ- քերը ձեզի պիտի զարնեն ու հալածեն, և ժողովա- րաններու ու բանտերու պիտի մտանեն. և իմ ան-
- 13 ուան համար թագաւորներու ու կուսակալներու
- 14 առջև պիտի տարուիք: Եւ այս Բաւելք վերջը ձեզի
- 15 վկայութիւն մը պիտի ըլլան: Ուստի ձեր սրտին մէջ դրէք՝ որ առաջուրէն չմոտճէք պատասխան տալու
- 16 վրայով: Վասն զի ես ձեզի բերան ու իմաստութիւն պիտի տամ, որու պիտի չկրնան դէմ խօսիլ կամ
- 17 դէմ կենալ ձեր ամէն հակառակորդները: Եւ պիտի մատնուիք ծնողքներէ ու եղբայրներէ և ազգական- ներէ ու բարեկամներէ. ու ձեզմէ պիտի սպաննեն.
- 18 Եւ իմ անուան համար ամէնուն ատելի պիտի ըլլաք: Բայց մտալ մը ձեր գլխէն պիտի չկորսուի:
- 19 Ձեր համբերութիւնովը հոգինիդ պիտի ստանաք:

- 20 Ու երբ տեսնէք Երուսաղէմը չորս կողմէն զօրքե- րով պատած, այն ատեն գիտցէք որ անոր աւերու- մը
- 21 մօտ է: Այն ատեն Հրէաստանի մէջ եղողները լեռ- ները թող փախչին, ու անոր մէջ եղողները թող հեռանան, և անոնք որ ագարակներն են՝ թող չմոտ-
- 22 նեն անոր մէջ: Վասն զի այն օրէնք վրէժխնդրու- թեան օրեր են, որպէս զի բոլոր գրուածները կատար-
- 23 անին: Բայց վա՛յ այն օրերը յիշ եղողներուն ու ծիծ տուողներուն, վասն զի մեծ նեղութիւն պիտի ըլլայ երկրին վրայ. ու բարկութիւն զեթէ գոյ այս ժողո-
- 24 վուրդին վրայ: Եւ սուրի բերնով պիտի ինան, ու բոլոր ազգերուն մէջ գերի պիտի տարուին. ու Երու- սաղէմ ազգերուն սոցի կոխան պիտի ըլլայ, մինչև
- 25 ազգերուն ժամանակները լմնան: Ու արեգակին և լուսնին ու աստղերուն վրայ նշաններ պիտի ըլլան, ու երկրի վրայ ազգերը ապշութեամբ պիտի տա-
- 26 նապին, և ծովը ու ալիքները պիտի գոռան. Մար- դոց սիրտերը պիտի նուաղին երեսն վախէն և աշխարհի վրայ գալու բաներուն սպասելէն, վասն զի երկինքի
- 27 զօրութիւնները պիտի շարժին: Եւ այն ատեն պիտի տեսնեն Որդին մարդոյ ամօղի մէջ եկած զօրութիւ-
- 28 նով ու մեծ փառքով: Ու երբ այս բաները սկսին ըլ- լալ, ելէք ու գլուխնիդ բարձրացուցէք, վասն զի
- 29 ձեր փրկութիւնը մօտ է:
- 30 Եւ առաջ մը ըստ անոնց, Տեսէք թղթին ու ա-
- 31 մէն ծառերը. Երբ կը բողբոջին, տեսնելով դուք
- 32 ձեզմէ կ'իմանաք թէ ալ ամառը մօտ է: Նոյնպէս դուք երբ այս բաները եղած տեսնէք, գիտցէք որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը մօտ է: Ճշմարիտ կ'ը-
- սեմ ձեզի, որ այս ազգը պիտի չանցնի, մինչև այս

- 33 ամէն բաները ըլլան: Երկինք ու երկիր պիտի անցնին,
34 բայց իմ խօսքերս բնաւ պիտի չանցնին: Իսկ դուք
զգուշացէք ձեր անձերուն: չըլլայ որ սիրտերնիդ կե-
րուհումով ու գինովութիւնով և աշխարհային
35 օրը ձեր վրայ հասնի: Վասն զի բոլոր երկրին երեսը
բնակողներուն ամէնուն վրայ որոգալթի մը պէս պի-
36 տի հասնի: Ուստի արթուն կեցէք, ու ամէն տասն
աղօթք ըրէք, որ արժանի ըլլաք այն բոլոր ըլլալու
բաններէն ազատուելու և Որդւոյ մարդոյ առջև կայ-
նելու:
- 37 Ու ցորեկները տաճարին մէջ կը սորվեցներ. և գի-
շերները կ'ըլլէր Զերթենեաց ըսուած լեռը կը կենար:
38 Եւ բոլոր ժողովուրդը առտուանց կանուխ իրեն կ'ը-
թային տաճարը՝ իր Խօսքէն լսելու:

ԳԼ. ԻԲ

- 1 Բաղարջակերաց ամը մօտեցաւ որ Զատիկ կ'ըսուէր.
2 Եւ քահանայապետները ու դպիրները կը փնտռէին
թէ ի՞նչպէս սպաննեն զանիկա, քանզի ժողովուրդէն
կը վախնային:
- 3 Եւ Սատանայ՝ Իսկարիօտացի մականուանեալ
Յուդայի ներսը մտաւ, որ տատուերկութիւն համբան-
4 քէն էր: Եւ զնոց քահանայապետներուն ու իշխան-
ներուն հետ խօսք ըրաւ թէ ի՞նչպէս զանիկա մտանէ
5 անոնց: Անոնք ալ ուրիշացան և խոտտացան անոր
6 ատոկ առ: Ու ինք վրան առաւ, և պատահութիւն
մը կը փնտռէր որպէս զի զանիկա մտանէ անոնց ա-
ռանց բազմութեանը ժողովուրդուն:

- 7 Եւ բաղարջակերաց օրը եկաւ, որուն մէջ պէտք
8 էր զատիկը մտնել: Ու զրկեց Պետրոսը և Յովհան-
նէսը ու ըսաւ, Գացէք պատրաստեցէք մեզի զատիկը
9 որպէս զի ուտենք: Անոնք ալ ըսին անոր, Ո՞ր կ'ու-
10 զեն որ պատրաստենք: Եւ ըսաւ անոնց, Ահա երբ
բաղարջը մօտէք, ձեզի մօտդ մը պիտի պատահի որ
11 դացէք այն տունը ուր ինք կը մօտէ. Եւ այն տանը
տէրսը ըսէք, Վարդապետը կ'ըսէ քեզի, Ո՞ր է օ-
12 թւանը ուր աշակերտներուս հետ մէկտեղ զատիկը
ուտեմ: Ան ալ ձեզի յարգարուած մեծ վերնատուն
13 մը պիտի ցուցնէ, հոն պատրաստեցէք: Եւ դացին
գտան ինչպէս իրենց ըսաւ, ու զատիկը պատրաստեցին:
14 Ու երբ ժամը հասաւ, սեղան նստաւ և տատուեր-
15 կու առաքեալները իրեն հետ: Ու ըսաւ անոնց, Փա-
փաքելով փափաքեցայ որ այս զատիկը ձեզի հետ
16 ուտեմ իմ չարչարուելէս առաջ: Քանզի կ'ըսեմ
ձեզի որ ալ բնաւ տակէ պիտի չուտեմ՝ մինչև Աս-
17 տուծոյ թագաւարութեանը մէջ կատարուի: Եւ գա-
ւաթը առաւ, գոհացաւ ու ըսաւ, Առէք ստիկա ու
18 բաժնեցէք ձեր մէջ: Վասն զի ձեզի կ'ըսեմ որ բնաւ
որթին բերքէն պիտի չստեմ՝ մինչև Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը գոյ:
- 19 Եւ հաց առաւ, գոհացաւ, կտրեց և տուաւ ա-
նոնց ու ըսաւ, Այս է իմ մարմինս, որ ձեզի համար
20 տրուած է. ստիկա ըրէք զիս յիշելու համար: Նոյն-
պէս ալ գաւաթը առաւ ընթրիքէն ետեւ ու ըսաւ,
Այս գաւաթը նոր ուխտ է իմ արիւնովս, որ ձեզի
համար կը թափուի:
- 21 Բայց ահա զիս մատնողին ձեռքը ինծի հետ սյո

- 22 սեղանն էւ Եւ յերաւել Որդիւն մարդոյ կ'երթայ՝ ինչ-
պէս սահմանուած է, բայց վաճ այն մարդուն՝ որուն
23 ձեռքով անիկա կը մատնուի Եւ անոնք սկսան ի-
րենց մէջ հարցուփորձ ընել՝ թէ իրենցմէ ո՞վ է որ
այն բանը պիտի ընէ:
- 24 Վէճ մըն ալ եղաւ անոնց մէջ՝ թէ իրենցմէ ո՞վ
25 մեծ պիտի սեպուի: Եւ անիկա ըսաւ անոնց, Ազգաց
Թագաւորները անոնց կը տրեմեն, և անոնք որ կ'իշ-
26 խեն անոնց՝ բարերար կը կոչուին: Բայց դուք այն-
պէս պիտի չըլլաք, հապա ա՛ն որ ձեր մէջ մեծ է,
պղտիկին պէս թող ըլլայ, և առաջնորդը սպասաւա-
27 ընի պէս: Քանզի ո՞վ է մեծը, սեղան նստողը թէ սպա-
սաւորը, չէ՞ որ սեղան նստողը, սակայն ես ձեր մէջ
28 սպասաւորի մը պէս եմ: Եւ դուք անոնք էք՝ որ մշտ
ինծի հետ կը կենայիք իմ փորձութիւններու մէջ:
29 Ես ալ ձեզի Բագաւորս մը եմ, ու իմ կ'ընեմ, ինչպէս
30 իմ Հայրս ինծի թագաւորութիւն մը ուխտ ըրաւ: Որ-
պէս զի դուք իմ սեղանէն ուտէք ու խմէք իմ թա-
գաւորութեան մէջ, և ամբողջութեամբ զայն նստիք Իս-
րայելի տասուերկու ցեղերը դատելու:
- 31 Եւ Տէրը ըսաւ, Սիմէն, Սիմէն, ահա Ստանայ
32 ձեզ փնտռեց, որ ցորենի պէս խարբայէ: Բայց ես
քեզի համար աղօթք ըրի որպէս զի քու հաւատքդ
չպիտի և դուն երբ դարձի գաս, քու եղբայրներդ
33 ալ հաստատեն: Իսկ ինք ըսաւ անոր, Տէր, ես պատ-
րաստ եմ քեզի հետ բանաւ երթալու ալ, մեռնելու
34 ալ: Եւ անիկա ըսաւ, Պետրոս, քեզի կ'ըսեմ որ այս-
օր հաւը պիտի չխօսի մինչև դուն երեք անգամ ու-
րանաս՝ Ըհէ՛ւ թէ զիս չես ճանչնար:
- 35 Եւ ըսաւ անոնց, Երբ ձեզ զրկեցի տուանց քսակի

- ու պարկի և կոշիկներու, բանի մը կարօտ եղա՞մ:
- 36 Անոնք ալ ըսին, Բանի մըն ալ չէ: Ետքը ըսաւ, Բայց
հիմա ա՛ն որ քսակ ունի, թող իրէն հեռ տանէ, նոյն-
պէս ալ պարկը. և ա՛ն որ Բագաւորս, թող իր հան-
37 դերձը ծախէ ու իրեն թուր մը ծախու տանէ: Քանզի
կ'ըսեմ ձեզի որ այս գրուած բանն ալ պէտք է որ
իմ վրաս կատարուի, Եւ անօրէններու հետ սեպուե-
ցաւ: Քանզի ինչ որ ինծի համար պէտք է, կա-
38 տարուելու վրայ է: Անոնք ալ ըսին, Տէր ահա հոս
երկու թուր կայ. ա՛ն ալ ըսաւ անոնց, Հերիք են:
- 39 Ու ելաւ իր սովորութեանը պէս Ձիթնեաց լեռը
40 գնաց. աշակերտներն ալ իր ետեւէն գացին: Երբ այն
տեղը հասաւ, ըսաւ անոնց, Աղօթք ըրէք որպէս զի
41 փորձութեան մէջ չմոռնէք: Եւ ինք անոնցմէ զատ-
ուեցաւ քարընկէցի մը չափ, ու ծռակի վրայ գալով
42 աղօթք կ'ըներ, Ու կ'ըսէր, Հայր, իթէ կ'ուզես, այս
գաւաթը ինձ մէ անցուր: Բայց ոչ թէ իմ կամքս՝ հապա
43 քուկդ թող ըլլայ: Ու երկինքէն հրշտակ մը երեցաւ
անոր և կը զօրացնէր զանիկա. ու սասակի ներքո թեան
մէջ ըլլալով՝ աւելի ջերմեանդութեամբ աղօթք
44 կ'ըներ: Եւ իր քրտինքը արիւնի մեծ կաթիլներու
պէս էր, որ գետինը կը թափուէր:
- 45 Եւ աղօթքէն ելելով աշակերտներուն քով եկաւ,
46 ու գտաւ զանոնք արմաթեմէն քնացած: Եւ ըսաւ
անոնց, Ինչո՞ւ կը քնանաք. ելէք աղօթք ըրէք
պէս զի փորձութեան մէջ չմոռնէք:
- 47 Ու երբ դեռ կը խօսէր, ահա բաղմութիւն մը, և
Յուդա ըսուածն ալ, տասուերկուքէն մէկը, անոնց
առջևէն կ'երթար, ու Յիսուսի մօտեցաւ որպէս զի
48 զանիկա համբուրէ: Բայց Յիսուս ըսաւ անոր, Յու-

- 49 դա, համբուրելով կը մտանես Որդին մարդոյ: Երբ
անոր բարբառքը եղողները տեսան ինչ որ պիտի ըլ-
50 լար, ըսին անոր, Տէր, թուրով զարնէ՞ք: Եւ անոնցմէ
մէկը քահանայապետին ծառային զարկաւ ու մէկգի
51 հանեց անոր աջ սկանջը. Պատասխան տուաւ Յի-
սուս ու ըսաւ, Թող տուէք մինչեւ սյդ տեղը. և
52 դպաւ անոր սկանջին ու լծչկեց զանիկա: Եւ Յի-
սուս իր վրայ եկող քահանայապետներուն ու տա-
ճարին իշխաններուն ու ձերերուն ըսաւ, Իբր թէ
53 աւազակն՝ վրայ ելաք սուրբերով ու բերերով: Ամէն
օր ձեզի հետ էի տաճարին մէջ, և ինծի ձեռք չըսր-
կէք. բայց այս է ձեր ժամանակը ու խաւարին իշ-
խանութիւնը:
- 54 Ու զանիկա բռնելով տարին ու քահանայապետին
տունը մոցուցին, Պետրոս ալ հեռուանց անաբ հառեհ
55 կ'երթար: Երբ կրակ վառեցին գաւիթին մէջ ու
56 մէկտեղ նստան, Պետրոս ալ նստաւ անոնց մէջ: Աղա-
խին մը տեսնելով զանիկա որ կրակին քով նստեր
էր, նայեցաւ անոր ու ըսաւ, Ասիկա ալ անոր հետ
57 էր: Բայց Պետրոս ուրացաւ զանիկա ու ըսաւ, Ով
58 կին, ես զանիկա չեմ ճանչնար: Եւ քիչ մը ետքը
ուրիշ մը տեսաւ զանիկա ու ըսաւ, Դուն ալ անոնց-
մէ ես. և Պետրոս ըսաւ, Ով մարդ, ես անոնց չեմ
59 Եւ ժամու մը չափ անցնելէն ետեւ՝ ուրիշ մըն ալ կը
պնդէր ու կ'ըսէր, Յիսուսի տակաւ ալ անոր հետ էր,
60 վասն զի Գալիլեացի է: Բայց Պետրոս ըսաւ, Ով
մարդ, չեմ գիտեր ինչ կը զրուցես դուն. և քանի
61 որ իր խօսքը բերանն էր, իսկոյն հաւը խօսեցաւ: Եւ
Տէրը դարձաւ ու Պետրոսի նայեցաւ. Պետրոս ալ
հեռքը բերաւ Տէրոջը խօսքը որ իրեն ըսեր էր թէ

- Գեւ հաւը չիտած՝ երէք անգամ պիտի ուրանաս
62 զիս: Ու Պետրոս դուրս ելլելով գառնապէս լացաւ:
63 Եւ այն մարդիկը որոնք Յիսուսը կը պահէին, ծաղր
64 կ'ընէին զանիկա ու կը ծեծէին. Եւ անոր աւելեւ
ծածկելով՝ անոր երեսին կը զարնէին, ու կը հարցնէին
իրեն՝ ըսելով, Մարգարեացի, Ով է ան որ քեզի
65 զարկաւ: Եւ ուրիշ շատ բաներ կը զրուցէին իրեն
հայհոյելով:
- 66 Ու երբ առտու եղաւ, ժողովուրդին ձերակցար,
քահանայապետները և դպիրները ժողովուրդեցան, ու
տարին զանիկա իրենց տառանը և ըսին, Եթէ Քրիս-
67 տոսը դուն ես, ըսէ մեզի: Ըսաւ անոնց, Եթէ ձեզի
68 ըսեմ ալ՝ պիտի չհաւատար. Եւ եթէ ձեզի բաւ է
հաւցնեմ, ինծի պատասխան պիտի չտար, ալ ալ Պե-
69 տրոսի արձակէր: Ասկէ ետեւ Որդին մարդոյ Աստու-
70 ծոյ զօրութեանը աջ կողմը պիտի նստի: Եւ ամէնը
ըսին, Ուրեմն դուն Աստուծոյ Որդին ես. ինք ալ
71 ըսաւ անոնց, Դուք կ'ըսէք թէ ես եմ: Եւ անոնք
ըսին, Ալ ի՞նչ պէտք է մեզի վկայութիւն, վասն զի
մենք մեզմէ ատոր բերնէն լսեցինք:

ԳԼ. ԻԳ

- 1 Եւ անոնց բոլոր բազմութիւնը ոտք ելլելով տարին
- 2 զանիկա Պիղատոսի. Ու սկսան անոր վրայով ամ-
բաստանութիւն ընել և ըսել, Ասիկա դատեմք, որ
բաստանութիւն ընել և ըսել, Ասիկա դատեմք, որ
Ժեյսակը կը մոլորեցներ, ու Նայրոն հարկ տալէ
կ'արդիւնէր, և իրեն համար կ'ըսէր թէ ինք Քրիստոսն
3 Թագաւոր է: Իսկ Պիղատոս հաւցուց անոր ու ըսաւ,
Հրէից թագաւորը դո՞ւն ես անիկա ալ պատասխան

- 4 տուաւ անոր ու ըսաւ, Գուն կ'ըսես Այն ատեն Պիղա-
տոս քահանայապետներուն ու ժողովուրդներուն ը-
սաւ, Ես այս մարդուն վրայ յանցանք մը չեմ գտներ
5 Բայց անոնք ոտք կը կտէին ու կ'ըսէին թէ Ժողովուր-
դը իրար կ'անցնէ, ու ըսելը Հրէաստանի մէջ կը սորվէ-
6 ցընէ՝ Գալիլեայէ սկսած մինչև այս տեղը Եւ Պիղա-
տոս երբ լսեց Գալիլեայի համար, հարցուց թէ այդ
7 մարդը Գալիլեացի է : Ու երբ իմացաւ թէ Հերովդ-
դէսի իշխանութեան տակէն էր, զանիկա Հերովդէսի
զրկեց, քանզի ան ալ այն օրերը Երուսաղէմ էր :
8 Եւ Հերովդէս երբ Յիսուս տեսաւ, շատ ուրախա-
ցաւ, վստան զի ինք շատանցունէն կը փափաքէր զա-
նիկա տեսնել քանզի անոր վրայով շատ բաներ լսած
էր, և կը յուսար որ անկէ եղած նշան մը տեսնէ :
9 Ու շատ խօսքերով հարցուփորձ կ'ընէր անոր, բայց
10 անիկա բնաւ իրեն պատասխան մը չտուաւ : Քահա-
նայապետները ու դպիրներն ալ կեցեր էին, և սառ-
11 տիկ ամբաստանութիւն կ'ընէին անոր վրայ : Իսկ
Հերովդէս անարդեց զանիկա իր զօրականներուն հետ,
ու ծաղր ընելէն ետեւ փառաւոր հանդերձներ հագ-
12 ցուց անոր, և նորէն Պիղատոսի զրկեց : Ու այն օրը
Պիղատոս և Հերովդէս իրարու հետ բարեկամ եղան-
որովհետեւ առաջ իրենց մէջտեղ թշնամութիւն կար :
13 Եւ Պիղատոս քահանայապետները ու իշխանները
14 և ժողովուրդը մէկտեղ կանչեց : Եւ ըսաւ անոնց,
Այս մարդը առջեւս բերիք Ժողովուրդը մուրեկնողի
պէս, և ահա ես ձեր առջև քննութիւն ընելով ատոր
համար ձեր ըրած ամբաստանութիւններէն յանցանք
15 մը չգտայ : Այդ մարդուն վրայ, Ոչ ալ Հերովդէս,
վստան զի ձեզ անոր զրկեցի, և ահա ատիկա մահաւ

- 16 արժանի գործ մը ըրած չէ : Ուրեմն պատիժ մը տամ
17 ատոր ու արձակեմ : (Իսկ անին ատենը պէտք էր որ մե-
18 կը արձակէր անոնց) : Եւ ըսելը բազմութիւնը մէկտեղ
աղաղակեցին՝ ըսելով, Վերցուր ատիկա, ու Բարաբ-
19 րան արձակէ մեզի : (Որ քաղաքին մէջ եղած խռ-
վութեան մը և մարդասպանութեան համար բռնորդ
20 դուռած էր) : Եւ Պիղատոս Յիսուսը արձակել ուզե-
21 լով՝ նորէն խօսեցաւ անոնց : Բայց անոնք կ'աղաղա-
կէին ու կ'ըսէին, Խաչը հանէ ատիկա, խաչը հանէ :
22 Եւ ինք երրորդ անգամ ըսաւ անոնց, Բայց ի՞նչ չար
գործ ըրած է ատիկայ, ես ատոր վրայ մահաւ արժանի
23 ու արձակեմ : Իսկ անոնք մեծաձայն աղաղակներով
ոտք կը կտէին, ու կ'ուզէին որ անիկա խաչուի : Եւ
անոնց ու քահանայապետներուն ձայները զօրաւոր
24 եղան : Ու Պիղատոս վճռեց որ անոնց խնդիրքը ի
25 դարձ գրուի : Եւ անոնց ուզած Բարաբ, որ խռովու-
թեան և մարդասպանութեան համար բռնորդ դըր-
ուած էր, արձակեց անոնց, և Յիսուսը իրենց կամքին
յանձնեց :
26 Ու երբ զանիկա կը տանէին, Սիմոն Կիւրենացի
ըսած մէկը բռնեցին՝ որ արտէն կու գար, և խաչը
27 անոր վրայ դրին որպէս զի Յիսուսի ետեւէն բերէ :
անոր ետեւէն կ'երթար Թաւմաթիւն ժողովուրդ-
ներու, նաեւ կիներու, որոնք կ'ողորային ու կու ըսէին
28 անոր համար : Եւ Յիսուս դարձաւ անոնց ու ըսաւ,
Ով Երուսաղէմի աղջիկներ, իմ վրաս մի լսեք, հոպոս
ձեր անձերուն վրայ ու ձեր զաւակներուն վրայ լացեք :
29 Վստան զի ահա օրեր կու գան, որոնց մէջ պիտի լսեն,
Երանի՜ ամուլներուն, և այն օրովայններուն որոնք

- 30 չճանա, և ծիծերուն որսնք կաթ չտուին: Այն ատեն պիտի սկսին ըսել լեռներուն, Մեր վրայ ինկէք, ու
31 բլուրներուն: Մեզ ծածկեցէք: Վասն զի եթէ գալար փայտին այսպէս կ'ընեն, հապա չորին ի՞նչ պիտի բլլայ:
- 32 Ուրիշ երկուք ալ, չարագործներ, բերուեցան ա-
33 նոր հետ սպաննուելու: Երբ Գաբաթ ըստած տեղը գացին, հան խաչը հանեցին զանիկա, և այն չարագործներն ալ, մէկը աջ կողմէն ու միւսը ձախ կող-
34 մէն, խաչեցին: Եւ ըսաւ Յիսուս, Հայր, Թողութիւն տուր ատմեց, վասն զի չեն գիտեր ի՞նչ կ'ընեն: Ու
35 այնոր հանգերձները բաժնելու ատենին վիճակ ձգեցին: Եւ ժողովուրդը կայներ կը նայէր. իշխաններն ալ
36 անոնց հետ կը նախատէին զանիկա ու կ'ընէին, Ուրիշները ազատեց, Թող ինքզինքն ալ ազատէ, եթէ
37 առիկա է Քրիստոս, Աստուծոյ ընտրեալը: Ծաղը կ'ընէին զանիկա զինուորներն ալ, առջեւը կու գային
38 քացախ կը մատուցանէին անոր, Ու կ'ընէին, Եթէ դուռն եւ Հրէից Թագաւորը, քու անձդ ազատէ: Եւ
39 գիւր մը գրուած էր անոր վրայ Յուսարէն ու Լատի-
40 ներէն և Երայեցեբէն գիրերով, Թէ Ասիկա է Հրէից Թագաւորը:
- 39 Եւ այն կախուած չարագործներէն մէկը հայհոյու-
40 թիւն կ'ընէր անոր ու կ'ըսէր, Եթէ դուռն Քրիստոսն
41 ես, ազատէ քու անձդ ու մեզ ալ: Իսկ միւսը պա-
42 տասխան տուաւ և զանիկա յանգիմանելով ըսաւ,
43 Դուռն Աստուծոյ չէ՞ս վախնոր, որովհետեւ նոյն դա-
44 տապարարութեան մէջ ես: Ու մենք իրաւունքով,
45 քանզի ահա մեր ըրածներուն արժանաւոր հաստա-
46 ցումը կ'աւանդէ. բայց առիկա գէշ բան մը չբռաւ:

- 42 Եւ ըսաւ Յիսուսի, Տէր, յիշէ զիս, երբ քու Թագա-
43ւորութիւնովդ գաս: Յիսուս ալ ըսաւ անոր, Ճշմա-
44րիտ կ'ըսեմ. քեզի, Դուռն այսօր ինձի հետ գրախտին
45 մէջ պիտի ըլլաս:
- 44 Եւ ժամը վեցին ատեններն էր, ու բոլոր երկրին
45 վրայ խաւար եղաւ մինչև իններորդ ժամը. և արեւը
46 խաւարեցաւ, Ու տաճարին վարագոյրը մէջտեղէն
47 պատռեցաւ. Եւ Յիսուս մեծ ձայնով աղաղակեց ու
48 ըսաւ, Հայր, քու ձեռքդ կ'աւանդեմ իմ հոգիս. ու
49 երբ զայս ըսաւ, հոգի տուաւ:
- 47 Եւ հարիւրապետը եղած բանը տեսնելով՝ Աստու-
48ծոյ փառք՝ տուաւ ու ըսաւ, Իրաւցնէ այս մարդը
49 արդար էր: Եւ այս տեսարանը դիտելու համար
50 ժողովուած բոլոր ըաղմութիւնները եղած բաները
51 տեսնելով՝ կուրծքերնուն կը զարնէին ու ետ կը գառ-
52 նային: Այսին իր ճանչցուորներն ալ հեռան կայներ
53 էին, նոյնպէս ալ այն կիները՝ որոնք իր ետեւէն եկեր
54 էին Գալիլեայէ, ու կը տեսնէին այս բաները:
- 50 Եւ ահա մարդ մը Յովսէփ անունով, որ խորհրդա-
51 կան էր, բարի ու արդար մարդ մը, (Ասիկա անոնց
52 խորհուրդին ու գործին հաւանութիւն տուած չէր.)
53 Հրեաներուն Արիմաթիա քաղաքէն, որ ինք ալ Աս-
54 տուծոյ Թագաւորութեանը կը սպասէր: Ասիկա Պի-
55 ղատոսի գնաց, ու Յիսուսի մարմինը խնդրեց: Եւ
56 զանիկա խաչէ իջեցնելով՝ կաւառով փակեց, ու
57 քարէ փորուած գերեզմանի մը մէջ դրաւ, ուր բնաւ
58 մէկը դրուած չէր: Եւ այն օրը ուրբաթ էր, ու շա-
59 բաթը պիտի *սկսէր:

- 55 Եւ անոր ետեւէն՝ քացին այն կիները, որոնք իրեն
 հետ Գալիլէայէ գաած էին, որ տեսան գերեզմանը,
 56 և թէ ինչպէս անոր մարմինը հա զրուեցաւ: Եւ
 գառնալով՝ խառնկեր ու իւղեր պատրաստեցին, և
 շաբաթ օրը հանգստացան պատուիրանքին համեմատ:

ԳԼ. ԻԴ

- 1 Ու մէկշաբթի օրը առաւուսանց շատ կանուխ գերեզ-
 մանը եկան, ու բերին այն խառնկերը զորոնք պատ-
 2 ըստեր էին, և ուրիշ կիներ ալ անոնց հետ: Ու
 3 քարը գերեզմանէն մէկդի զլորուած գտան: Եւ ներս
 4 մտնելով՝ Տէր Յիսուսի մարմինը հա չգտան: Ու
 եղաւ որ երբ անոնք այս բանին համար տարակու-
 5 սանքի մէջ էին, ահա երկու մարդիկ լուսափայլ հան-
 երեսնին դէպի գետինը ծռեցին, աշ Բարիէն ըսին
 անոնց, Ինչո՞ւ համար ողջը մեռելներուն հետ կը
 6 փնտռէք: Հոս չէ ան, հապա յարուածիւն առաւ. միտ-
 7 եայի մէջ էր, Ըսելով թէ Որդին մարդոյ պէտք էր որ
 մեղաւոր մարդոց ձեռքը մատնուի ու խաչը ելլէ, ու
 8 երրորդ օրը յարուածիւն առնէ: Եւ միտքերնին բե-
 9 ըին անոր խօսքերը: Ու գերեզմանէն դառնալով՝ այս
 ամէն բաները պատմեցին տառնրմէկին ու բոլոր ու-
 10 ըրչներուն: Եւ էին Մարիամ Մագդաղէնացին ու
 Յովհաննա և Յակոբոսի Բարը Մարիամ, ու անոնց
 հետ ուրիշներ ալ, որոնք այս բաները առաքեալնե-
 11 բուն պատմեցին: Եւ անոնց առջև ցնորական խօս-
 քեր երեւցաւ անոնց զրուցածը, ու չէին հաւատար

- 12 անոնց: Բայց Պետրոս եղաւ վազեց դէպ ի գերեզմա-
 նը, ու ծռելով նայեցաւ և տեսաւ որ միայն կտաւ-
 ները կը կենային. ու գնաց՝ իր մտքին մէջ զարմա-
 նալով՝ այն եղածին վրայ:
 13 Եւ ահա անոնցմէ երկուքը Նոյն օրը գեղ մը կ'եր-
 թային, որ Երուսաղէմէ վաթսուս ասպարէզ հեռու
 14 էր, և անոր անունը Եմմաուս էր: Եւ անոնք կը խօ-
 սէին իրարու հետ այս բոլոր եղած անցքերուն վրա:
 15 յով: Ու եղաւ որ երբ անոնք կը խօսակցէին ու խոր-
 16 անոնց հետ կ'երթար: Բայց անոնց աչքերը բռնուած
 17 էին, որպէս զի զինք չճանչնան: Եւ ըսաւ անոնց,
 Ի՞նչ են այդ խօսքերը՝ որ քաղելով իրարու հետ կը
 18 խօսակցիք, ու տրտմած ալ էք: Պատասխան տուաւ
 առաջին մէկը, որուն անունը Կլէովպա էր. ու ըսաւ
 19 ըսաւ անոնց, Ի՞նչ. անոնք ալ ըսին իրեն, Նազովրե-
 ցի Յիսուսի համար, որ Աստուծոյ և բոլոր փղովուր-
 20 եղաւ: Ինչպէս քահանայականները ու մեր իշխաննե-
 21 րը մահուան դատաստանի մատնեցին թէ անիկա
 էր որ Իսրայէլը պիտի ազատէր. և այս ամէնուն վրայ
 22 այս երրորդ օրն է որ այս բաները եղան: Գրեւ մեր
 23 մէջէն մէկ քանի կիներ ալ մեզ զարմացուցին, որոնք
 24 ողջ է: Եւ մերիններէն մէկ քանիններն ալ գերեզմա-

24 Նը գացին ու այնպէս գտան, ինչպէս այն կիները
 25 զրուցեցին, միայն թէ զինք չտեսան: Ան ալ ըստ-
 անոնց, Ու-անմիտներ ու թուալորտներ, հաւատա-
 26 լու այն բոլոր բաներուն, զորոնք մարգարէները խո-
 27 ները կրեւ, և իր փառքը մոռնել: Ու սկսելով Մով-
 28 սէս և Բոլոր մարգարէներէն, կը մեկնէր անոնց, ինչ
 29 թար: Բայց ստիպեցին զինք ու ըսին, Մեր քով կե-
 30 անոնց հետ կենալու: Ու եղաւ որ երբ ինք անոնց
 31 չէր սեղան նստաւ, հաց առաւ, օրհնեց, ու կտրե-
 32 լով տուաւ անոնց: Այն ատեն անոնց աչքերը բաց-
 33 ուեցան ու զինք ճանչցան, և ինք անոնցմէ աներե-
 34 լով թ եղաւ: Ու իրարու կ'ըսէին, Չէ՞ որ սիրտերնիս
 35 մեր ներսիդին կը բորբոքէր, երբ ինք մեզի հետ կը
 36 խօսէր ճամբուն մէջ, և գիւրքերը կը մեկնէր մեզի:
 37 Ու ելան նոյն Ժաման Երուսաղէմ գարձան, ու
 38 մեկտեղ ժողովուած գտան առանձնաբար ու անոնց հետ
 39 եղողները: Որոնք կ'ըսէին թէ Իրաւընէ Տէրը յա-
 40 լութիւն առաւ, ու Սիմոն երեւցաւ: Եւ իրենք
 41 պատմեցին ինչ որ ճամբուն վրայ եղաւ, և թէ ինչ-
 42 պէս ինքզինք իրենց ճանչցուց հացը կտրած ատենը:
 43 Եւ քանի որ այս բաները կը խօսէին, Յիսուս ինք
 44 կայնեցաւ անոնց մէջտեղը ու ըսաւ անոնց, Խաղա-
 45 զու թիւն ձեզի: Բայց անոնք զարհուրելով կը վախ-
 46 նային, ու կը կարծէին թէ ոգի մը կը տեսնեն: Եւ
 47 ըսաւ անոնց, Ինչո՞ւ խաղաւ ձեք, և ինչո՞ւ սիրտեր-

39 նուզ մէջ խորհուրդներ կ'ելլեն: Տեսէք ձեռքերս
 ու ոտքերս, որ ես ինքն եմ, շոշափեցէք զիս ու տե-
 40 սէք, վասն զի ոգին մարմին և սակորներ չունենար,
 41 ինչպէս զիս կը տեսնէք որ ունիմ: Եւ զայս բնակով
 42 ձեռքերը ու ոտքերը ցուցուց անոնց: Ու երբ տակա-
 43 լին իբեշ ուրախութենէն չէին հաւատար, և զար-
 44 մանքի մէջ էին, ըսաւ անոնց, Ուտելէք մը ունի՞ք
 45 հոս: Անոնք ալ կտոր մը խորոված ձուկ ու մեղրա-
 46 խորիխ տուին իրեն: Եւ առաւ կերաւ անոնց առ-
 47 ջեւ: Եւ ըսաւ անոնց, Աստիճ ես այն խօսքերը զորոնք
 48 ձեզի խօսեցայ երբ դեռ ձեզի հետ էի, թէ Պէտք է
 49 որ կատարուին այն բանք՝ որոնք Մովսէսի օրէնքին
 50 մէջ ու մարգարէներուն մէջ և ստղծմաներուն մէջ
 51 ինծի համար գրուած են: Այն ատեն անոնց միտքը
 52 բացաւ որպէս զի գիւրքերը համկան: Եւ ըսաւ անոնց
 53 թէ Այսպէս գրուած է, և այսպէս պէտք էր Քրիս-
 54 տոսի չարչարուիլ ու երրորդ օրը մեռէնէրէն յարու-
 55 թիւն առնել: Եւ անոր անունովը ապաշխարութիւն
 56 ու մեղքերու թողութիւն քարոզուիլ բոլոր ազգերու
 57 մէջ՝ Երուսաղէմէ սկսած: Ու դուք էք այս բաներուն
 58 վկաները: Եւ ահա ես իմ Հօր խոստմանը ձեռք վրայ
 59 կը դրկեմ: Բայց դուք Երուսաղէմ քաղաքիս մէջ
 60 նստեցէք, մինչև վերէն զօրութիւն առնէք ձեռք վրայ:
 61 Եւ զանոնք մինչև Բեթանիա հասնեց, ու իր ձեռ-
 62 քերը վեր վերցնելով օրհնէր, զատուեցաւ անոնցմէ ու վեր
 63 կ'ելլէր երկինք: Անոնք ալ երկրորդութիւն ընելով
 64 անոր մեծ ուրախութեամբ Երուսաղէմ գարձան: Եւ
 65 ամէն ատեն տաճարին մէջ էին, ու կը զօրացանէին
 66 և կ'օրհնէին զԱստուծո՛ւ Ամէն:

4P

Զույգ

№ 17 /1/

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0162909

